

**OPEN-AIR MUSEUMS IN ROMANIA
MUSÉES EN PLEIN-AIR DE ROUMANIE
FREILICHTMUSEEN IN RUMÄNIEN**

**MUZEE IN AER LIBER
DIN ROMÂNIA**

MUZEE ÎN AER LIBER DIN ROMÂNIA

**OPEN-AIR MUSEUMS IN ROMANIA
MUSÉES EN PLEIN-AIR EN ROUMANIE
FREILICHTMUSEEN IN RUMÄNIEN**

**EDITURA MUSEION
Bucureşti, 1993**

MINISTERUL CULTURII
Direcția Generală Protecția și Valorificarea Patrimoniului
Cultural Național

Coordonatorul lucrării:
Dr. GEORGETA STOICA
MUZEUL SATULUI, BUCUREȘTI

Au colaborat:
Muzeele în aer liber din țară

Pe copertă: CULA CORNOIU, CURTIȘOARA, secolul al XVIII-lea

ISBN: 973-95902-4-1

<https://biblioteca-digitala.ro>

Denumirea: MUZEUL SATULUI

Adresa: București, Șoseaua Kiseleff nr. 28, telefon 617 17 32;
61 759 20.

Program de vizitare: vara — luni: orele 9—17; marți—duminică:
9—20;
iarna — orele 9—17

Posibilități de acces:

- autobuzele: 331, 131 până la stația Muzeul Satului
- tramvaiele: 41, 3, 4 până la stația Muzeul Satului
- metroul pe linia I. M. G. B. — Pipera până la stația Piața Aviatorilor, apoi autobuzele 331 sau 131 până la stația Muzeul Satului (sau pe jos 500 m)

Restricții speciale:

- fumatul permis doar în zonele special amenajate;
- accesul cu animale interzis;
- fotografiere și filmare permise contra taxă (foto 200 lei, filmare 600 lei)

Servicii:

- ghidaj la cerere în limbile română, franceză, engleză, germană;
- stand cu obiecte de artă populară din cele mai cunoscute centre meșteșugărești;
- organizarea de manifestări omagiale;
- expertize pentru obiecte de etnografie și artă populară;
- asistență de specialitate;
- stand cu publicații

(Ghidul Muzeului Satului — în limbile română, franceză, engleză, germană, rusă, spaniolă; seturi de diapozitive; cărți poștale; lucrări de specialitate: volume de «Studii și cercetări», cataloage de colecții, monografii ale zonelor etnografice; periodice: «Curierul Muzeului Satului», «Ethnos»; pliante, afișe și buletine informative de prezentare și popularizare a manifestărilor cultural-științifice).

Manifestări culturale:

- Simpozionul științific cu caracter internațional Satul european (la doi ani);
- Festivalul internațional de folclor muzical-instrumental, pentru copii, «Hora» (la doi ani);
- Festivalul «Florile dalbe» (Datini și obiceiuri tradiționale de Crăciun) — anual și în luna decembrie;
- Colocviul internațional de etno-muzicologie (la doi ani);
- Spectacole folclorice și demonstrații ale meșterilor populari:

- Tîrgul meşterilor populari — anual, în perioada 27 iunie—1 iulie;
- Ziua zonei etnografice — perioada mai—septembrie;
- Spectacole folclorice — perioada mai-septembrie
- Demonstraţii de ilustrare a celor mai reprezentative meştesuguri tradiţionale;
- Concursuri teoretice şi practice pe teme de etnografie şi artă populară, organizate în colaborare cu şcolile şi cluburile copiilor din Bucureşti;
- Expoziţii-concurs «Obiecte ştiute... dar uitate» şi «Remember», a căror tematică este diversificată în funcţie de opţiunile publicului, rezultate în urma aplicării chestionarului sociologic — perioada mai—iunie, bilunar;
- Manifestări cu caracter spectacular dedicate marcării principalelor sărbători tradiţionale din calendarul popular (Mărţişor, Paşti, Sînzien, Moşii de vară); Tîrguri de artă populară (Ostrovul viilor, Sf. Dumitru, Crăciun).

Muzeul Satului, situat în inima capitalei, într-un loc pitoresc, pe malul lacului Herăstrău, este un simbol şi o mărturie a veşniciei culturii şi civilizaţiei rurale din România. El constituie un model de înscriere într-un ecosistem natural superb umanizat, o colecţie impresionantă de monumente şi artefacte, o expoziţie tehnologică, un complex ergonomic permanent suprapus unui biotop de referinţă, un veritabil dialog cu civilizaţiile şi culturile specifice altor neamuri, o arhivă de referinţă şi o carte de suflet pe care o deschidem tuturor vizitatorilor.

Ideea prezentării unor monumente în aer liber în România apare în 1867, cînd Alexandru Odobescu propune prezentarea unei copii după biserica Stavropoleos la Expoziţia universală de la Paris. În 1909 prof. Tzigara-Samurçaş prevedea aducerea în Muzeul etnografic de artă naţională, artă decorativă şi artă industrială a unor «gospodării autentice şi complete din toate regiunile mai însemnate locuite de români».

Legea pentru înfiinţarea Muzeului în aer liber de la Cluj, semnată în 1932 de marele istoric Nicolae Iorga, precizează în ultimul articol că «un asemenea muzeu, pe aceeaşi bază, se va întemeia în Bucureşti».

Cercetările de sociologie rurală efectuate sub conducerea prof. Dimitrie Gusti, de largi colective de studenţi şi specialişti, au dus mai întîi la organizarea unor expoziţii şi în final la întemeierea Muzeului Satului.

În martie 1936 au început lucrările propriu-zise de amenajare a

muzeului după concepția prof. D. Gusti, H. H. Stahl, Victor Eftimiu, V. I. Popa, Gheorghe Focșa, urmărite și susținute de Fundația Culturală Regală «Principele Carol». Regele în persoană vizitează șantierul de patru ori, ca să se convingă dacă inaugurarea va fi posibilă în luna mai, când se sărbătorea aniversarea a 70 de ani de la întemeierea dinastiei de Hohenzollern în România.

Muzeul s-a deschis în ziua de 9 mai 1936, în prezența regelui Carol al II-lea, a patriarhului Miron Cristea, a membrilor corpului diplomatic și a multor personalități din țară și din străinătate.

Organizarea muzeului într-un termen scurt a cerut un efort enorm: casele au venit în 56 de vagoane; 130 de meșteri din sate au fost aduși să le reconstruiască. Până la deschiderea muzeului au lucrat 1 046 de meșteri.

Prof. D. Gusti a conceput un muzeu sociologic locuit de gospodari, care trebuia să devină o «școală de cunoaștere și de iubire a satului și a țăranului nostru». La inaugurarea muzeului, profesorul Gusti spunea: «... nu am avut înainte pilda muzeelor în aer liber din țările nordice, Skansen, Bigdö sau Lillehammer. Ele sînt, pentru noi, în prea mare măsură romantice și prea etnografice, cu luare-aminte mai mult asupra «valorilor» și a pieselor muzeale, decît asupra omului de astăzi și a mediului și faptelor lui de toate zilele». Prof. H. H. Stahl considera muzeul ca rezultat al unor cercetări adevărate de «arheologie socială» care trebuia să devină, după D. Gusti, «o școală de cunoaștere și de iubire a satului și a țăranului nostru».

Ca urmare a cercetărilor efectuate, au fost aduse în muzeu 29 de gospodării complete, o biserică, cinci mori de vînt, o moară de apă, o piuă, o cherhana, un teasc de oloi și o povarnă.

Pe parcursul timpului, muzeul a avut mult de suferit. Au fost demolate o parte din monumentele din Basarabia pentru a se construi «Palatul Elisabeta». Urmare a pactului Molotov—Ribbentrop, Basarabia, o parte a Bucovinei și Ținutul Herței au fost înglobate Uniunii Sovietice. La 14 august 1940, refugiați bucovineni și basarabeni au fost găzduiți în Muzeul Satului, unde au rămas pînă după terminarea războiului.

În 1949, o dată cu numirea prof. Gheorghe Focșa ca director, începe o nouă etapă în viața muzeului. Constatînd distrugerile provocate prin locuirea caselor și folosirea obiectelor mai întîi de către foștii gospodari, apoi de refugiați, noua conducere începe reorganizarea muzeului după criterii etnografice și muzeologice, reface interioarele cu obiecte autentice, aduce noi monumente pentru a ilustra zone etnografice ne-reprezentate. Timp de 30 de ani, Gh. Focșa conduce Muzeul Satului care devine o veritabilă școală națională în domeniul cercetării et-

nografice, al transferării și restaurării monumentelor de arhitectură rurală, un for de educație în spiritul dragostei față de creațiile înaintașilor.

După această perioadă de înflorire, în anii '80, muzeul a intrat într-o perioadă de luptă pentru supraviețuire, fiind propus pentru desființare sau mutare în afara orașului, pe un teren impropriu. Fondurile alocate cu zgîrcenie nu permiteau efectuarea lucrărilor de întreținere și cu atât mai puțin restaurări de anvergură. Muzeul a supraviețuit datorită dragostei și abnegației colectivului său de specialiști și sprinului unor intelectuali luminați.

Monumentele din Muzeul Satului ilustrează modul de viață al țăranilor din secolele XVII-XX și sînt dispuse după criteriul geografic și istoric. În ansamblu, ele oferă imaginea satelor din România.

Muzeul se întinde pe o suprafață de 10 ha, la care s-au adăugat în 1992 încă 4,50 ha, și deține 38 complexe gospodărești cu 272 monumente: 44 case amenajate în interior cu toate obiectele utilizate tradițional în zonele de proveniență, grajduri, șuri, cuptoare pentru pîine, ateliere meșteșugărești; un sector important ilustrează ingeniozitatea tehnică a țăranului: pive, vîltori, teascuri de struguri și de ulei, mori de apă și de vînt. Trei biserici de valoare excepțională, o gospodărie secuiască, una de lipoveni completează viziunea asupra satelor din România. În curînd, ansamblul patrimoniului va fi completat cu o gospodărie reprezentativă pentru sașii din Transilvania precum și cu o serie de construcții și ateliere ce vor fi amplasate pe noul teritoriu unde este în curs de organizare sectorul ergonomic.

Acest ansamblu unic de gospodărie permite vizitatorilor să sesizeze: evoluția arhitecturii din secolul al XVII-lea pînă în primele decenii ale secolului al XX-lea, a tehnicilor de construcție, relația dintre om și mediul înconjurător, specificul ocupațional al locuitorilor în funcție de zonă, dezvoltarea meșteșugurilor casnice și a celor specializate.

Denumirea: MUZEUL CIVILIZAȚIEI POPULARE — ASTRA

Adresa: — în oraș: Sibiu, Piața Mică nr. 11

— secția în aer liber: Sibiu, Pădurea Dumbrava

— telefon 0924/28215; 11806.

Program de vizitare: — în sezon (1 mai—15 octombrie): orele 10—18;

— în afara sezonului (pentru grupuri organizate): orele 10—15.

Posibilități de acces: — aeroport internațional; șoseaua națională București — Sibiu, apoi șoseaua Păltiniș (5 km de centrul orașului), nod feroviar (linie internațională); de la gară, cu troleibuzul T.1 până la Hanul Dumbrava; din centru și cu troleibuzul T.4 (barat); cu autobuzele spre Rășinari și Păltiniș (17 și 25); cu tramvaiul spre Rășinari; pe bază de comandă anticipată la telefon 42 02 15, cu autobuzul sau minicarele muzeului, din orice punct al orașului.

Muzeul are trei porți de acces: una din șoseaua Sibiu — Rășinari, celelalte două dinspre Grădina Zoologică, cu intrarea din fața Hanului Dumbrava.

Restricții speciale: filmarea și fotografierea obiectivelor muzeului este permisă numai contra unei taxe speciale.

Servicii: În afară de vizitarea expoziției permanente în aer liber (pentru care se asigură ghidaje de specialitate), muzeul mai oferă:

— vizitarea expoziției pavilionare «Civilizație milenară românească» (în pavilionul din centrul muzeului);

— vizitarea expoziției proiectului și stadiului actual de organizare, a perspectivelor de viitor;

— transportul din orice punct al orașului și de la taberele de vară din județ cu autobuzul sau minicarele muzeului, pe bază de comandă specială;

— transportul cu minicarul din centrul orașului (Piața Mică) până la muzeu și retur, precum și — la cerere — în incinta muzeului, de-a lungul aleii principale de vizitare (6 km);

— parcare autoturismelor și autocarelor la intrarea principală, în parcajul de incintă;

— plimbări de agrement cu lotcile pe lacul din incinta muzeului (6 ha);

— vânzarea la Galeria de artă populară (deschisă între orele 10—18, în Piața Mică nr. 12) sau la standurile din incintă a unor obiecte de artă populară, publicații de specialitate, ghiduri, pliante, diapozitive, vederi, insigne;

— servirea mesei la Hanul din Bătrâni (situat în incinta

muzeului); chioșc de răcoritoare lângă amfiteatrul pentru spectacole.

Manifestări culturale:

- filme și diasonuri tematice, audiții muzicale în pavilionul situat la intrarea principală în muzeu;
- expoziții temporare în pavilionul expozițional din centrul muzeului;
- Tîrgul creatorilor populari din România (în jurul datei de 15 august), Tîrgul copiilor meșteșugari țărani (în jurul datei de 1 iunie), Tîrgul artizanilor populari din România (la sfîrșitul lunii septembrie);
- spectacole folclorice în aer liber pe scena de pe lacul muzeului (amfiteatrul are 1100 locuri);
- tabără de sculptură în lemn, cu tematică inspirată din creația populară (în jurul datei de 1 iulie);
- Colocviul interdisciplinar de istoria civilizației populare românești (în luna octombrie);
- alte manifestări științifice și artistice în colaborare cu diverse instituții (Festivalul folcloric «Cîntecele Munților», cu participare internațională);
- în sezon sînt organizate sărbători populare cu participarea locuitorilor satelor din care au fost transferate monumente în muzeu. Ele cuprind o consfătuire cu privire la valorificarea muzeistică a patrimoniului cultural tradițional al comunităților respective, evaluarea posibilităților de îmbogățire a inventarului monumentelor provenind din satele de origine, hora satului la pavilionul de joc de lângă han, pregătirea și servirea mesei după rețete tradiționale la Hanul din Bătrîni, spectacole folclorice în amfiteatrul în aer liber;
- muzeul constituie, începînd din 1991 (anul înființării Universității sibiene în cadrul căreia funcționează Facultatea de filologie, drept, istorie și antropologie), laboratorul pentru seminariile cu profil etnografie-etnologie;
- începînd cu anul 1993, muzeul va oferi informații (înregistrate pe computer) despre creatorii de artă populară și meșterii constructori tradiționali din România, precum și informații bibliografice de specialitate prin Centrul de informare și documentare «Cornel Irimie», deschis în Piața Mică nr. 12, Sibiu, telefon 418195;
- oficierea serviciului religios la biserica de lemn transferată în muzeu din Bezded (Sălaj), de către preoții satului, cu participarea comunității satești;
- muzeul editează, din 1966, publicația periodică bilingvă «Cibinium» precum și un Buletin informativ al Asociației Muzeelor în Aer

Liber din România (în colaborare);

— muzeul oferă — la cerere — servicii de ghidaj tematic de specialitate (etnografie, artă populară) în zonele etnografice ale județului Sibiu (Țara Oltului, Mărginimea Sibiului, Valea Tîrnavelor, Valea Hîrtibaciului. Valea Sebeșului) sau în zonele limitrofe.

Muzeul Civilizației Populare — Astra (secția în aer liber) a fost inaugurat în 1963 și deschis pentru public în anul 1967. El preia și dezvoltă inițiativa antemergătoare (de la sfîrșitul secolului trecut) a Astrei (Asociația pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român din Transilvania) care și-a propus, în anul 1904, înființarea unui muzeu istoric-etnografic al românilor din Transilvania. Ideea s-a concretizat în anul 1905, cu prilejul inaugurării Muzeului Astrei (care expunea în premieră națională numeroase machete ale celor mai diverse instalații de industrie populară tradițională), avînd *in nuce* și ideea expunerii unor monumente originale în aer liber (în Parcul Astra).

În anul 1956, după o inventariere precisă a tuturor instalațiilor hidraulice din țară, a prins contur ideea înființării unui Muzeu al Tehnicii Populare. Proiectul tematic este elaborat între anii 1961—1962 de specialiștii Secției de artă populară a Muzeului Brukenthal (coordonat de Cornel Irimie) și aprobat în 1962 de Academia Română. În anul 1963 încep lucrările de organizare expozițională prin transferarea și reconstruirea primului monument: o moară hidraulică din Dăbîca (județul Hunedoara) datată 1848.

Astăzi, muzeul cuprinde 127 monumente de civilizație populară (cu circa 340 construcții și peste 15 000 obiecte de inventar funcțional), între care: cea mai completă colecție de mori din Europa, cuprinzînd cîteva unicate pe plan național sau european: moara cu 6 ciuturi, ultima moară de vînt «căciulată» din România și singura moară de vînt cu pînze salvată în țara noastră, ultimele două mori plutitoare de pe Olt și Someș, cea mai completă serie tipologică din lume de instalații de industrie populară tradițională (mori, uleinițe, teascuri de vin, poverne, pive, dîrste, vîltori, ferăstraie, șteampuri, ciocane hidraulice ș.a.), cea mai completă serie tipologică a monumentelor de arhitectură pastorală, cea mai completă serie tematică de ateliere meșteșugărești de boștină și lumînă, de dulgher, dogar, rotar, spătar, rogojină, olar, fierar, cojocar, țesător, trăistar. Monumentele, dispuse pe o suprafață de 42 ha, nu sînt grupate pe zone etnografice (ca în alte muzee), ci pe principii tematice integrate unei ample structuri sistematic-ocupaționale: agricultură, apicultură, pescuit, creșterea animalelor, meșteșuguri, instalații de industrie popu-

lară, mijloace de transport.

Potrivit menirii sale științifice și organizatoric-expoziționale, Muzeul Civilizației Populare - Astra - secția în aer liber - a devenit, indiscutabil, cea mai reprezentativă instituție muzeală din întreaga lume privind civilizația tradițională a unui popor (a românilor), reflectând capacitatea sa de creație în perimetrul muncii și realizării artistice prin reprezentarea aproape ideală a întregului sistem ocupațional-tradițional al poporului român. Muzeul sibian este imaginea fidelă a experienței de creație tehnică (ilustrată de impresionantul patrimoniu tehnic, monumental și instrumental), a valoroasei experiențe constructive și de creație arhitecturală, a disponibilității excepționale de creație artistică, a universului creației spirituale reflectat de întregul patrimoniu muzeal al românilor.

În 6 februarie 1990, Muzeul Tehnicii Populare se desprinde din cadrul Complexului Muzeal Județean, ca unitate autonomă de grad național, având o structură organizatorică și funcțională nouă.

Pe lângă Muzeul în aer liber, în cadrul Muzeului Civilizației Populare mai sînt prevăzute: două mari expoziții pavilioane permanente (una destinată etnografiei popoarelor străine, în Casa Hermes — 1992 — și cealaltă, destinată artei populare românești și săsești din Transilvaniei, în Casa Haller).

Întreaga activitate documentar-științifică (muzeul deține un număr de 100 000 piese ale arhivei documentare) și de evidență computerizată a patrimoniului a fost preluată de Centrul de documentare și informare «Cornel Irimie».

Activitatea de conservare și restaurare a patrimoniului muzeal este organizată și se desfășoară în două subunități ale Laboratorului de conservare și restaurare: în Dumbrava Sibiului, Laboratorul de conservare și restaurare a lemnului și în Piața Mică nr. 12, Laboratoarele de conservare și restaurare pe profilul pictură, tempera, ceramică-sticlă, textile-piele-blană.

Pe lângă Centrul de informare și documentare funcționează și Laboratorul de film științific-documentar care realizează, în regie proprie, filme științific-documentare pe profilul etnomuzeologiei.

Muzeul va găzdui, din 1993, anual, Festivalul Internațional de Poezie și numeroasele activități ale Centrului European de Poezie și Dialog Cultural Est-Vest, cu sediul în Sibiu.

Ca expresie obiectivă a aprecierii deosebite de care se bucură această instituție de frontispiciu pentru întreaga cultură românească, Muzeul Civilizației Populare - Astra a fost propus oficial de către organismul european cu sediul la Londra să participe la competiția pentru decernarea titlului de «Muzeu European al Anului» în 1993.

Denumirea: COMPLEXUL MUZEAL GOLEȘTI. MUZEUL POMI- CULTURII ȘI VITICULTURII

Adresa: Comuna Ștefănești, satul Golești, județul Argeș; telefon: 0976/65364.

Program de vizitare: zilnic: orele 9—17; luni închis.

Posibilități de acces: șoseaua națională (veche) București—Pitești, la circa 10 km de municipiul Pitești; calea ferată București—Pitești, stația Golești, circa 400 m de la gară; autobuzul nr. 4, care pleacă din gara Pitești. Vizitarea Muzeului Pomiculturii și Viticulturii din România se face prin intrarea principală în Complexul Muzeal Golești, după ce s-au parcurs secțiile de istorie și etnografie din cadrul conacului Golești.

Restricții speciale: fotografiatul și filmatul numai cu aprobarea muzeului.

Servicii: ghidaj la cerere.

Manifestări culturale: târguri ale meșterilor populari, simpozioane, sesiuni științifice.

Muzeul prezintă publicului vizitator două secții:

— Secția pavilionară (instrumentar viticol și pomicol).

— **Muzeul Pomiculturii și Viticulturii din România.**

Muzeul Pomiculturii și Viticulturii este așezat în vecinătatea renumitelor podgorii de pe dealurile Goleasca și a zonei pomicole Mușcel, în vecinătatea conacului feudal al Goleștilor, transformat în muzeu în anul 1958.

Muzeul în aer liber cuprinde trei sectoare complementare.

Cel mai important sector este constituit din gospodării țărănești aduse din principalele zone viticole și pomicole, grupate sub forma unui sat românesc care ilustrează provinciile istorice tradiționale.

Fiecare gospodărie viticolă sau pomicolă înglobează în cadrul ei casa de locuit, dependințele și uneltele de lucru specifice celor două ocupații principale, cât și celor aferente: agricultura, creșterea animalelor, albinăritul etc.

Al doilea sector este format din instalațiile și instrumentarul specific ocupațiilor principale care se află în afara gospodăriilor: cramele, co-nacele de deal, povernele etc.

Cercetările de teren, concomitent cu cele de arhivă, începute în anul 1964, s-au încheiat în linii generale la începutul lui 1966, când s-a elaborat și planul tematic ce a cuprins etapele și modul de realizare a muzeului. În toamna aceluiași an, cu prilejul primului Simpozion al muzeelor etnografice în aer liber organizat în România, s-au

inaugurat primele două gospodării aduse din Drăgășani (comuna Glăvile) și Vulturești—Davidești.

Între 1966—1991 au fost amenajate 25 de gospodării complexe viticole și pomicole, cuprinzând fiecare între 3 și 7 construcții anexe, precum și un număr de 14 construcții din sectorul de instalații, în total 140 construcții.

Raportat la aria geografică a zonelor viticole și pomicole ale țării și la suprafața de teren afectată acestora (10 ha) se poate aprecia că muzeul a fost realizat în proporție de circa 70%, urmînd ca în viitor să fie depistate și amplasate în muzeu gospodării și instalații specifice din zonele mai puțin reprezentate, precum și din provinciile românești aflate încă în afara granițelor țării, cum sînt Basarabia și Bucovina.

Cele mai numeroase construcții datează din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. Dintre acestea menționăm pe cele date: pivnița din Valea Mare — Dîmbovița (1707), pivnița din Ploștina — Gorj (1794), pivnița din Drăgoieni — Gorj (1796), crama din Popești — Vrancea (1800), pivnița din Valea Călugărească — Prahova (1801), biserica de lemn din Drăguțești-Cotmeana — Argeș (1814), pivnița din Cîndești — Dîmbovița (1822), casa cu ocol din Moieciu — Brașov (1837), casa de viticultori din Glodeni — Gorj (1847), casa de pomicultori din Vulturești — Mușcel (1848), casa de pomicultori din Schitu — Vîlcea (1850), casa de pomicultori din Valea Lungă — Dîmbovița (1857), hanul din Posești — Prahova și casa de pomicultori din Bălești — Gorj (1860) etc.

Denumirea: MUZEUL ETNOGRAFIC AL TRANSILVANIEI. SECȚIA ÎN AER LIBER

Adresa: Cluj-Napoca, str. Tăietura Turcului; telefon: 0951/12344;
Program de vizitare: 1 mai—1 noiembrie: zilnic, orele 9—17; luni închis.

Posibilități de acces: șoseaua E—60; autobuze 26, 27, 28, 30, 41; aeroport.

Restricții speciale: filmatul și fotografiatul în interior sînt permise numai cu aprobarea muzeului.

Servicii: ghidaj la cerere; stand cu publicații și obiecte de artă populară; restaurant.

Secția în aer liber a Muzeului Etnografic al Transilvaniei, primul muzeu în aer liber din România, a fost înființată la 12 aprilie 1929, cînd Ministerul Domeniilor și Agriculturii cedează un teren de 75 ha pentru înființarea Parcului Etnografic Național. Acesta a fost conceput ca un Institut de Cercetări Etnografice în cadrul căruia urmau să funcționeze Muzeul Etnografic cu expunere pavilionară și în aer liber, Catedra de Etnografie și Seminarul. În acest scop, în planul tematic s-a prevăzut ca pe terenul Parcului să fie construite: Clădirea Muzeului Etnografic (cu spații de expoziții, depozite, ateliere de restaurare și conservare, bibliotecă, fototecă, săli de curs și de seminarii pentru studenți etc.); Locuința directorului; Locuința grădinarului; Restaurantul; Arena pentru serbări populare; 16 gospodării țărănești reprezentînd principalele zone etnografice; 7 biserici de lemn; 2 mori de apă; 2 troițe; 3 cruci de răspîntie; 1 stîină; 1 lăptărie; 1 clopotniță. O parte din gospodării urmau să fie locuite, astfel ca țăranii din zonele respective să practice aici ocupațiile lor tradiționale.

În perioada 1929—1940, în Parcul Etnografic au fost aduse mai multe monumente: casa din Vidra — Alba, troița din Lupșa — Alba, gospodăria din Telciu — Bistrița-Năsăud, șura maghiară din Stana — Cluj, o stîină din Poiana Sibiului. A fost amenajată și a funcționat clădirea pentru restaurantul Gaudeamus. Tot în această perioadă a fost întocmită documentația pentru transferarea bisericilor de lemn din Fildu de Sus — Sălaj (care era proprietatea muzeului încă din anul 1924), din Pîclișa și Poșaga de Jos — Alba, precum și a gospodăriilor din Leheceni — Bihor (a olarului Moise Terme), din Poiana Sibiului (gospodăria nr. 397), din Arieșeni — Alba, Peștera-Bran — Brașov și Stana — Cluj.

În august 1940, în urma Diktatului de la Viena, Muzeul se refugiază la Sibiu, unde funcționează pînă în mai 1945. Construcțiile rămase în cadrul Parcului, cu excepția casei din Vidra și a restaurantu-

lui, au fost distruse în timpul ocupației hortiste.

În anul 1956 s-a restructurat planul tematic al Parcului, întregul ansamblu devenind secție a Muzeului Etnografic al Transilvaniei. Conform noului plan tematic, secția urma să cuprindă 4 sectoare: A. Tipuri zonale de gospodării și monumente de arhitectură populară; B. Instalații tehnice țărănești și ateliere meșteșugărești; C. Sector etnobotanic, cu prezentarea construcțiilor agricole din hotarul satelor; D. Sector etnozologic, cu prezentarea construcțiilor pastorale din hotarul satelor.

În prezent sînt reprezentate în expoziție primele două sectoare, ultimele două regăsindu-se, parțial conturate, în cadrul principalelor tipuri de gospodării.

Ilustrînd specificul socio-economic al diferitelor zone etnografice din Transilvania, muzeul cuprinde următoarele tipuri de gospodării: 1. cu curte simplă; 2. cu curte dublă; 3. cu ocol întărit; 4. cu curte franconă; 5. cu curte închisă.

Din categoria monumentelor de arhitectură se detașează cele trei biserici de lemn, fiecare marcînd o etapă decisivă în evoluția planimetriei acestor construcții de cult.

Sectorul instalațiilor țărănești reflectă principalele tehnici de prelucrare a materiilor prime tradiționale.

Din cele 29 zone etnografice stabilite în anul 1956 sînt reprezentate pînă acum:

1. **Maramureș. Sat Berbești**, gospodărie cu curte dublă, în care creșterea cornutelor mari avea o pondere deosebită din anul 1705;

2. **Oaș. Sat Cămîrzana — Satu Mare**, gospodărie cu curte simplă (1725);

3. **Năsăud. Sat Telciu — Bistrița-Năsăud**, gospodărie caracteristică zonei libere, grănicerești, din estul Transilvaniei; casa este datată 1841;

4. **Cîmpia Transilvaniei. Sat Geaca — Satu Mare**, gospodărie tipică zonei cerealiere din centrul Transilvaniei, săracă în lemn (construcțiile sînt din nuiele împletite);

5. **Depresiunea Călățele. Sat Bedeciu — Cluj**, gospodărie dintr-o zonă cu puternice interferențe româno-maghiare;

6. **Podgoria Alba. Sat Galda de Sus — Alba**, gospodărie dintr-o zonă viticolă; casa, cu plan complex, a fost renovată la 1778; poarta monumentală datează din 1781, iar teascul din 1826;

7. **Zarand. Sat Alma — Arad**, gospodărie din zonă pomicolă, datată 1882;

8. **Mocănimea Apusenilor. Sat Mărișel — Cluj**, gospodărie din cea mai înaltă zonă agricolă a Europei; atestă marea pondere a ocupațiilor «secundare», ilustrată prin numeroasele instalații tehnice pe care le include;

9. **Bistrița. Sat Jelna — Bistrița-Năsăud**, gospodărie săsească cu curte franconă; casa din lemn, cu tindă și cămară, este datată 1789;

10. **Gurghiu. Sat Hodac — Mureș**, gospodărie dintr-un sat specializat în confecționarea instrumentelor muzicale, cu atelier de profil;

11. **Secuime. Sat Cașin-Imper — Covasna**, gospodărie secuiască din depresiunea Ciuc, zonă grănicerească, de țărani liberi; casă din 1678, șură monumentală și poartă specifică;

12. **Bran. Sat Peștera — Brașov**, gospodărie cu ocol întărit, dintr-o zonă înaltă, cu așezări risipite, în economia cărora creșterea animalelor deține o pondere importantă; casa este datată 1818;

Dintre monumentele de arhitectură populară, celor cu caracter cultic li s-au destinat spații distincte în economia expoziției;

13. **Biserica din Chiraleș — Bistrița-Năsăud**, secolul al XVIII-lea, cu plan poligonal;

14. **Biserica din Petrindu — Sălaj** (1612) impune prin silueta zveltă a turnului-clopotniță și prin armonia proporțiilor;

15. **Biserica din Cizer — Sălaj**, construită în 1772, cu plan evoluat (pronaos și altar poligonal, prispă pe trei laturi) și elemente decorative deosebite în sculptură și pictură;

16. **Poarta de cimitir din Lita — Cluj**, datată 1709, remarcabilă prin tehnica arhaică a îmbinării elementelor și decorul sculptat specific porților de cimitir;

17. **Poarta de cimitir din Abrud — Alba**, datată 1793, bogat ornamentată cu motive mitice și astrale;

18. **Troița cu masa moșilor din Lupșa — Alba**, utilizată pentru pomenirea morților, cu ocazia diferitelor sărbători;

19. **Crucea de răspîntie din Buciumi — Sălaj**, cu iconografie specifică comunităților românești greco-catolice.

Ca o reflectare a spiritului comunitar sătesc, sînt prezentate în expoziție 3 construcții cu caracter obștesc laic;

20. **«Dugeana» de joc din Ilva Mică — Bistrița-Năsăud**;

21. **Fîntina comunală din Petrileni Bihor**;

22. **Fîntina poligonală din Maramureș**.

Instalațiile tehnice țărănești sînt prezentate tipologic, în funcție de materiile prime prelucrate.

- a. INSTALAȚII PENTRU PRELUCRAREA LEMNULUI:
23. **Joagăr hidraulic din Botiza — Maramureș** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
24. **Atelier de rotar din Ieud — Maramureș** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
25. **Casa moșului văsar din Vidra — Alba** (mijlocul secolului al XIX-lea);
26. **Complexul meșteșugăresc din Preoteasa — Sălaj** (începutul secolului al XX-lea);

b. INSTALAȚII PENTRU PRELUCRAREA METALELOR ȘI PENTRU MINERITUL ȚĂRANESC:

27. **Șteampul pentru zdrobit minereul aurifer — Bucium — Alba** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
28. **Fierăria sătească din Vărzari — Bihor** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
29. **Atelierul de fierărit hidraulic din Rimetea — Alba** (începutul secolului al XX-lea);

c. INSTALAȚII PENTRU PRELUCRAREA ȚESATURILOR DIN LÎNĂ:

30. **Piva de pănură cu maiuri, din Galda Română — Timiș** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
31. **Piva din Hărnicești — Maramureș** (începutul secolului al XX-lea);
32, 33. **Pive cu ciocane de la Zagra — Bistrița-Năsăud și Budureasa — Bihor** (ambele de la sfârșitul secolului al XIX-lea);
34—36. **Trei viltori din Zagra — Bistrița-Năsăud, Hărnicești — Maramureș, Mărișel — Cluj.**

d. INSTALAȚII PENTRU PRELUCRAREA PRODUSELOR AGRICOLE:

37. **Moara cu roată orizontală din Bouțari — Covasna** (sfârșitul secolului al XIX-lea);
38—41. **Morile cu roată verticală din Josenii Birgăului — Bistrița-Năsăud** (1819), **Lita** (1795), **Hărnicești — Maramureș** (sfârșitul secolului al XIX-lea) și **Mărișel — Cluj** (începutul secolului al XX-lea);
« 42—50. **Pive de ulei de la Preoteasa și Telciu** (ambele de la sfârșitul secolului al XIX-lea), **Prundu Birgăului** (sfârșitul secolului al XX-lea), **Sartăș — Alba** (sfârșitul secolului al XIX-lea), **Mărișel — Cluj** (începutul secolului al XX-lea), **Almaș — Arad** (sfârșitul

secolului al XIX-lea), **Almaș — Alba, Boșorod — Hunedoara** (ambele sfârșitul secolului al XIX-lea), **Herepeia — Hunedoara** (sfârșitul secolului al XIX-lea);

51—60. **Prese de ulei de la Preoteasa — Sălaj, Prundu Bîrgăului — Bistrița-Năsăud, Almaș — Alba, Almaș — Arad, Poșaga — Alba, Boșorod — Hunedoara, Herepeia — Hunedoara, Mărișel — Cluj, Sărtăș — Alba, Preoteasa — Sălaj;**

61. **Teasc de struguri din Moșna — Sibiu (1884).**

e. CASE ATELIER PENTRU PRELUCRAREA LUTULUI:

62—63. **Leheceni — Bihor** (sfârșitul secolului al XIX-lea), **Josenii Bîrgăului — Bistrița-Năsăud** (sfârșitul secolului al XIX-lea).

f. CASA ATELIER PENTRU PRELUCRAREA PIETREI:

64. **Almașu Mare — Alba** (începutul secolului al XX-lea).

g. CASA DE GEAMGIU:

65. **Mărgău — Cluj (1884).**

Denumirea: MUZEUL SATULUI TRADIȚIONAL VÎLCEAN

Adresa: Comuna Bujoreni, județul Vîlcea; telefon: 0947/16869.

Program de vizitare:

- mai-octombrie: zilnic, orele 10—18; luni închis;
- noiembrie-aprilie: zilnic, orele 9—15; luni închis.

Posibilități de acces: autobuzul Rîmnicu Vîlcea — Călimănești, cu plecări din jumătate în jumătate de oră (sîmbăta și duminica, din oră în oră); autobuzul Rîmnicu Vîlcea — Bujoreni, cu plecări din jumătate în jumătate de oră (sîmbăta și duminica, la două ore); stația pentru ambele linii este în fața muzeului; stația de cale ferată Bujoreni, la 2 km sud-est de muzeu (pentru trenuri personale).

Restricții speciale: fotografierea cu blitz în interior numai cu aprobarea muzeului.

Servicii:

- ghidaj cu personal de specialitate;
- ghidaj trilingv (franceză, engleză, română) cu ajutorul panourilor explicative;
- stand cu publicațiile muzeului («Anuarul muzeului», «Buridava», «Caiete etnografice vîlcene», cărți poștale, pliante);
- stand cu obiecte de artă populară și de artizanat realizate la muzee sau de la creatorii și meșteșugarii din județ.

Manifestări culturale:

- Cîntecele Oltului — prima duminică a lunii august;
- Tîrgul anual al meșteșugarilor vîlceni, de Sf. Maria Mică (6—7—8 septembrie).

Ideea realizării unui sat-muzeu în județul Vîlcea s-a conturat în anul 1969, cu prilejul organizării unui curs practic de perfecționare muzeografică în cadrul căruia au fost depistate și achiziționate o serie de construcții: case, instalații, obiecte de interior, produse meșteșugărești, piese de port popular, piese legate de obiceiuri.

Această primă cercetare a dezvăluit existența unui număr mare de monumente de arhitectură rurală de valoare deosebită, precum și menținerea unor centre de ceramică active și a unor centre de prelucrare a lemnului specializate în confecționarea mobilierului. Industria casnică și instalațiile ajutătoare, acționate hidraulic (pivele) se conservau încă în număr mare.

toate acestea au determinat ulterior organizarea cercetărilor sistematice, subordonate ideii înființării unui sat-muzeu.

În anul 1968 au fost achiziționate primele două case din Măldărești și Tomșani (reconstruite între 1970—1971) și peste 1 200 obiecte de inventar.

Terenul muzeului, situat în jurul Culei Bujorenilor, restaurată între anii 1966—1968, are o suprafață de 10 ha. În anul 1974, la inaugurare, în Muzeul Satului Tradițional Vîlcean erau construite 12 obiective cu un inventar de 3 800 piese.

Ca urmare a dezvoltării treptate, au fost aduse și reconstruite 62 de obiective arhitectonice cu un inventar de peste 12 000 obiecte.

La organizarea muzeului s-a ținut cont de cele două repere constitutive ale unui sat adevărat — vatra și hotarul cu toate elementele sale — în funcție de care au fost amplasate gospodăriile.

În prezent, patru sectoare definesc tematic Muzeul Satului Tradițional Vîlcean de la Bujoreni:

Sectorul gospodărie-locuință;

Sectorul social-cultural;

Sectorul instalații-meșteșuguri;

Sectorul construcții specializate.

Sectorul gospodărie-locuință, cu un număr de 45 unități și peste 7 500 obiecte de inventar, prezintă structura gospodăriei în funcție de ocupațiile practicate — pomicultură, viticultură, creșterea animalelor etc. —, de meșteșuguri (olărie, cojocărie), urmărind în același timp diversitatea de plan și volumetrie a locuinței.

Nucleul gospodăriei îl constituie locuința tratată evolutiv de la bordeiul-surlă din zona montană la casa din vatra satului, cu una sau mai multe încăperi, cu laviță parțială, prispă, sală și sală dezvoltată cu foișor dispus central la fațada principală.

Alături de casă au fost aduse și construcțiile economice pentru depozitarea produselor agro-alimentare: pătule, magazii, fînare și coțete de păsări și de animale.

Demne de semnalat, la acest sector, sînt casele cu foișor din Măldărești, Bărbătești și Tomșani și cele ce definesc gospodăriile specializate în viticultură de la Olteanca, în pomicultură de la Alunu ori în creșterea animalelor de la Mihăești și Tomșani.

Sectorul instalații-meșteșuguri cuprinde un număr de 12 unități — pivă, moară, cuptor de olar, cuptor pentru ars piatra de var ori pentru uscat poamele. Mici instalații pentru zdrobit semințele (teascuri) sau ateliere de fierărie-rotărie, dulgherie-tîmplărie întregesc acest

sector care mai cuprinde peste 1 200 piese de inventar.

Sectorul social-cultural încearcă o redare a vieții satului tradițional de la începutul veacului nostru și concentrează în centrul civic școala, hanul-cîrciumă, biserica, fiind în curs de remontare primăria și în proiect un cămin-bibliotecă din anii 1935—1940, ca și o serie de prăvălioare sătești.

Sectorul construcții specializate se referă la cele din hotarul satului sau din zona montană: stîină, stupină de albine, foișor de vînătoare, fîntîni de hotar și troițe de hotar.

Un circuit de vizitare pleacă de la poarta nr. 1, de pe D.N. 7, și parcurge partea dreaptă a muzeului, avînd ca punct terminus școala, iar altul pornește de la poarta nr. 2, de pe Valea Bujorencii, continuă cu stîna și biserica și se încheie la poarta nr. 1.

Denumirea: MUZEUL SATULUI MARAMUREȘEAN

Adresa: Sighetu Marmăției, str. Muzeului nr. 1; telefon: 0995/14229; 11521.

Program de vizitare: zilnic: orele 10—18; luni închis.

Posibilități de acces: D.N. 18; autobuz nr. 1 din orașul Sighetu Marmăției.

Restricții speciale: fotografiatul în interiorul monumentelor se face cu aprobarea direcției.

Servicii:

- ghidaj în limbile română, engleză, germană, franceză;
- stand cu obiecte de artă populară;
- café-bar.

Manifestări culturale:

- Sărbătoarea Primăverii (2 mai — anual);
- Festivalul obiceiurilor de iarnă (anual, 26—27 decembrie).

Muzeul Satului Maramureșean, secția în aer liber a Muzeului Etnografic al Maramureșului, este situat în partea de nord-vest a Transilvaniei, în municipiul Sighetu Marmăției, vechea capitală a Maramureșului istoric.

Așezare menționată în documente din 1326, Sighetu Marmăției s-a dezvoltat în timp, cu viața lui economică și culturală specifică burgurilor transilvănene. Instituții culturale prestigioase, ca Asociația pentru Cultura Poporului Român din Maramureș, întemeiată în 1860, au prefigurat primul muzeu al zonei, aducând o contribuție însemnată la păstrarea, conservarea și transmiterea elementelor de identitate cultural-națională a românilor din Maramureș.

Este singurul muzeu în aer liber care își desfășoară activitatea într-o zonă folclorică vie, în care se construiește încă în stil local, oamenii se îmbracă în costume populare și păstrează obiceiurile tradiționale.

Muzeul a fost conceput ca un sat specific zonal, care în decursul timpului a evoluat de la așezarea de tip «răsfirat» și «risipit» la satul de tip «adunat».

Ulițe drepte și întortocheate, poteci și «prizlazuri» străbat muzeul și converg spre un promontoriu, dominând așezarea ca în satele maramureșene. Aici a fost amplasată o biserică construită inițial în satul Criciova de pe Valea Talaborului (din Maramureșul din dreapta Tisei), donată de cricioveni credincioșilor din Oncești în anul 1690 și aflată în stare avansată de degradare când a fost salvată de muzeu.

La marginea satului-muzeu, în vale, pe râul Ronișoara, este instalată o moară care va fi completată cu vîltori, pive și alte instalații acționate hidraulic.

În cadrul muzeului, casele și gospodăriile s-au grupat pe principalele subzone ale Maramureșului istoric (Cosău-Mara și Iza inferioară pînă la Strîmtura, Iza mijlocie, Vișeu-Borșa, subzona Tisei și a bazinului Ruscova).

În ansamblul său, muzeul se constituie ca o rezervație de monumente de arhitectură țărănească, selecționate pe criterii științific elaborate, avînd ca bază tipologia construcțiilor, evoluția acestora în plan arhitectural și ca sistem constructiv. Totul în diacronie (pornind de la cele mai vechi construcții găsite în teren) și sincronie (așa cum s-au statornicit în cadrul așezărilor și s-au păstrat în majoritatea lor funcțional pînă în zilele noastre).

Planul caselor mai vechi cuprinde două sau trei încăperi — tindă și casă, respectiv tindă, cămară și casă; la finele secolului al XVIII-lea apar case cu planuri evoluat, avînd mai multe încăperi judicios compartimentate.

Pereții construcțiilor sînt din birne late și groase, cele de stejar cioplite cu secura și finisate cu barda, cele din brad sau molid lăsate rotunde, încheiate în «cheotoare românească», iar mai tîrziu (secolul al XIX-lea) în «cheotoare nemțească», în sistemul «blockbau». Cununile încheiate deasupra pereților sprijină «cornii» acoperișului, întotdeauna în patru ape, realizat din astereală pe care este bătută dranița (sau șita), și în unele cazuri într-o tehnică specială la acoperișul din paie. Dacă la casele foarte vechi (secolele XVI—XVII) lipsește prisma, în secolul al XVIII-lea, aceasta este generalizată; în zonă, prisma se numește «șatră» și este formată dintr-o succesiune de stîlpi ciopliți și ornamentați, legați cu «chituși» (contrafișe) care formează frumoase arcade ce dau o notă specifică. La început, această prispă era dispusă doar pe fațada casei; în secolul al XVIII-lea apare și lateral-dreapta, iar mai tîrziu pe trei laturi ale construcției.

Multe din construcții au pe lîngă valoarea arhitectonică și valoare documentară deosebită datorită inscripțiilor.

Casa Botiza din Strîmtura. Ancadramentul ușii de la intrare poartă o serie de semne și o inscripție în cirilică românească, distingîndu-se clar «Anul Domnului 1700... Pop...» (probabil numele proprietarului inițial). Inscripția este flancată de embleme solare, stelare, simboluri creștine, păsări stilizate.

Casa Cupcea din Călinești (Valea Cosăului), cu inscripția datată pe pragul de sus al ușii de intrare, cu cifre arabe «1710».

Casa Dunca, Îleud, armonios proporționată, cu șatra pe două

părți, cu inscripție pe meștergrindă, cu litere mari cirilice: «Anul Domnului 1798 iunie în 21 de zile Sfântul Mucenic Iulianu».

Casa Marinca din Sirghi, datată «1785, luna decembrie, 29 de zile».

Casa Buftea din Cuhea (azi Bogdan Vodă), specifică secolului al XVIII-lea, impresionează prin splendida sculptură în lemn. Motivul funiei (spiralei deșirate), emblemele solare și însemnele creștine sînt armonios îmbinate pe această piesă atît de importantă în cadrul sistemului constructiv.

Casa Iurca din Călinești, construcție masivă din bîrne late și groase de molid cioplite cu securea și barda, cu prispă în față și lateral dreapta. Are gravată pe pragul de sus al ușii de intrare, în cirilică, inscripția: «De la facerea lumii văleat 7301».

Casa Arba din Vadul Izei, monument de arhitectură țărăneas-că.

Casa Ilea din Călinești, datată la finele secolului al XIX-lea, impresionează prin stîlpii cu arcade frumos tăiate în lemn de brad, care înconjură casa pe două părți.

Casa Birsan din Birsana, cu prispă pe trei părți și stîlpi ornamentați în torsade formînd arcadele.

Arhitectura interiorului este adaptată nevoilor casnice și, desigur, estetice. S-a surprins prin cercetare structura interiorului din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, ceea ce este foarte important pentru stadiul cercetării actuale.

Camera de locuit, care în limbajul local se numește «casă», cuprinde universul domestic, ilustrînd gustul estetic și spiritul pragmatic al femeii.

Elementul care determină organizarea interiorului atît în planul material, cît și în cel ritual, este «meștergrinda». Aceasta străbate de-a lungul toate încăperile construcției, leagă pereții transversali prin grinzișoarele care se succed deasupra ei la intervale egale, leagă și pereții laterali și desigur susține întreaga structură a acoperișului.

Meștergrinda, totodată, împarte spațiul casei în două: în dreapta, spațiul faptelor de viață (unde se află vatra cu cuptorul, patul); aici, în condiții normale, se consumă nunta și se concepe noua viață, se naște și se moare. Spațiul din stînga este cel al faptelor de ritual: aici se succed ceremoniile «botejunii» și ale nunții și tot aici se așază mortul (cu sicriul pe masă) și se practică riturile priveghiului și prohodului.

Spațiul faptelor de ritual este decorat pe pereți cu frize formate din icoane sfinte alternînd cu blide din ceramică frumos împodobite

cu «șterguri». În colț se află masa care de-a lungul celor doi pereți este încadrată de lavițe (lădoaie) așezate în unghi drept. Deasupra patului, pe perete, este prinsă ruda (culmea) pe care se depozitează cergi, covoare, lipideie, ștergare, fețe de masă, perne etc., împlinind cele trei funcții: estetică (de înfrumusețare a interiorului), de depozitare și de etalare a zestrei fetei din casă într-un sincretism perfect. După ușă este situat dulăpiorul cu vasele, iar pe peretele opus este fixat lingurarul (blidarul). După icoane, deasupra meștergrindei, sînt ascunse în cutii acte, briciul pentru ras, crucea de Bobotează, busuioc, buricul uscat în vederea ritualului dezlegării etc. În capul patului, pe laiță, se așeza lada de zestre. Armonia interiorului este dată și de cromatica textilelor și a celorlalte obiecte ce-l împodobesc.

Gospodăria tradițională era concepută după rînduiele bine statornicite care vizau în primul rînd funcționalul. Opus casei erau situate grajdul și șura, cotețele porcilor (toate în «ocolul vitelor»), lateral se afla colejna pentru adăpostirea căruței, a lemnului și uneltelor agricole; în grădinița de flori se află de obicei și fîntîna (cu cumpănă sau cu roată). Coșarele pentru porumb și adăposturile pentru diverse instalații tehnice atît de necesare în gospodăria omului — uleiinițe (cu berbeci sau cu «șurub»), rișnițe de mînă (de la cele simple pînă la cele cu sistem mecanic), strungul de lemn etc.

Porțile sînt realizări de excepție în Maramureș. Poarta a fost marcă socială a proprietarului. Ea desparte spațiul sacru al gospodăriei de spațiul din afară. Ea este mîndria maramureșeanului. Dacă astăzi este foarte încărcată cu tot felul de motive decorative și chiar proporționată ca arhitectură prin supradimensionare, exemplarele restaurate și conservate în muzeu sînt exemplare clasice, cu proporții ideale, iar decorul este pe măsură. Pierzîndu-și semnificațiile inițiale, motivele sculptate au trecut din planul magic-mitic în cel artistic, estetic. Preponderent pe silpii porților apar «pomul vieții» ca simbol al vieții fără de moarte, însemne solare și stelare, mărci creștine dar și șarpele, cocoșul sau figuri antropomorfe, toate ca mărci ale unei profunde credințe incifrate și pierdute în negura vremilor.

Denumirea: MUZEUL ETNOGRAFIC AL JUDEȚULUI MARAMUREȘ

Adresa: Baia Mare, str. Cîmpul Tineretului nr. 1, telefon 0994/12895.

Program de vizitare: 1 mai — 30 septembrie: orele 9—18;

1 octombrie — 30 aprilie: orele 10—16; luni: închis

Posibilități de acces: șosea, autobuze de la gară, autogară (nr. 2, 8, 20, 14), pînă în Centrul Vechi al orașului, apoi 10—15 minute pe jos.

Restricții speciale: interzise fotografierea și filmarea în expoziția pavilionară; libere fotografierea și filmarea în muzeul în aer liber, contra cost.

Servicii: — ghidaj pentru grupuri sau la cerere, asigurat de către personalul de specialitate al muzeului;

— stand cu publicațiile muzeului și anuarul «Marmația», ilustrate, pliante și diapozitive;

— stand cu vînzare: obiecte de port, ceramică, pictură pe lemn și sticlă, cioplituri, creații contemporane;

— demonstrații de confecționare, decorare și ardere a ceramicii populare într-un atelier de olărit din muzeu.

Manifestări culturale: În cadrul Festivalului «Toamna Băimăreană», ce se organizează în fiecare toamnă, cu spectacole, tîrguri, parade ale portului popular, și în cadrul muzeului; spectacole folclorice în amfiteatrul în aer liber, cu diferite formații din oraș și județ.

Muzeul Etnografic al județului Maramureș a pornit ca o secție a muzeului din Baia Mare, în anul 1965, și în urma cercetărilor și achizițiilor făcute, după obținerea unor spații de depozitare, de conservare și de expunere, în anul 1978, s-a deschis Expoziția permanentă de etnografie pe o suprafață de 750 mp.

În imediata apropiere a Expoziției permanente, s-a obținut un teren de circa 12 ha, nu departe de Centrul Vechi al orașului, pe locul numit «Dealul Florilor», unde s-a organizat un muzeu etnografic în aer liber ce va cuprinde în final monumente de arhitectură populară, instalații tehnice din zonele etnografice ale nord-vestului României. Deocâmdată s-au amplasat unități gospodărești (peste 50 de obiective) și instalații din zonele etnografice Lăpuș, Chioar, Maramureș și Codru .

Gospodăriile, deschise spre vizitare începînd cu anul 1984, sînt în număr de șapte și cuprind 30 de unități de arhitectură, patru instalații tehnice (o moară, o pîuă pentru pănură și două oloinițe) și o biserică de lemn.

Printre monumentele date în folosință sînt: case datate din Berbești (1806), Bozînta Mare (1846), Prislop (1811). De asemenea, sînt cămări de alimente («găbănașe») datate din: Chechiș (1794), Făurești (1830), ultima avînd și un text incizat pe fruntarul și peretele din față, în cirilică românească; monumentul are o valoare etnografică, de artă populară, dar și documentar-istorică. Dintre șurile cu grajd, două sînt datate: una din Buteasa (1855) și cealaltă din Valea Vinului (1848).

Trebuie să subliniem că în cadrul Muzeului în aer liber, la selectarea monumentelor s-au avut în vedere specificitatea lor zonală, starea de conservare, valoarea artistică, vechimea, evoluția planimetrică, materialele și tehnicile de construcție. De asemenea, s-a luat în considerare și reprezentarea tipologică a gospodăriilor și stărilor sociale. În aceste zone, monumentele de arhitectură populară sînt aproape în exclusivitate din lemn, în diferite tehnici de construcție, cu acoperișuri de draniță în Maramureș, de paie în Chioar, Codru, Lăpuș, Oaș și uneori de stuf — în Codru.

Împrejmuirile gospodăriilor sînt de o mare varietate, în principal dominînd gardurile din nuiiele, dar și din scînduri, care la cele din Lăpuș sînt încastrate în stîlpi de piatră ciopliți, stîlpi ce delimitează și porțile de intrare în gospodărie (pentru circulația carelor și persoanelor). Porți de intrare în gospodărie, ai căror stîlpi și fruntare au cioplit în relief un decor în torsade (motivul pomului vieții, motivul solar), sînt cele din Maramureș, dar astfel de porți decorate găsim și la cele din Chioar (gospodăria din Preluca Nouă), acestea avînd rol și de marcă socială.

Biserica de lemn amplasată în muzeu, originară dintr-un sat de lîngă Baia Mare — Chechiș — de la sfîrșitul secolului al XVII-lea, restaurată, se va da în folosință pentru cultul ortodox, organizîndu-i-se interiorul tradițional.

Instalațiile tehnice — trei tipuri de oloinițe (cu fus și cu berbeci), două mori, precum și o pîuă pentru pănură — sînt de asemenea incluse în circuitul de vizitare.

Un număr important de monumente ridicate urmează să fie finisate, altele sînt în curs de remontare, altele se află pe teren, deja achiziționate. Toate vor da o imagine încheagată a culturii populare din nord-vestul României.

Patrimoniul muzeului cuprinde valori din zonele etnografice Chioar, Codru, Lăpuș, Maramureș, Oaș și Cîmpia Sătmărilor, ce însumează peste 9 000 de obiecte. Categoriile de obiecte: port popular, mobilier, ceramică (cu piese în special din centrele de olărit Baia Mare, Baia Sprie, Lăpuș, Băița de sub Codru, Sighet, Vama, Valea Izei, Berința, Șomcuta Mare etc.), unelte legate de ocupații, obiecte de uz casnic, unelte legate de meșteșuguri (fierărit, dulgherit, olărit, cojocărit, pielărit), icoane pe sticlă (dominante cele de Nicula, Maramureș) și pe lemn, piese legate de obiceiuri, transport, instalații tehnice populare. Pe lângă acestea mai există peste 60 de unități de arhitectură (case, o casă-școală din 1795), șuri-grajduri, cămări («găbănașe»), grajduri pentru oi, cotețe de porci, porți de intrare în gospodărie, o fierărie și o biserică de lemn.

Denumirea: MUZEUL BANATULUI, SECȚIA ÎN AER LIBER PADUREA VERDE

Adresa: Timișoara, Pădurea Verde; telefon: 0961/34172

Program de vizitare: 1 mai — 1 septembrie: orele 10—17; luni închis.

Posibilități de acces: tramvaiul nr. 1 până la stația I.M.T. și de acolo pe jos (8 minute) pe o alee care merge direct la muzeu; cu autoturismul, din orice direcție, pe varianta de la Șoseaua Europeană E—94.

Restricții speciale: fotografiatul în interiorul monumentelor se face cu aprobarea direcției.

Servicii: — ghidaj pentru grupuri, la cerere, asigurat de către personalul de specialitate al muzeului;

— stand cu publicațiile muzeului;

— spectacole folclorice.

Muzeul Pădurea Verde, deschis la 21 august 1971, este organizat în zona de agrement din nord-estul orașului Timișoara și cuprinde monumente și instalații tehnice reprezentative pentru Banat.

În vederea înființării unui muzeu în aer liber, colectivul Muzeului Banatului a efectuat cercetări în toate satele județului Timiș încă din 1961. În 1967, Primăria orașului Timișoara a atribuit muzeului 17 ha de teren, care cuprinde o pădure și un mic lac. La inaugurare, în muzeu erau reconstruite două case, o gospodărie completă, cinci oloinițe, două mori de apă și două pive. Pe parcursul timpului, muzeul s-a dezvoltat prin aducerea altor monumente valoroase.

În perspectivă, muzeul va oferi imaginea unui sat în ansamblul său, avînd în centru școala, birtul, primăria și biserica.

În interior, casele sînt amenajate așa cum au fost ele în satele de origine, cu mobilier, țesături, obiecte de uz gospodăresc etc., punînd în valoare strălucirea creației populare bănățene.

Circuitul de vizitare începe cu clădirea care a adăpostit vama veche din Timișoara, de la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Asemenea construcții se aflau în trecut la porțile tuturor orașelor din Banat, marcînd trecerea din zona rurală în cea urbană.

Vizita se continuă pe aleile muzeului la: gospodăria de agricultori din Zolt (sfîrșitul secolului al XIX-lea); casa națională din Bapșa (1928), destinată organizării unor manifestări culturale; primăria din

Sărăzani (începutul secolului al XIX-lea); gospodăria agricolă din Bapșa (începutul secolului XX); gospodăria agro-pastorală din Vișag (1890); colna viticolă în Galșa (1892); moara de vînt din Pescari (începutul secolului XX); moara de vînt din Teregova (primul deceniu al secolului XX); gospodăria agro-pomicolă din Căvăran (sfîrșitul secolului al XIX-lea); vîiaga din Băuțar (sfîrșitul secolului al XIX-lea); moara de apă din Topleț (începutul secolului al XX-lea); moara din Globurău (începutul secolului XX); stupa (piua) din Globurău (sfîrșitul secolului al XIX-lea). Pe același traseu sînt prezentate în ordine evolutivă o serie de instalații pentru producerea uleiului: oloinița cu «pene» din Tela; oloinița cu «berbec» din Zabalt; oloinița cu «roată și șurub» din Căvăran; oloinițele din Satu Mic, Curtea, Luncari, reprezentînd trei variante ale aceluiași tip.

Drumul se continuă cu vizitarea altor monumente: atelierul de rotar din Bulci (secolul XX); două gospodării de olar din Jupînești și Birchiș; casa din Bala (secolul al XVIII-lea) și gospodăria de agricultor din Căpîlnaș (începutul secolului al XIX-lea).

Denumirea: SECȚIA DE ARHITECTURĂ ȘI TEHNICĂ POPULARĂ CRÎNGUL PETREȘTI

Adresa: satul Petrești, comuna Vînători, județul Vrancea (3 km distanță de Focșani); telefon 0939/12130.

Program de vizitare: zilnic orele 9—17; luni închis.

Posibilități de acces: drumul comunal Focșani-Petrești, din șoseaua națională E 20; autobuzul nr. 6, cu plecare din gara Focșani din 40 în 40 de minute.

Restricții speciale: fotografiatul în interior cu aprobarea direcției.

Servicii: — ghidaj la cerere asigurat de specialiști;

— stand cu publicații — «Ghidul secției în aer liber», volumele de studii și comunicări editate de Complexul Muzeul Vrancea, cărți poștale ilustrate;

— stand cu obiecte de artă populară din zona Țării Vrancei: tipare de caș, dogărie lucrată artistic, instrumente muzicale tradiționale, ceramică din centrele Irești și Garoafa.

Manifestări culturale: spectacole folclorice, simpozioane, sesiuni științifice.

Amplasată în cadrul natural al pădurii Crîngul Petrești, Secția în aer liber a Complexului Muzeal Vrancea cuprinde 32 de obiective care încearcă să reprezinte patrimoniul de arhitectură și tehnică populară al județului Vrancea.

Configurația actuală a muzeului, păstrînd în linii mari structura inițială, cuprinde:

— Un sector al instalațiilor tehnice țărănești, în cadrul căruia se remarcă o prezență unică în muzeele în aer liber din România: moara cu titirez, considerată în literatura de specialitate drept arhetip. Cele două mori de pe cursul superior al văii Milcovului — Reghiu și Andreiașu — reprezintă faza anterioară morii cu ciutură întîlnită în alte regiuni ale țării noastre.

— Un sector al arhitecturii din zona montană și colinară a Țării Vrancei. În afara construcțiilor propriu-zise — case și anexe, înălțate din birne dispuse în tehnica blockbau — au fost aduse în muzeu două obiective cu caracter obștesc: școala din Sahastru-Nereju și primăria din satul Năruja (sfîrșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului XX). Ele se bucură de un interes deosebit din partea vizitatorilor, datorită inventarului autentic ce reușește să reconstituie atmosfera tipică vieții sociale a satului românesc din Țara Vrancei din secolul trecut. Interiorul casei vrîncene din zona montană, prin cromatica și dispunerea textilelor, într-o manieră specifică Țării Vrancei — în frize succesive — respiră un aer de optimism și de sărbătoare.

— Un sector al construcțiilor din zona de șes a județului Vrancea, în care materialele tradiționale de construcție sînt, alături de furcile din lemn, lutul și stuful (casele și anexele gospodărești din localitățile Suraia, Vulturi, Călimănești-Pufești și Tătăranu).

— Două gospodării de viticultori — Dumbrăveni și Jariștea — al căror inventar specific este adăpostit în două crame, una dintre ele fiind datată 1859.

— Un han, transferat în muzeu din târgul Odobești și datînd din a doua jumătate a secolului al XIX-lea; în afara camerelor de oaspeți, amplasate la etaj, hanul cuprinde o cîrciumă cu obiecte specifice comercializării băuturilor alcoolice și o cuhnie în care se remarcă o interesantă colecție de vase din aramă, tuci și instrumente de măsurat și cîntărit.

— Un pavilion expozițional, construit în stilul specific arhitecturii din zona montană a Țării Vrancei și care adăpostește pentru fiecare sezon estival o expoziție de etnografie și artă populară.

— O scenă în aer liber pentru manifestările folclorice (serbări, alaiuri de măști, prezentări de costume etc.), organizate cu diferite ocazii.

Vizitarea muzeului începe cu sectorul instalațiilor tehnice populare, continuă cu obiectivele din zona montană, școala și primăria, zona de șes și de podgorie și se încheie cu prezentarea hanului din Odobești.

Denumirea: MUZEUL SATULUI BRĂNEAN

Adresa: comuna Bran, județul Brașov; telefon 0922/36440.

Program de vizitare: — 1 octombrie — 31 mai: orele 9—17.

— 1 iunie — 30 septembrie: orele 9—18.

Posibilități de acces: cu autobuzul pe drumul național 73, care face legătura între orașele Brașov și Cîmpulung Mușcel (la 27 km de Brașov).

Servicii: ghidaj la cerere; stand cu publicații și obiecte de artă populară autentice.

Manifestări culturale: Popasuri folclorice, șezători.

Muzeul Satului Brănean a fost înființat în anul 1961 prin transferul unor monumente de arhitectură populară din satele aparținătoare subzonei etnografice Bran și a obiectelor gospodărești aferente, în parcul din apropierea castelului Bran.

Muzeul etnografic de la Bran reconstituie într-o viziune cronologică tipurile de gospodărie, principalele ocupații, îndeosebi creșterea animalelor, precum și modalitățile de valorificare a lînii și lemnului din cele 13 sate care aparțin teritoriului reprezentat.

Patrimoniul din domeniul arhitecturii populare cuprinde: gospodăria cu curte din satul Peștera, datată 1843; gospodăria din satul Poarta, secolul al XVIII-lea, organizată pe trei laturi; casa cu o singură cameră și tindă fără tavan de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, din satul Sohodol, datată 1844; o casă cu sala bogat decorată cu elemente traforate în lemn din satul Moieciu de Sus, datînd de la sfîrșitul secolului al XIX-lea.

Construcțiile economice situate funcțional în afara vetrei satului și destinate adăpostirii gospodarului (hodăița din satul Șimon de la sfîrșitul secolului al XIX-lea) și animalelor (hodaia din satul Șimon), împreună cu stîna cu trei încăperi din muntele Vlădușca — Masivul Piatra Craiului, variantă tipică păstoritului brănean, folosită pentru prelucrarea laptelui, depozitarea brînzei și a inventarului tîrlei pe timpul vîratului sus la munte, au fost aduse în muzeu în urmă cu un sfert de veac, în scopul reliefării celei mai importante ocupații din așezările brănene, creșterea animalelor.

De pe valea Moieciului au fost aduse în Muzeul Satului Brănean instalații de tehnică populară acționate hidraulic: daracul pentru prelucrarea lînii și pîua care, împreună cu dîrsta și vîltoarea, erau folosite la îngroșatul, finisatul și spălatul țesăturilor, iar de pe valea Șimonului, joagărul pentru prelucrarea lemnului.

Patrimoniul secției etnografice a Muzeului este bogat și variat din punct de vedere tipologic, îndeosebi pentru domeniul ocupațional: instrumentar pastoral; unelte și mijloace de transport folosite la lucrul la pădure; unelte agricole etc. Un loc aparte ocupă patrimoniul din domeniul artei populare: textile, piese de port, ceramică, mobilier pictat, ouă încondeiate și pictură.

Muzeul Satului Brănean se înscrie, cu întregul ansamblu de gospodării și instalații tehnice, în circuitul de vizitare al Complexului Muzeal Bran. Vizitatorul are posibilitatea cunoașterii tuturor aspectelor specifice vieții satului brănean într-o sinteză care este casa cu curte din satul Peștera, situată central, și de unde privirea cuprinde întregul sat de altădată.

Denumirea: MUZEUL SECUIESC AL CIUCULUI

Adresa: Miercurea Ciuc, Str. Piața Cetății nr. 2, județul Harghita, telefon: 0958/11727.

Program de vizitare: marți—sîmbătă: 9—16,30; duminică: 9—13; luni închis.

Posibilități de acces: D.N.1 sau E 60 (București — Brașov); D.N.11 sau E 577 (Brașov — Chichiș); D.N.12 (Chichiș — Miercurea-Ciuc)

Restricții speciale: Porțile nu pot fi fotografiate.

Servicii: ghidaj la cerere.

Muzeul a fost înființat în 1949, pe baza unei colecții mai vechi din anii 1930. La începutul anului 1970, muzeul a fost mutat în Cetatea Mikó, construită în secolul al XVIII-lea.

În parcul cetății au fost aduse și reclădite șase case țărănești, un hambar și douăsprezece porți secuiești din satele Ciuc-Sîngeorgiu, Armășeni, Cosmeni, toate din județul Harghita.

Denumirea: MUZEUL NAȚIONAL SECUIESC

Adresa: Sfintu Gheorghe, Str. Kós Károly nr. 10, județul Covasna, telefon: 0923/12442

Program de vizitare: marți—vineri: 9—16; sîmbătă—duminică: 9—14; luni închis.

Posibilități de acces: D.N.1 sau E 60 (București — Brașov); D.N.11 sau E 577 (Brașov — Chichiș); D.N.12 (Chichiș — Sfintu Gheorghe)

Restricții speciale: fotografierea cu blitz în interior numai cu aprobarea muzeului.

Servicii: ghidaj la cerere.

Muzeul a fost fondat de Cserey Janosne și Zathunezky Emilia, în 1876, și organizat într-o clădire construită după planurile arhitectului Kós Károly, în 1912.

În anii 1932—1933, din inițiativa directorului muzeului, Csutan Vilmos, expoziția pavilionară a fost completată cu o expoziție în aer liber organizată în curtea muzeului. Acest mic muzeu în aer liber cuprinde: o casă de lemn din Armășeni-Ciuc, datată 1767, precum și șase porți din zona Covasna—Harghita. Interiorul casei este amenajat cu piese autentice, dintre care cîteva din secolul al XVIII-lea.

Denumirea: MUZEUL ETNOGRAFIC REGHIN

Adresa: Reghin, str. Vânătorilor nr. 51, județul Mureș; telefon 0950/21448.

Program de vizitare: miercuri—duminică: orele 9—16; luni și marți închis.

Posibilități de acces: cu trenul pe linia București—Reghin; șoseaua națională 15.

Servicii: ghidaj la cerere.

Manifestări culturale: seri muzeale, proiecții de filme etnografice.

Organizat în 1960, din dorința de a conserva și valorifica expozițional monumente de arhitectură, instalații tehnice și obiecte de artă populară, Muzeul Etnografic din Reghin prezintă valea superioară a Mureșului și o parte a Cîmpiei Transilvaniei.

Patrimoniul muzeului cuprinde 4 500 de obiecte grupate pe colecții — etnografie, artă populară și creație artistică contemporană — și organizate într-o expoziție pavilionară și una în aer liber.

Secția în aer liber, cu o suprafață de 1 ha, prezintă în ordinea evoluției unelte și obiecte de tehnică populară, instalații tehnice, procedee tehnice tradiționale pentru obținerea produselor alimentare.

O arhivă documentară bogată, cuprinzând filme, planuri, hărți etc., completează imaginea zonei.

Denumirea: MUZEUL ETNOGRAFIC CERNAT, secție a MUZEULUI NAȚIONAL SECUIESC din Sfintu Gheorghe

Adresa: Comuna Cernat, județul Covasna.

Program de vizitare: marți—vineri: 9—16; sîmbătă—duminică: 9—14; luni închis.

Posibilități de acces: D.N.1 sau E 60 (București — Brașov); D.N.11 sau E 577 (Brașov — Cernat).

Restricții speciale: fotografierea cu blitz în interior numai cu aprobarea muzeului.

Servicii: ghidaj la cerere.

Manifestări culturale: Muzeul organizează anual tabere de creație, cu precădere pentru prelucrarea lemnului.

Muzeul a fost întemeiat din inițiativa învățătorului Haszmann, în 1969, în conacul Damokos. Ulterior, în grădina conacului au fost reconstruite cîteva case din secolele XVIII și XIX, o moară de apă, un hambar, semne funerare cioplite și porți secuiești. Într-un spațiu acoperit este prezentată o colecție interesantă de mașini agricole și vehicule din primele decenii ale secolului al XX-lea.

**Denumirea: MUZEUL SATULUI DIN BUCOVINA, secție
a MUZEULUI HANUL DOMNESC**

Adresa: Suceava, Palatul Cetății de Scaun.

Program de vizitare: Muzeul nu este deschis pentru public.

Specialiștii îl pot vizita cu aprobarea Muzeului Hanul Domnesc, str. Ciprian Porumbescu nr. 5; telefon: 0987/13775.

Posibilități de acces: cu trenul pe linia București — Suceava, stația C.F.R. Ițcani sau Burdujeni, apoi cu autobuzul.

Muzeul Satului din Bucovina, în curs de organizare, reprezintă cel mai nou proiect de muzeu în aer liber.

Ideea reprezentării valorosului patrimoniu de arhitectură populară tradițională din Bucovina datează din anul 1958. Între anii 1971—1975 au fost efectuate cercetări, identificate monumentele reprezentative, s-a elaborat proiectul de organizare a muzeului și au fost achiziționate câteva monumente. În 1976 s-au adus și reconstruit în muzeu primele trei locuințe reprezentative pentru arhitectura populară a zonelor etnografice Cîmpulung Moldovenesc, Humor și Rădăuți. Tot în această perioadă au fost achiziționate, transferate și depozitate alte opt obiective.

Terenul pentru organizarea muzeului va avea în final o suprafață de 21 ha, cuprins între Biserica Mirăuți, Mănăstirea Sfîntul Ioan, Biserica Beizadelelor și Curtea Domnească. Vocația istorică a acestui loc, în vecinătatea orașului, relieful variat, existența unei rezervații arheologice și a unei rezervații dendrologice justifică prezența Muzeului Satului în acest perimetru.

În acest spațiu se propune conservarea unui număr de 80 obiective de arhitectură țărănească tradiționale, grupate pe zone geografice și subzone etnografice, urmărind reconstituirea atmosferei complexe a satului bucovinean prin instalații hidraulice funcționale, ateliere meșteșugărești în activitate, prin inventarul complet al gospodăriilor. Vatra satului va fi individualizată prin amplasarea bisericii, școlii, primăriei, brutăriei etc.

Se propune de asemenea reconstituirea unei ulițe de oraș medieval care va cuprinde: locuințe, prăvălii cu mărfuri specifice breslelor (cojocari, blănari, tăbăcari, țesători), un han, toate ilustrînd aspectele comerciale ale tirgului sucevean ca punct de tranzit între marile dru-

muri comerciale. Se intenționează și organizarea unui târg anual al meșteșugurilor tradiționale — cojocărie, blănărie — la Suceava.

În prezent, patrimoniul muzeului cuprinde patru case reconstruite provenind din: Ostro — a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, Cîmpulung — sfîrșitul secolului al XVIII-lea, Dorna — secolul al XIX-lea, Straja — prima jumătate a secolului al XIX-lea; trei case achiziționate, demontate și depozitate aduse din: Pîrteștii de Jos, Mănăstirea Humorului și Bîlca din prima jumătate a secolului al XIX-lea; 11 construcții economice din diferite regiuni: Mănăstirea Humorului — secolul al XVIII-lea, Chirat, Botoșana — secolul al XVIII-lea.

Denumirea: MUZEUL ARHITECTURII POPULARE DIN GORJ

Adresa: satul Curtișoara, orașul Bumbesti-Jiu, județul Gorj.

Program de vizitare: — aprilie—septembrie: orele 9—17;

— octombrie—martie: orele 9—16;

— luni închis

Posibilități de acces: stația C.F.R. Parîngu, pe linia București — Craiova — Tîrgu Jiu — Petroșani; autobuze Tîrgu Jiu — Curtișoara (10 km).

Restricții speciale: fotografierea și filmarea în interiorul monumentelor numai cu aprobarea Muzeului Județean Gorj.

Servicii: ghidaj permanent; stand cu publicații, ilustrate, obiecte de artă populară.

Manifestări culturale: organizarea de conferințe, dezbateri, colocvii, întâlniri cu creatorii populari, hora satului, spectacole folclorice.

Muzeul Arhitecturii Populare din Gorj se află în satul Curtișoara, la 10 km nord de Tîrgu Jiu, pe drumul național 66, în vecinătatea unui ansamblu arhitectural format din: cula Cornoiu (secolul al XVIII-lea), o biserică din 1820 și conacul Constantin Neamțu (1927).

În anul 1968 s-a organizat în cula Cornoiu o expoziție permanentă de artă populară, care prezintă creștături în lemn, ceramică, țesături de interior și costume populare specifice zonei. Cula Cornoiu este un monument de arhitectură românească reprezentativ pentru primul sfert al secolului al XVIII-lea. În apropierea culei s-a construit în anul 1820 biserica de zid cu hramul Sfîntul Ioan Botezătorul. Pictura de bună calitate, executată în culori vii, prezintă, alături de scene religioase, pe ctitorii bisericii.

O fîntînă acoperită, pe stîlpii căreia sînt incizați și pictați cei patru evangheliști, datată 1896 printr-o inscripție, completează ansamblul arhitectural din secolul al XIX-lea.

În anii 1927—1928 a fost construit în apropiere conacul Constantin Neamțu, folosit ca locuință în timpul verii

Pe un teren de 13 ha din apropierea monumentelor amintite a început din anul 1970 amenajarea Muzeului Arhitecturii Populare, inaugurat în anul 1975. Muzeul cuprinde gospodării, case de locuit, porți monumentale, pivnițe de deal, instalații tehnice ingenioase provenind din Gorj, una dintre cele mai interesante zone în ceea ce privește arhitectura în lemn din România.

Monumentele din cadrul muzeului aparțin unor perioade istorice diferite și reprezintă evoluția arhitecturii populare gorjenești din secolele XVIII-XX.

Prin monumentele de arhitectură populară aduse din diferite sate, cu inventarul lor, sînt ilustrate ocupațiile locuitorilor: agricultura, creșterea animalelor, păstoritul, pomicultura, viticultura, țesutul, cusutul etc.

Secțiunea instalațiilor tehnice — mori de apă, pive pentru dimie, teascuri pentru ulei, teascuri pentru vin, căzanie pentru țuică, rîșnițe — oferă o imagine asupra nivelului tehnicii într-o perioadă nu prea îndepărtată, precum și un întreg tezaur de inventivitate.

Interioarele caselor sînt amenajate cu toate obiectele folosite în viața cotidiană de locuitorii satelor de origine.

Dintre toate monumentele de arhitectură populară prezentate în muzeu, casele Hodîrcă din Dobrița, Colțescu din Tîrgu Cărbunești, Negreanu din Țicleni și Udriște din Plopșoru se remarcă cu deosebire prin monumentalitate, proporții și decor.

Muzeul dispune și de un bogat patrimoniu format din numeroase piese de etnografie și artă populară, multe dintre ele unicate.

Spot name: THE VILLAGE MUSEUM

Address: Bucharest, 28 Kiseleff Avenue

Tel. 6171732 — 6175920

Open: in summertime — Monday 9—17

— Tuesday — Sunday 9—20

— in wintertime 9—17 daily

Access possibilities:

— by buses 331, 131 up to The Village Museum bus stop

— by trams 41, 3, 4 up to The Village Museum tram stop

— by tube on I.M.G.B. — Pipera section line, up to Piața Aviatorilor station, then buses 331 or 131 up to The Village Museum bus stop (or 500 ms on foot).

Special restrictions:

— smoking allowed in specially meant areas only

— the pets company forbidden into the museum

— photography & spot allowed in exchange for taxes (200 leu for photography, 600 for spot).

Service:

— at demand, guiding in Romanian, French, English, German languages

— stall marketing folk art goods manufactured in the most known handicraft centres

— organising of anniversary festivities

— expertising for ethnography and folk art items

— specialised assistance

— stall for publications, as well as “The Village Museum Guide” in Romanian, English, German, Russian, Spanish; lantern slide sets, postcards; speciality treatises such as different studies and researches volumes, collection catalogues, monographs of the ethnographical areas; periodical issues such as “The Courier of the Village Museum”, “Ethnos”; leaflets, posters and information bulletins of displaying and popularization of the cultural-scientific events.

Cultural events:

- the international scientific symposium “The European Village” (taking place every two years)
- the international folk music festival for children “Hora” (ancient traditional round dance) (every two years)
- “The White Flowers” festival (Christmas traditional customs and habits) — every year in December
- the international ethno-musicology session (every two years)
- folk performances and folk art handicraftsmen demonstrative abilities
- theoretical and practical competitions on folk art and ethnography topics, organised in cooperation with the children clubs and schools in Bucharest.
- exhibition competitions on topics like “Known... but forgotten things”, “Remember”, whose main themes vary according to the audience’s preferences resulted from the sociology inquiry made — May June, every two weeks
- special show performances on the occasions of the main traditional holidays in the folk calendar (Mărțișor, Sinziene, Summer Ancestors — all of them ancient pre-Christian traditions); folk art fairs such as Ostrovul Viilor (Vines Eyot), St. Dumitru, Christmas Eve, a.o.

The Villag Museum, situated in the craddle of Bucharest City, in a very picturesque area on the banks of Herăstrău Lake, is a symbol and token of the eternity of the rural culture and civilisation in Romania.

It stands for a model of integration into a natural scenery wonderfully humanized, an impressive collection of monuments and manufacture goods, a technological exhibition, an ergonomy complex system permanently superposed over model biotop, an authentic dialogue between the Romanian and other peoples’ specific civilisations and cultures, model archives and sentimental book we open in front of the visitors.

The idea of exhibiting monuments in the open in Romania, becomes pregnant in 1867, when Alexander Odobescu suggests the displaying of a Stavropoleos church copy within the Paris International Exhibition. Professor Tzigara-Samurçaș stipulated in 1990 the transfer of “a whole set of authentic and complete farmhouses from all the main areas inhabited by Romanians” into The Ethnography Museum of National Art, Decorative and Industrial Arts.

The law for setting up of The Open Air Museum of Cluj, signed by the great historian Nicolae Iorga in 1932, stipulates in its last pa-

ragraph that "such a museum on the same basis, will be founded in Bucharest".

The rural sociology researches made under Prof. Dimitrie Gusti's direction by comprehensive staffs of students and specialists, had at first as a result the organising and arranging of some exhibitions and finally, the foundation of The Village Museum.

The proper arranging works of the museum according to the outlook of Professors D. Gusti, H. H. Stahl, Victor Eftimiu, V. I. Popa, Gheorghe Focşa, started in March 1936, and were supervised and assisted by the Royal Cultural Foundation "Prince Charles". The king visits the building site four times himself, to make sure if the opening of the museum would be possible in May, when it is also celebrated the 70th anniversary of the Hohenzollern Dynasty foundation in Romania. The museum was opened on May 9th 1936 in the presence of H. M. Charles II, king of Romania, of the Patriarch Miron Cristea, top authority of the Romanian Orthodox Church, of the diplomatic corps full staff and of a lot of Romanian and international personalities.

The creation of the museum in a short time required a huge effort: the houses arrived loaded in 56 railway carriages; 130 local handicraftsmen have been invited to rebuild them. 1046 handicraftsmen had been working up to the opening of the museum.

Prof. D. Gusti conceived a sociology museum inhabited by householders, which was to become a school for "coming to know and love our village and its inhabitant". Prof. Gusti said at the opening of the museum: "we didn't have the example of the museums in the open of the Northern Countries, such as Skansen, Bigdörns or Lillehammer. They are far too romantic and ethnographical for us, laying more stress on the "values" and museistic exhibits, than on the present humans, their environmental area and everyday activity.

Prof. H. H. Stahl considered the museum to be a result of genuine "social archaeology" researches, which was to become, according to Prof. Gusti" "a school of knowing and loving our village and villager".

As a result of the effected researches, 29 complete farmhouses have been transfered into the museum, one church, five wind-mills, one water-mill, one fulling mill, one fishing centre, an oil press.

The museum had a lot of damages to suffer from in the course of time.

Part of the monuments proceeding from Bessarabia province have been demolished in order to build The Elisabeth Palace on their settlement. As a consequence of the Molotov-Ribentropp treaty in August

1939, Bessarabia, part of Bukovina and Herța region were included into the USSR territory by force. On August 14th 1940 refugees from the two invaded provinces were hosted inside the Village Museum, where they stayed up to the end of the war.

With the appointment of Prof. Gheorghe Focșa as a manager of the museum in 1949, there starts a new stage in the museum's life. Estimating the damages produced to the museum by the ex-inhabitants of the houses at first, and then also by the refugees, the new management starts the reorganisation of the museum according to ethnographical and museistical criteria, restores the interiors of the monuments using authentic items and acquires new monuments in order to illustrate ethnographical areas not represented yet. For about 30 years, Prof. Focșa manages The Village Museum very successfully so that it becomes soon a genuine national school in the field of the ethnographical research, of the transfer and restoration of the rural architecture monuments, a forum of upbringing in the spirit of the love for our precursors' creations.

After this prosperity period, the museum, crosses a hard while of struggle for survival in the 80's, existing the danger of being dissolved or transfered to an improper settlement, outside the city's area. The scarce funds allotted didn't permit maintenance and conservation works, and even less in what concerns any comprehensive restorations.

The museum survived owing to the passion and abnegation of its devoted staff of specialists and by means of the assistance of some enlightened intellectuals.

The Village Museum monuments illustrate the lifestyle of the Romanian peasantry in the XVIIth XXth centuries and are situated according to the geographical and historical landmarks.

As a whole, they offer the typical picture of the villages in Romania. The museum spreads on an area of about 10 hs, to which there have been added another extra 4.5 hs in 1992, and possesses 38 household complexes including 272 monuments: 44 complete houses arranged inside by means of all the items employed traditionally in their native areas, stables, sheds, baking ovens, handicraft workshops.

An important section illustrates the technical ingenuity of the Romanian peasant: fulling mills, eddying machines, grapes and oil presses, water and wind mills. Three outstandingly valuable churches, one Szekler farmhouse, and another Lipovenian one, complete the picture of the villages in Romania.

The patrimony complex will be soon rounded up by adding a new representative household for the Saxons living in Transylvania as well as by a whole series of buildings and work shops that are to be settled on the new territory of the ergonomical section, under way of organising now.

This unique set of farmhouses invites the visitors to discover: the evolution of the architecture since the XVIIth century up to the first decades of the XXth, the building methods, the link between the human being and the environmental scenery, the occupational specific nature of the inhabitants according to the area where they live, the evolution of the home trades and of the specialised ones.

Spot name: THE FOLK CIVILISATION MUSEUM - ASTRA

Address: — in town: Sibiu, 11 Piața Mică Street

— Open Air Department — Sibiu, Dumbrava Forest

— tel. 0924/28215; 11806

Visiting program (Open): touristical season — Mai 1st — October 15th

— every day 10—18, except Saturday Sunday 10—12; closed on Monday

— slack time (for organised groups) — 10—15

Access possibilities: — international airport; national highway Bucharest—Sibiu, then Păltiniș road (5 Kms away from the centre of the town), railway junction (international railway); trolleybus T:1 from the station up to Hanul Dumbrava (Dumbrava Inn) or by trolleybus T.4 (barred) from the centre of the town; by bus to Rășinari and Păltiniș (17 15); by tram to Rășinari; by the museum's bus or vans from any point of the town, but only by prior order — tel.42.02.15.

The museum has three admission gates: one in direction Sibiu—Rășinari highway, and two more ones facing the Zoo, entrance in front of Dumbrava Inn.

Special restrictions: Private photography and shot of the museum's exhibits allowed after paying a special tax.

Services: Beside the sightseeing tour of the permanent open air exhibition (specialised guiding provided), the museum also offers:

— the visiting of the pavilion display "Romanian age-old civilisation";

— the visiting of the exhibition of the present design and organising stage, and of future prospects (in what concerns the future of the museum;

— transportation from any point of the town or from the district summer camps by bus or vans belonging to the museum, and after previous order;

— transportation by van from the center of the town (Piața Mică) to museum and back, and inside of the museum (at demand) all along the main visiting alley (6 Kms);

— parking of the buses and cars in front of the main entrance, in indoor parking places;

— pleasure boating on the lake inside of the museum (6 hrs);

— selling of art objects in the Folk Art Gallery (open 10-18, 12 Piața Mică Street) or at the inside stalls. They also sell speciality information publications, guides, leaflets, lantern slides, illustrated postcards, badges;

- refreshments and luncheons in Hanul din Bătrîni (situated inside the museum) or at the kiosk near the amphitheatre.

Cultural performances:

- themes films and diasones, musical hearing in the pavilion near the main entrance of the museum;
- temporary exhibitions in the exhibiting pavilion in the centre of the museum;
- The Romanian Folk Art Manufacturers' Fair (around August 15th), The Peasant Children Manufacturers' Fair (around June 1st), The Fair of the Folk Art Handicraftsmen of Romania (end of September);
- Folk performances in open air on the stage on the museum's lake (the amphitheatre counts 1,100 seats for audience);
- Woodcarving camp with themes inspired by folk creation (around July 1st);
- viva-voce on the history of the Romania folk civilisation (October);
- other scientific and artistical manifestations in co-operation with different offices and institutions (The Folk Festival "The Songs of the Mountains" with international co-operation);
- they organise folk festivities in the touristical season, with the participation of the inhabitants whose villages have sent different monuments and art objects to the museum. They also include a conference on the capitalization of the traditional cultural treasure of the above villages, on the estimation of the enriching possibilities of the volume of monuments proceeding from the initial villages, the "hora" — Romanian round dance of a very old tradition — in the folk dance pavilion near the Inn, the cooking and serving of meals according to traditional recipes in Hanul din Bătrîni (Inn proceeding from Ancestors), folk shows in open air in the amphitheatre;
- the museum constitutes, starting with 1991 (the year of the Sibiu University foundation within which act the faculties of filology, law, history and anthropology) the laboratory for ethnography-ethnology seminars;
- beginning with 1993, the museum will offer registered on computer information about the folk art manufacturers and the traditional building masters in Romania, as well as specialised bibliographical information by means of the "Cornel Irimie" Center of Information and Documentation, opened in 12 Piața Mică Street, Sibiu, tel. 418195;

- the celebration of the holy service in the wooden church, transferred to the museum from Bezded village (Sălaj district), by the village's priests, with the help of the village community;
- the museum has been publishing a bilingual periodical magazine "Cibinium" since 1966, as well as an Informative (specialised) Bulletin of the Open Air Museums Association of Romania (in co-operation);
- the museum offers — at demand — specialised themes guiding service (ethnography folk art) within the ethnographical areas of Sibiu district (Țara Oltului, Mărginimea Sibiului, Valea Tîrnavelor, Valea Hirtibaciului, Valea Sebeșului) or in the neighbouring areas.

The Folk Civilisation Museum — ASTRA (open air department) has been opened in 1963 and given access to public visiting in 1967.

It resumes and develops the initial idea (from the XIXth century) of ASTRA (Association for Romanian Literature and Culture of the Romanian People of Transylvania) which decided in 1904 to bring into being a historico-ethnographical museum of the Romanians of Transylvania.

This noble idea became effective in 1905 on the occasion of the opening of ASTRA Museum) which exhibited as a national première numerous small scale models of the most various traditional folk industry machinery and outfit, having "in nuce" the intention to also exhibit original monuments in the open (within the ASTRA park).

In 1956, after a minute inventory action of all the hydraulic outfit in Romania, there was outlined the idea of creating a museum of the Folk Technology.

The theme design is therefore made up between 1961—62 by the Folk Art Department specialists of Brukenthal Museum (co-ordinated by Cornel Irimie) and given green light in 1962 by the Romanian Academy.

In 1963 there start the works of exhibitional organising by the transferring and rebuilding of the first monument: a hydraulic mill coming from Dăbîca village (Hunedoara district) dating from 1848.

Nowadays, the museum includes 127 folk civilisation monuments (composed of about 340 buildings and over 15,000 functional inventory objects and devices) amongst which there deserve to be noted: the

most complex and complete mills collection in Europe, including some unique copies worldwide: the six well-buckets mill, the last "hooded" wind mill in Romania and at the same time, the only wind sails mill rescued from ruin in our country, the last two floating mills on rivers Olt and Someș, the most complete typological set of traditional folk industry devices in the world (mills, oil producing & wine pressure machines, fulling mills, mechanical saws, eddying machines, hydraulic hammers a.o.), the most complete typological set of pastoral architecture monuments, the most complete set of handicraft workshops of backs and candles makers, of carpenter, cooper, wheeler, potter, black smith, furrier, weaver, bags maker, and mats maker.

The monuments, which are spread on a 42 hs area, are not grouped according to specific ethnographical areas (like in other museums), but according to themes principles integrated to an ampler systematic- occupational structure: agriculture, beekeeping, fishing, domestic animals raising, handicrafts, folk industry mechanisms, transportation means.

In keeping with its scientific and organising — exhibitional mission, The Folk Civilisation Museum-Astra-Open air department-became, indisputably, the most representative museistic institution all over the world in what concerns the traditional civilisation of a people (of the Romanian people), reflecting its work capacity in the domain of the work and on the field of the artistic creation through the almost ideal representation of the whole traditional-occupational system of the Romanian people.

The Sibiu museum is a faithful copy of the technical creation experience (illustrated by the impressive technical, monumental and instrumental treasure), of the valuable building and architectural creation experience, of the extraordinary disponibility of artistical creation, of the spiritual creation universe reflected in the whole musestic treasure of the Romanian people.

On February 6th 1990, the Folk Technology Museum splits off the whole of the Districtual Museistic Complex, as an autonomous department of national level, having a new organising and functional structure.

Beside the open air Museum, there are stipulated two more permanent exhibitional pavilions within the Folk Civilisation Museum's framework (one of them meant for foreign peoples' ethnography, inside Hermes House — 1992 — and the other one, meant for the Romanian folk art and, at the same time, for the Saxon folk art in the Southern part of Transylvania — inside Haller House).

The whole documentary-scientific activity (the museum possesses

a number of about 100,000 items belonging to the documentary archives) and of computerised supervising of the patrimony has been assumed by the Information and Documentation Centre "Cornel Irimie".

The activity of preserving and restoring of the museistic patrimony is organised and taking place in two subsections of the preservation and restoration Laboratory which are situated as follows: the Lab for preserving and restoring of the timber in Dumbrava Sibiului and the Labs for paintings, watercolour paintings, pottery-glassware and fabrics-leather-furr objects preservation and restoration in 12 Piața Mică Street.

Beside the Information and Documentation Centre there is also the scientific-documentary film laboratory whose activity consists in creating by own administration scientific-documentary films in the field of ethno-museology.

The museum will be since 1993 organising and housing yearly The International Festival of Poetry and the numerous other activities of the European Centre of Poetry and East-West Cultural Dialogue having its headquarters in Sibiu.

As an objective expression of the high appreciation which this representative institution for the whole Romanian culture enjoys, The Museum of Folk Civilisation — Astra has officially been recommended by the London European Organisation to take part in the competition, for awarding of the "Year's European Museum" Prize for 1993.

Spot name: GOLEȘTI MUȘEISTIC COMPLEX. THE TREECULTURE AND VITICULTURE MUSEUM

Address: Ștefănești Village, Golești Hamlet, Argeș District, tel. 0976/65364

Open: daily 9—17, except Monday — closed

Access possibilities: the former national highway București — Pitești, at about 10 Kms away from the Pitești town hall;
— București — Pitești railroad, Golești station, at about 400 ms from the station;
— bus nr. 4, which leaves the Pitești station. The access to the Treeculture & Viticulture Museum through the main entrance to the Museistic Complex of Golești, after having crossed the History & Ethnography sections within Golești manor house.

Special restrictions: photography and shot by the consent of the War-den only.

Service: guiding at demand

Cultural events and performances: folk handicraftsmen fairs, symposiums, scientific sessions.

The museum displays two sections to the visitors:

— The Treeculture & Viticulture in Romania

— The Pavilion Section (treeculture and viticulture tools)

Is situated in the neighbourhood of the famous vineyards existent on the Goleasca hills and of the treeculture area of Muscel, in the proximity of the feudal manor of Golești family, turned into museum in 1958.

The museum in the open air comprises three complementary sections. The most important section consists of peasant farmhouses brought from the main treeculture and viticulture areas, grouped under the form of a Romanian village illustrating the traditional historical provinces of the country.

Each tree or viticulture farmyard includes within its frame the dwelling, the annexes and specific working tools to the common occupations in the area: agriculture, raising of animals, honeybees keeping.

The second section consists of mechanisms and tools specific to the main occupations outside the farmyards: vineyards, hill manors.

Both the area researches, and the archives ones, started in 1964, ended in general at the beginning of 1966, when the thematical project which had included stages and ways of creating the museum was made up. In the autumn of the same year, on the occasion of

the first symposium of the open air ethnographical museums organised in our country, there were inaugurated the first two farmhouses brought from Drăgășani (village Glăvile) and Vulturești — Davidești village.

Between 1966 — 1991 they arranged 25 complex treecultural and viticultural farmhouses, consisting each of 3 to 7 auxiliary buildings, as well as a number of 14 buildings from “equipments” section, 140 buildings in all.

In what concerns the geographical area of the tree and viticulture of our country and the ground area allotted to them (10 hs) one can estimate that the museum has been achieved in a ratio of about 70%, being supposed to detect in the future and to place inside of the museum several farmhouses and equipments specific to the areas less represented, as well as of the Romanian provinces which still lie outside of the country's borders, such as Bessarabia and Bucovina.

Most of the buildings date from the XVIIIth and XIXth centuries. Among those, we mention the dated ones: the cellar of Valea Mare — Dîmbovița (1707), the cellar of Ploștina — Gorj (1794), the cellar of Drăgoiești — Gorj (1796), the vineyard of Popești — Vrancea (1800), the cellar of Valea Călugărească — Prahova (1801), the wooden church of Drăguțești — Cotmeana — Argeș (1814), the cellar of Cîndești — Dîmbovița (1822), the fenced house of Moieciu — Brașov (1837), the viticulture farmers' house of Glodeni — Gorj (1847), the treeculturers' house of Valea Lungă — Dîmbovița, the treeculturers' house of Vulturești—Muscel (1848) and Schitu — Vîlcea (1850), the Posești inn — Prahova, and the treecultures' house of Bălești — Gorj (1860), a.s.o.

Sport name: THE ETHNOGRAPHY MUSEUM OF TRANSYLVANIA. THE OPEN AIR SECTION

Address: Cluj-Napoca, Tăietura Turcului Street, tel. 0951/ 12344

Open: May 1st — November 1st daily 9—17 except Monday (closed)

Access possibilities: Highway E — 60; buses 26, 27, 28, 30, 41; airport

Special restrictions: photography and shot are allowed inside the museum by the Warden's consent only

Services: guiding at demand; issues and folk art goods stall; restaurant

The Open Air Department of the Transylvania Ethnography Museum, the first open air museum in our country, has been founded on April 12. 1929, when the Ministry of the Properties and Agriculture allots an area of about 75 hs to the foundation of a National Ethnography Park. This has been conceived as an Ethnography Research Institute within which, the open air and pavilion display of the Ethnography Museum as well as the Ethnography Department and the Seminar, were to function.

In this respect, they decided to stipulate in the thematical design the building of the following: The Ethnography Museum Building (including areas for exhibitions, warehouses, preserving and restoring studios, library, phototeque seminar and courses halls for students, a.s.o.).

- The Warden's Dwelling
- The Gardner's Dwelling;
- The Restaurant
- The Folk Festivals Arena
- 16 folk farmhouses representing the main ethnographical areas of the country
- 7 timber churches
- 2 watermills; 2 road crucifixes
- 3 road crosses; one sheepfold; one dairy
- one belfry (church bell tower)

Part of the farmhouses were to be dwelled, so that the peasants of the specific areas practise here their traditional works.

There have been transferred to The Ethnographical Park (between 1929—1940) several monuments:

- the house of Vidra — Alba, the road crucifix of Lupșa — Alba, the farmhouse of Telciu — Bistrița-Năsăud, the Magyar shed of

Stana — Cluj, one sheepfold of Poiana Sibiului. There has been arranged and worked the Gaudeamus restaurant building.

During the same period there was made up a project for transferring the timber churches of Fildu de Sus — Sălaj (museum's property since 1924), Pîcliș și Posaga de Jos — Alba, as well as the farmhouses of Leheceni — Bihor (owned by Moise Terme, potter), of Poiana Sibiului (farmhouse nr. 397) of Arieșeni — Alba, Peștera-Bran — Brașov, and Stana — Cluj.

In August 1940, as a result of the Wiener Diktat, the museum is compelled to take refuge to Sibiu, where it works until May 1945. The buildings left in the Park, except the house of Vidra and the restaurant had been ruined during the Magyar invasion and occupation.

The whole thematical design of the Park was restructured in 1956, so that the whole complex became a department of the Ethnography Museum of Transylvania. According to the new thematical project, the department was to comprise four sections:

A. Local types of farmhouses and folk architecture monuments

B. Folk technical equipment and handicraft workshops

C. Ethnobotanical section exhibiting the agricultural buildings within the villages borders

D. Ethnozoological Section, exhibiting the pastoral buildings within the villages limits.

There are represented the two first sections on display at present, the last two being partially outlined within the frame of the main types of farmhouses.

Illustrating the socio-economical specific nature of the different ethnographical areas of Transylvania, the museum includes the following types of farmhouses:

— with simple yard one; double-yarded one; with strengthened fence; with Franconic yard; with close yard ones.

Among the architecture monuments, three timber churches stand out at once, each one of them marking a decisive stage in the development of such cultural buildings planimetry.

The section of the folk technical equipment reflects the main methods of manufacturing and processing the traditional raw materials.

Out of the 29 ethnographical areas established in 1956, the following are represented now:

1. **Maramureș — Berbești Village** — double-yarded farmhouse, whose main activity consisted of cattle raising in 1795.

2. **Oaș — Cămîrzana village — Satu Mare** — simple-yarded farm-

house (1725).

3. **Năsăud — Telciu village — Bistrița-Năsăud** — A typical farmhouse of the free frontier guarding area situated in the Eastern part of Transylvania, dating from 1841.

4. **The Transylvania Plain — Greaca village — Satu Mare** — typical farmhouse of the corn area in the central part of Transylvania, poor in wooden material (the buildings are made of wattle).

5. **Călățele Depression — Bedeciu village — Cluj** — farmhouse in strong Romanian — Magyar interferences.

6. **Vineyard Alba — Galda de Sus vilage — Alba** vineyard-viticulture area farmhouse. The house, designed according to a complex idea, was restored in 1778. Its monumental gates date from 1871, and the pressure machine from 1826.

7. **Zarand — Alma village — Arad** — Treeculture area farmhouse dated from 1882.

8. **Mocănimea Apusenilor — Mărișel village — Cluj**. Farmhouse situated on the highest altitude Europe's agricultural area. It certifies the great importance allotted to the "auxiliary" activities, illustrated by the numberless technical devices which it includes.

9. **Bistrița — Jelna village — Bistrița-Năsăud**. Saxon farmhouse surrounded by a Franconic yard; timber house possessing pantry and entry, dated from 1789.

10. **Gurghiu — Hodac village — Mureș**. Farmhouse in a village specialised in the musical instruments manufacture, including typical workshops.

11. **Szekler area — Cașin Imper village — Covasna**: Szekler farmhouse situated in Ciuc, border guarding area inhabited by free (yeomanry) peasantry; house dating from 1678, monumental shed and typical gates.

12. **Bran — Peștera village — Brașov** — strengthened fence farmhouse, situated on high altitude area consisting of scattered settlements, whose main activity is represented by the raising of different domestic animals; dated from 1818.

Among the folk architecture monuments, those having a cultural nature have been allotted special housing within the exhibition structure.

13. **Church of Chirales — Bistrița-Năsăud**, XVIIIth century, built on a polygonal space.

14. **Church of Petrindu — Sălaj** (1612) impresses by the slender figure if its belfry tower and by the proportional harmony it displays.

15. **Church of Cizer — Sălaj** — built in 1773, evolve-planned

(polygonal entry and chancel, three side-porched) and special sculpture and painting decorative details.

16. **Graveyard Gates of Lita — Cluj** — dated 1709, remarkable by its archaic method of details blending and the sculptured background typical of the graveyard gates.

17. **Graveyard Gates of Abrud — Alba**, dated 1793 richly adorned with mythical and astral details.

18. **Road crucifix representing the Lupșa ancestor's holy meal — Alba**. Used for prayers for the dead on different holidays.

19. **Crossroads crucifix of Buciumi — Sălaj** iconography cross typical of the greco-catholic Romanian communities. As an expression of the rural community spirit, three buildings of a lay public nature are exhibited.

20. **The gambling booth of Ilva Mică — Bistrița-Năsăud**.

21. **The village well of Petrileni — Bihor**.

22. **Polygonal well of Maramureș** — the technical folk equipment is typologically exhibited, according to the manufactured raw materials.

a. **TIMBER PROCESSING EQUIPMENT**

23. **The hydraulic saw of Botiza — Maramureș** (end of XIXth century).

24. **Wheeler workshop of Oeud — Maramureș** (end of XIXth century).

25. **The pottery maker house — of Vidra — Alba** (middle of XIXth century).

26. **The handicraft complex of Preoteasa — Sălaj** (early XIXth century).

b. **METAL PROCESSING AND MINING FOLK EQUIPMENT**

27. **Pressing machine for grinding the gold ore** (end of XIXth century).

28. **Rural blacksmith's of Vărzari — Bihor** (end of XIXth century).

29. **The hydraulic blacksmith forge of Rimetea — Alba** (early XIXth century).

c. **WOOLEN FABRICS PROCESSING EQUIPMENT**

30. **Rammer fulling mill of Galda Română — Timiș** (end of XIXth century).

31. **The fulling mill of Hărnicești — Maramureș** (beginning of XXth century).

32, 33. **The hammer fulling mill of Zagra — Bistrița-Năsăud and Budureasa — Bihor** (both dating from late XIXth century).

34—36. **Three eddyding machines of Zagra — Bistrița-Năsăud, Hărnicești — Maramureș, Mărișel — Cluj.**

d. AGRICULTURAL PRODUCTS MANUFACTURING EQUIPMENT

37. **The horizontal wheel mill of Bouțari — Covasna** (end of XIXth century).

38—41. **Vertical wheel mills of Josenii Birgăului — Bistrița Năsăud** (1819), **Lita** (1795), **Hărnicești — Maramureș** (end of XIXth century), and **Mărișel — Cluj** (early XXth century).

42—50. **Oil fulling mills of Preoteasa and Telciu** (both end of XIXth century), **Prundu Birgăului** (end of XIXth century), **Sartăș — Alba** (end of XIXth century), **Almaș — Alba, Boșorod — Hunedoara** (both end of XIXth century), **Herepeia — Hunedoara** (end of XIXth century).

51—60. **Oil manufacturing pressing machines of Preoteasa — Sălaj, Prundu Birgăului — Bistrița-Năsăud, Almaș — Alba, Almaș — Arad, Poșaga — Alba, Boșorod — Hunedoara, Herpeia — Hunedoara, Mărișel — Cluj, Sartăș — Alba, Preoteasa — Sălaj.**

61. **Grapes pressing machine of Moșna — Sibiu** (1884).

62. **Clay processing home workshops Leheceni — Bihor** (end XIXth century), **Josenii Birgăului — Bistrița-Năsăud** (end of XIXth century).

f. STONE PROCESSING HOME WORKSHOP

64. **Almașu Mare — Alba** (early XIXth century).

g. GLAZIER HOUSE

65. **Mărgău — Cluj** (1884).

Spot name: THE TRADITIONAL VÎLCEA VILLAGE MUSEUM

Address: Bujoreni Village, Vîlcea District; tel. 0947/16869.

Open: May-October 10—18 daily; closed on Mondays; November-April 9—15 daily; closed on Mondays.

Access possibilities: by Rîmnicu Vîlcea — Călimănești route bus leaving every half an hour (every hour on Saturdays and Sundays); Rîmnicu Vîlcea — Bujoreni route bus, leaving every half an hour (every two hours on Saturdays and Sundays). The bus-stop for both routes buses is situated in front of the museum; the Bujoreni railway station lies at 2 Kms South-East away from the museum (for slow trains).

Special restrictions: the flash photographing inside the museum with the museum's consent only.

Services:

- specialised staff guiding;
- three languages (French, English, Romanian) guiding on the explanatory panels;
- The museum's issues stall (The Museum's Year-Book, "Buridava" magazine, "Vîlcea Ethnographical Notebooks", post-cards, leaflets);
- stall for marketing handicraft and folk art goods manufactured within the museum or by the art creators and handicraftsmen in the district (Vîlcea).

Cultural events and performances:

- The Old River Songs Festival — on August's first Sunday;
- The yearly fair of the Vîlcea handicraftsmen on St. Younger Mary Holiday (between September 6th—8th).

The idea of a village-museum creation in Vîlcea District came into being in 1969, on the occasion of a practical course for museography perfecting organising, within whose framework had been found and obtained a whole set of art objects, such as buildings, folk technology devices, furniture and inside objects, handicraft goods, folk costumes and clothing items, customs and traditional practices items.

This first researching action disclosed the existence of a great number of most valuable monuments of rural architecture, as well as the preserving and surviving of some very active centres of pottery creation and timber manufacturing, specialised in the creating of folk and artistic furniture.

The household industry and its auxiliary technical devices and tools, such as the fulling mills hydraulically acted, were still in a

great number and good state kept and preserved.

All this impulsed afterwards the starting of systematical researches, subordinated to the main intention of a village museum creation.

The first two houses in Măldărești and Tomșani villages (rebuilt between 1970—1971) and over 1,200 inventory items have been acquired in 1968.

The museum's ground situated around Cula Bujorenilor, restored between 1966—1968, is an area of about 10 hs.

At the museum's opening in 1974, there were about 12 spots already built, including an inventory of about 3,800 items, within the Museum of the Traditional Vilcea Village.

As a result of the gradual development of the museum, there have been brought and rebuilt 62 architecture objects including an inventory of over 12,000 items.

At the structuring of the museum, the organiser kept in mind the two constitutive landmarks of a real village — the village fireplace and the border together with all its details-according to which there have been placed the housefarms.

At present, there are four sections that define thematically The Vilcea Village Museum in Bujoreni:

- Section farmyard — dwelling;
- Section socio-culture;
- Section housefarm technology — handicrafts;
- Section specialised buildings.

Farmyard-dwelling section: comprising a number of 45 units and over 7,500 inventory objects, displays the structure of a farmyard according to the practised occupations: tree-culture, viticulture, domestic animals raising, a.s.o.-or handicrafts (pottery, furriery) following the plan diversity and the volumetry of the dwelling at the same time.

The farmyard centre consists of the dwelling itself treated evolutively from the thatched hut in the mountainous area to the house in the fireplace of the village, with one or several rooms, with partial lyingplace and porch, hall and complex hall having a watchtower situated in the central part of the main façade. Nearby the house there have been also brought the household annexes for storing the agro-food goods: barns, ware-houses, hay-keeping places, and the poultry coops and animals shelters.

Worth being noted in this section are also the tower houses in Măldărești, Bărbătești and Tomșani villages as well as those which are representative for the viticulture in Olteanca village, in treeculture in Alunu or in raising of animals in Mihăești or Tomșani villages.

Housefarm technology-handicrafts section — includes a number of 12 units — fulling mill, grain mill, pottery oven, oven for burning the lime stone or for drying the fruit.

Small mechanisms for grinding seeds (pressing machines) or blacksmith-wheeler workshops, carpentry & joinery workshops complete this section which also includes over 1,200 inventory items.

Socio-cultural section: tries to restore the picture of the traditional village at the beginning of our century, and focusses in the civical centre the school, the pub-inn, the church, the process of restoring and rebuilding the village hall building being under way.

There is also in project a home-library that should be rebuilt, dating from 1935—1940, as well as a whole set of rural shops.

Specialised buildings section: points to those existing within the limits of the village itself: sheepfold, beehive yard, hunting watch-tower, border wells and border crucifixes.

One sightseeing variant leaves from gate 1 which is situated in the National Highroad 7, and crosses the right wing of the museum, having an end in front of the school, and another one starts from gate 2, from the Valea Bujorencii, crosses the sheepfold and the church and ends at gate 1.

Spot name: THE MARAMUREȘ VILLAGE MUSEUM

Address: Sighetu Marmăției 1, Muzeului Street, tel. 0995/14229; 11521.

Open: Daily 10—18 (except Monday-closed).

Access possibilities: National Highway 18; bus 1 leaving Sighetu Marmăției Town.

Special restrictions: photography inside the museum by Warden's consent only.

Service:

- guiding in Romanian, English, German, French;
- folk art goods stall;
- bar — café.

Cultural events and performances:

- The Spring Holiday Festivity (on May 2nd yearly);
- The Winter Customs Festival (December 26th—28th yearly).

The Museum of the Maramureș Village, the Open Air section of the maramureș Ethnography Museum, is situated in the North-Western part of Transylvania, in Sighetu Marmăției City, the old capital of the historical province of Maramureș.

The settlements mentioned in chronicles in 1326 which constituted Sighetu Marmăției town, evolved in time, with an economical and cultural life typical to the Transylvania boroughs.

Outstanding cultural institutions such as the Association for the Romanian People of Maramureș Culture, founded in 1860, anticipated the first Museum of the area, making an important contribution to the preserving and spreading of the national-cultural identity elements of the Romanians' living in Maramureș.

This is the only Open Air Museum which acts within a living folk area, where they still build in their local style, where people are dressed in their traditional folk clothing and preserve their traditional habits.

The museum has been conceived as a typical area village, that evolved in time from a settlement type "scattered" and "spread out" to the "compact" type village.

Straight and tortuous lanes, paths and country crossings traverse the museum and converge to a promontory, thus overlooking the settlement as in the Maramureș villages.

A church has been placed here, whose history dates from its initial building in the Criciova village, a hamlet situated on the Talabor Valley river (the Maramureș province part situated on the right bank of Tisa

river). The Criciova villagers donated this church to the religious people living in Oncești hamlet in 1690, and it was in a highly ruined state when it was fortunately saved by the museum.

At the end of the museum village, downhill on the Ronișoara river, one can notice a water mill which will be soon rounded up with a whole set of equipment such as eddying mechanisms, fulling mills and other technical items hydraulically acted.

All the houses and farmyards are grouped around the main sub-areas of the historical Maramureș province within the museum (Cosău-Mara and low Iza up to Strîmtura, middle Iza, Vișeu — Borșa, Tisa river subarea and Ruscova river valley).

As a whole, the museum presents itself as a collection of peasantry architecture monuments, selected according to minute scientific criteria, having as main criterion the typology of the buildings, their evolution on the architectural ground and as building system.

Everything in diachrony (starting from the oldest buildings found in area) and synchrony (as they settled themselves within settlements and preserved their functional nature in most cases up to the present time).

The older houses design includes two or three rooms — entry and house, entry respectively, pantry and house; at the end of the XVIIIth century, new houses built after evolved designs can be found in the area, including several rooms reasonably distributed.

The walls of the buildings are made of thick and broad logs, the oak logs being carved by means of axes and finished by hatchet, while the fir or spruce fir logs are left unfinished, preserving their initial round form, and being joined together according to the "Romanian joint" method.

Later they use the so-called "German joint" method (XIXth century) in the "blockbau" system.

The coronets joined above the walls support the "corns" of the roof, always in four waves, built according to special traditional technology and covered by timber tiles or in some cases, thatched.

While some very old houses (XVI—XVII centuries) lack porches, this annex becomes generalised to the XVIIIth century houses. Locally the porch is designed by the name of "șatră", consists of a whole succession of carved and adorned wooden pillars connected by "chituși" (special joints) forming thus wonderful archways giving a very typical image of it.

This sort of a porch was placed in front of the house only in the beginning.

In the XVIIIth century it can be also found on the right-lateral

side of the house, and later, on three sides of the building. Many of the buildings are most valuable from the documentary viewpoint, owing to the old inscriptions they display, beside their own architectural value.

Botiza house of Strimtura — The entrance door frame bears a whole set of marks and inscriptions written in Romanian Cyrillic, being easily lisible “Lord’s Year 1700... Pop...” (probably the name of its initial owner). The inscription is flanked by solar, stellar emblems as well as by Christian symbols and stylized birds.

Cupcea house of Călinești — (Cosău river valley) — contains an old inscription situated on the threshold of the entrance door, written in Arabic figures “1710”.

Dunca house of Ieud — harmoniously balanced and having the porch on two sides and an inscription on the main girder written in big Cyrillic capitals “Lord’s Year 1798 June 21st on the St. Iulianu Holiday”.

Marinca house of Sirghi — dated “December 29th 1785”.

Buftea house of Cuhea (at present Bogdan-Vodă) typical of the XVIIIth century, impressive by its splendid wood sculptural work. The rope symbol (unwound spiral), the solar emblems and the Christian signs are harmoniously joined together on this most important part within the building system.

Iurca house of Călinești: strong building made of broad and thick spruce fir tree logs, carved by axe and hatchet, having a porch in front and laterally right. On the upper threshold of the door on the entrance part, one can see a Cyrillic inscription engraved in wood: “Since the world’s creation year 7301”.

Arba house of Vadul Izeu — folk architectue monument.

Ilea house of Călinești — dated from the end of the XIXth century, impressing by its pillars adorned with archways wonderfully carved in fir timber, surrounding the house on two sides.

Birsan house of Birsana: surrounded by porch on three sides and spiral adorned pillars forming archways. The inside architecture is adapted to the common needs of the family and also displays an aesthetic aspect.

The structure of the inside part of the house has been successfully researched for the XVIIth centuries, a very important point for the stage of the present research.

The living room, called in the local language “house”, comprises the whole domestic universe, illustrating thus the aesthetic taste and the practical common sense of the woman.

The most important detail of the inside part of the dwelling not

only on material level but also on the ritual one, is the "main girder", which is situated all along the rooms of the building, joining together the indoor walls by the little girders lying in succession on the top of it at equal distances, and connecting the lateral walls too, to say nothing of the support offered to the whole roof structure.

At the same time, the main girder parts the house room in two parts. On the right, the room of the daily life events (with the fireplace & oven and the bed). Under normal circumstances, this is the place where the wedding ends and the new life is conceived, one is born and one dies. The left room, on the other hand, is the ritual space. The festivities of the baptizing and of the wedding as well as the place where the dead are set (the coffin on the table), all take place here, including the rituals of assisting and mourning for the dead.

The place of the rituals is adorned with holy icons frescoes on the walls, pottery dishes wonderfully ornamented. In the corner is the table which, all along the two walls is flanked by lying places (big trunks) set in a rectangle. On the wall above the bed there is the "ruda" (special shelf on which a lot of homemade household items are stored: carpets, slip covers, thick woollen blankets, napkins, table cloths, pillows, a.s.o.

This furniture element fulfils three main functions: aesthetic (adornning of the inside), stocking and exhibiting of the girl's dowry in a perfect syncretism. Behind the door there is the small cupboard, and on the opposite wall a spoon support (dish support) is fastened. Behind the icons, above the main girder, there are hidden in boxes important papers and other documents, the razor blade, the Epiphany cross, dry basil leaves, the dried nostril of the children for the absolution ritual, a.o. At the head of the bed, on a small folk carpet, there is the dowry trunk. The harmony of the interior is also produced by the colours of the fabrics and of the other items ornamenting it. The traditional farmhouse was conceived according to very firmly settled rules which had in mind mainly the functional nature of the building.

Opposite the house there were the stable and the shed, the pigsties (all within the "cattle fence"), laterally was set "colejna" (shed) for sheltering the cart, the burning timber, and the agricultural tools. The well was usually situated in the flower garden too, (wheel or sweep well). The corn (maize) barns and the sheds for the different technical equipment, so necessary in a household — oil making presses (with rams or screw), hand grinding machines (ranging from the simplest ones to those with a mechanical device, the wood processing lathe, a.o.).

The gates are outstanding masterpieces in the Maramureş province. A gate is considered to be a social mark of the owner. It is a border separating the sacred area of the household from the outside space. It is the glory and pride of the Maramureş province's inhabitant.

While it is nowadays very loaded with all kind of symbols of decorative nature and even well balanced as architecture by oversizing, the restored and preserved copies existent in the museum, are classical ones, in ideal proportions, and the scenery looks accordingly.

Losing their initial significances, the carved symbols changed the magic & mythical level for the artistic, aesthetic one.

Most often, the "life-tree" can be found on the pillars of the gates as the symbol of the deathless life, solar & stellar signs, Christian warks, but also the snake, the cock or anthropomorphical images, all of them marks of a deep belief, encyphered and lost in the darkness of the ages.

Spot name — THE ETHNOGRAPHY MUSEUM OF MARAMUREȘ DISTRICT

Address — Baia Mare, 1 Cîmpul Tineretului Street, tel. 0994/12895

Open — Mai 1st — September 30th 9—18

October 1st — April 30th 10—16 Monday closed

Access possibilities — on highway, by buses from the station, bus station (nr. 2, 8, 20, 14) up to the Old Centre of the town, Then 10—15 minutes walk.

Special restrictions — photography & spot inside the pavilion exhibition forbidden

— free photography & spot in the open air section for a tax

Services — guiding for parties at demand, provided by the specialised staff of the museum

— museum's issues stall, postcards, leaflets, lantern slides and «Marmăția» year-book

— stall for selling different folk manufacture items, such as: clothing, pottery, painting on timber & glass, carvings, contemporary works

— demonstrative display of manufacturing, ornamenting and burning of folk pottery in the museum's pottery workshop.

Cultural events — During the Baia Mare Autumn festival, organised every autumn time, including fairs, folk clothing processions, one can attend different and various folk shows and performances taking place on the open air amphitheatre, everything acted and performed by several folk music & dance bands both from the town and from the whole district.

The Ethnography Museum of Maramureș District originated as a mere department of the museum in Baia Mare town in 1965, but as a result of the numerous researches and acquisitions made afterwards, as well as after the allotting of some storage rooms together with appropriate places for displaying and preserving, the permanent exhibition of ethnography was opened in 1978, having an area of about 75 m².

Nearby the permanent exhibition, not very far from the Old Centre of the town, on the place called „The Flowers'Hill”, an area of about 12 hs was acquired for the creation of an ethnography museum in open air, which is to include folk architecture monuments and technical equipment typical of the ethnographical districts situated in the North-Western part of Roania. Some farmsteads, together with a

part of the technical equipment proceeding from Lăpuș, Chioar, Maramureș, Codru ethnographical areas have already been placed inside the museum.

The farmhouses since 1984 are seven complete units, including 30 architecture simple units, four technical outfit units (one mill, one fulling mill for grains and two oil presses) and one timber church.

Among the activated monuments we could mention the houses Berbești (dated 1806), Bozînta Mare (1846), Prislop (1811). There are also the pantries called „găbănașe” (in the local language) dated from 1794 — Chechiș, 1830 — Făurești, the last one having a Romanian Cyrillic text engraved on the front wall, too. It also represents a folk art and ethnographical value but a documentary-historical one, as well. Among the stabled-sheds, two ones are dated: the Buteasa (1855) and one from the Valea Vinului (1848).

We must underline the main criteria according to which the selection of the monuments was made in the framework of the museum, namely their local typology, their conservation state, artistic value, age, planimetry evolution, their materials and methods of building. They also paid attention to the typological presentation of the farmhouses and the social layers.

Most of the architectural monuments are made of timber in these areas, manufactured according to different methods, and having wooden-tiled roofs in Maramureș, or thatched as in Chioar, Codru, Lăpuș, Oaș. Sometimes, like in Codru, the houses are covered even by a thatch.

The house enclosures can be found in very different forms, most of them made of wattle, but of boards too, which are enclosed between carved stone pillars like those in Lăpuș, pillars marking the limits of the farmhouse gates of access to the yard (both for people and carts).

Most of the gates existent in Maramureș region are access gates to the farmyard, whose pillars and front sleeper present a varied scenery carved in a spinning form method including different traditional themes (the life tree, the solar symbol, a.o.).

But similar gates can we also meet in Chioar (the farmhouse of Preluca Nouă), being at the same time considered as a social mark too.

The wooden church placed within the museum, proceeds from a village nearby Baia Mare — Chechiș and dates from the XVIIth century. It will be restored and will also be allotted to the Orthodox Church use, its inside being traditionally organised.

Technical equipment consisting of three types of oil presses (spindle and rams one), two mills, and a fulling mill for grains, is also included in the visiting tour.

An important number of monuments already built are to be finished, others are under way of reassembling or still in their original settlements but already acquired.

All of them are to offer a complete and complex picture of the folk culture in the North-West of Romania. The museum's patrimony also includes a lot of specific values proceeding from the ethnographical areas of Chioar, Codru, Lăpuș, Maramureș, Oaș and Sătmar Plains, which sum up over 9,000 spots and items, as parts of the following classes: folk clothing, furniture, pottery (items belonging mainly to the special pottery centres Baia Mare, Baia Sprie, Lăpuș, Băița under Codru, Sighet, Vama, Valea Izei, Berința, Somcuța Mare, a.o.) specific occupational tools, housework common items, handicraft tools (smith's trade, carpentry, pottery, fur coats makery, leather manufacturing), icons painting on glass (predominating being those from Nicula-Maramureș) and on timber, parts connected with the customs, transports, folk technical devices. Beside all this, there are about 50 architectural spots (houses, a house-school from 1795), shed-stables, „găbănașe” (pantries), sheep stables, pigsties, gates for farmhouse access, a forge and a wooden church.

Spot name: BANAT MUSEUM

In Open Air Department Pădurea Verde (Green Forest)

Address: Timișoara — Pădurea Verde, Tel. 0961'34172

Visit program: between May 1st and September 1st daily visiting program: 10 — 17 except Monday (closed)

Access possibilities: Line 1 tramway until I.M.T. tramstop, followed by an eight-minute walk on an alley taking directly to museum. One can also reach the museum by car, from several direction, on the European Highway E — 94.

Special restrictions: Private photography inside monuments is only allowed with the prior permission of the Warden Office.

Services: At request, groups guiding service, provided by the museum specialised staff

- special display of the museum's reference material
- folk performances shows

The Green Forest Museum — opened on August 21st 1971, is organised in a green entertainment area situated to the North-East of Timișoara City and consists of several monuments and technical devices specific to Banat area. In order to found an open air museum, the staff of Banat Museum made special researches in all the villages of the district Timiș since 1961. In 1967 the City Hall assigned a 17 hectares ground area to the museum, which includes a wood and a small lake. At the opening of the museum in 1971, there were already two houses completely restored, a complete farmyard, five oil producing devices, two water-mills and two fulling mills.

By bringing and restoring old objects and valuable monuments, the museum enriched itself a lot in time.

Prospectively, the museum will be able to offer the picture of a village as a whole, having the village school in its centre, the pub, the village administration hall and of course, the church.

The inside part of the houses is arranged as originally, including folk furniture, specific weaving texture and fabrics, household goods, a.s.o., everything being a mirror of the superb Banat area folk creation.

The sightseeing tour starts with the old building which housed the old Customs Office of Timișoara town, at the end of the XIX-th century. Formerly, there were such buildings at the gates of every town in Banat, separating the rural area from the urban one, and marking thus the passage into towns.

The visit goes on with the sightseeing of the rest of the museum's parts which lie all along the alleys, such as: the agriculturists' farmyard of Zolt (end of XIXth century); the national house of Bapșa (1928) meant for cultural performances organising; the village hall of Sărăzani (early XIXth century); agricultural farmyard in Bapșa (early XXth century); agricultural farmyard in Jebel (end of XIXth century); the agro-pastoral farmyard in Vișag (1890); the vine hill of Galșa (1892); the wind-mill in Pescari (early XXth century); the wind-mill in Teregova (the first decade of the XXth century); the agro and orchard farmstead in Căvăran (end of the XIXth century); the water-mill in Topleț (early XXth century); the mill in Globurău (XXth century); the fulling mill in Globurău (end of the XXth century). On the same route there are displayed several devices for oil producing in evolving succession: the "wedges" oil device of Tela; the "ram" one of Zabalt; the one with "wheel and screw" of Căvărani the ones of Satu Mic, Curtea, Luncani, three extra versions of the same type. The route goes on with the visiting of the other monuments: the Bulci wheel maker's (XXth century); two potter's farmhouses in Jupinești and Birchis; the Bala house (XVIIIth century) and the agriculturist's farmhouse of Căpîlnaș (early XIXth century).

Spot name: THE FOLK ARCHITECTURE AND TECHNOLOGY SECTION CRÎNGUL PETREȘTI

Address: Petrești Hamlet, Vinătorii Village, Vrancea District (3 Kms away from Focșani); tel. 0939/12130

Open: daily 9—17; Monday closed

Access possibilities: the rural route Focșani — Petrești, starting from the national highway E 20; by bus 6, leaving every 40 minutes from Focșani railway station

Special restrictions: photography indoors, by consent of the Warden only

Services:

- at demand, specialists provided guiding
- issues stall — “The Open Air Section’s Guide”, the studies and papers volumes published by the Museistic Complex Vrancea; illustrated postcards
- folk art items stall, proceeding from Vrancea Country area; cheese patterns, artistically manufactured coopery, traditional musical instruments, pottery from the Irești and Garoafa pottery manufacturing centres.

Cultural events and performances: — folk shows, symposiums, scientific meetings.

Placed within the natural scenery of the “Crîngul Petrești” forest, the Open Air Section of the Museistic Vrancea Complex includes 32 spots which try to present the folk technology and architecture patrimony of the Vrancea District. The present aspect of the museum, keeping its original structure in general, comprises:

— one section presenting the peasant technical devices, in the framework of which it can be noted a singular presence in the open air Romania’s museums: the spinning top mill, which is considered to be an archetype in the specialised literature. The two mills in the upper part of the Milcov river’s valley — Reghiu and Andreiașu — present the previous stage of the bucket mill which can be often found in other areas of the country.

— one section of the mountain and hill areas architecture of Vrancea Country. Beside the so-called buildings — houses and annexes — built of logs according to the “blockbau” technical method-there have been-brought two public nature objects into the museum: the Sahastru-Nereju village school and the local hall building of Năruja (end of the XIXth and beginning of the XXth centuries). They enjoy a special attention from the visitors’ part, owing to their original inventory which suc-

ceeds in rebuilding the typical atmosphere of the Romanian village social life which was existent in Vrancea Country in the XIXth century.

The inside part of the Vrancea house in the mountainous area, by its colours and the placing of the fabrics in a typical manner, specific to Vrancea Country — in successive waves — expresses an optimistic and festive feeling.

— one section of the plain area buildings of Vrancea District within the framework of which, the traditional building materials are, together with the wooden pitchforks, the clay and the reed, the most common (the houses and their household annexes of the Suraia, Vulturi, Călimănești, Pufești and Tătăranu villages).

— two viticulturers' housefarms — Dumbrăveni and Jariștea — whose typical inventory is sheltered in two wine cellars, one of them dating from 1859.

— one inn, transfered into the museum from Odobești Borough and dating from the second half of the XIXth century; beside the guest rooms, situated upstairs, the inn also includes a pub whose instrumentary consists of typical tools of the alcoholic drinks trade and a traditional kitchen where one can notice a very interesting collection of copper dishes, cast iron pots and weighing and measuring instruments.

— one exhibitional pavilion, built according to the typical manner of the mountainous area of Vrancea Country which shelters an ethnography and folk art exhibition every summer season.

— one open air stage for folk performances (festivities, mask processions, folk costumes displaying organised on different occasions).

The visiting tour of the museum starts with the folk technical equipment sector, goes on with the mountainous area spots, school and rural hall, the plains and vineyard areas and is concluded by the Odobești inn displaying.

Spot name: THE BRAN VILLAGE MUSEUM

Address: Bran Village, Braşov District, tel. 0922/36440

Open: May 31st — October 1st — 9—17

June 1st — September 30th — 9—18

Access possibilities: by bus on the national highway 73, which links Braşov City to Cîmpulung Muscel town (at 27 Kms away from Braşov).

Services: — guiding at demand

— issues and leaflets as well as original folk art items stall

Cultural events and performances — folk shows and literary folk socials

The museum has been founded in 1961 by the transferring of some folk architecture monuments belonging to the Bran ethnographical area villages and of their household goods, to the park near Bran Castle. The Ethnography Museum of Bran reconstitutes in a chronological vision types of farmhouses, main occupations (such as raising of animals), as well as the turning to account of the wool and timber methods in all the 13 villages belonging to the represented area.

The folk architecture patrimony is composed of the following: the yarded farmhouse of Peştera village, dated 1843; the farmhouse of Poarta village, the XVIIIth century, organised on three sides; the single-roomed house with entry without ceiling at the end of the XVIIIth century, in Sohodol village — archaic type of dwelling in Bran area; the three-roomed house of Sohodol village, dated 1844; a house with the main room richly ornamented with wooden fret-sawed details of Moieciu de Sus village, dating from the end of the XIXth century.

In order to underline the most important activity of the Bran area's villages, namely the animals raising, there have been brought a quarter of a century ago, a lot of economical buildings situated functionally outside the village's fireplace centre and meant for the sheltering of the householder (the "small room" of Simon village at the end of the XIXth century) and of the animals (the shed of Şimon village) together with other three-roomed sheepfold from Vlăduşca mountain (Piatra Craiului Mountainous Range), typical variant of the Branarea shepherding, used for the milk processing, storing of the cheese and of the sheepfold inventory during the summer shepherding season up in the mountains.

A whole set of folk technical equipment, hydraulically acted, has been brought in to the Museum of Bran Village from Moieciu river valley: the woolen processing linting machine and the fulling mill, that, together with 'dirsta' and the eddyng machine were used to thickening, finishing and washing the fabrics, and on the Simon river valley, the machine frame saw for timber processing.

The patrimony of the Museum's Ethnographical Section is very rich and various, typologically speaking, mainly in the occupational domain: pastoral tools; means of transportation and typical tools used for working in the forest; agricultural tools, a.o.

A special place is occupied by the folk art field patrimony: fabrics, clothing items, painted furniture, adorned eggs and painting.

The Museum of the Bran Village, together with its whole complex of farmhouses and technical devices is an important part of the visiting circuit of the Bran Museistic Complex. The visitor has the possibility of coming to know all the specific sides of the Bran village life and atmosphere through a complex synthesis which is the yarded house of Peștera village, situated right in the middle of it, and whence the sight may overlook the whole former village.

Spot name: THE CIUC SZEKLER MUSEUM

Address: Miercurea Ciuc, 2 Piața Cetății Street, Harghita District,
tel. 0958/11727.

Open:

- Tuesday — Saturday: 9—16³⁰
- Sunday: 9—13; Monday closed.

Access possibilities: — National Highway 1 or E 60 (Bucharest—Brașov)

— National Highway 11 or E 577 (Brașov—Chichiș)

— National Highway 12 (Chichiș—Miercurea Ciuc).

Special restrictions: It is forbidden to take photos of the gates.

Services: Guiding at demand.

The museum has been founded in 1949, starting from an older collection since the 30's. At the beginning of 1970, the museum was moved into the Miko Citadel, built in the XVIIIth century.

Six peasant houses have been moved and rebuilt in the citadel's park, as well as a barn and 12 Szekler gates proceeding from the Ciuc — Sîngeorgiu, Armășeni, Cosmeni village, all belonging to Harghita district.

Spot name: THE CERNAT ETHNOGRAPHY MUSEUM, department of the Szekler National Museum of Sfîntu Gheorghe town.

Address: Cernat Village, Covasna District

Open: — Monday — Friday: 9—16

— Saturday — Sunday: 9—14; Monday closed

Access possibilities: — National Highway 1 or E 60 (Bucharest — Brașov)

— National Highway 11 or E 577 (Brașov — Cernat)

Special restrictions: photography & shot indoors by the consent of the Warden only

Services: guiding at demand

Cultural events: The museum organises yearly creation camps, but mainly for the timber processing.

The museum has been founded as a result of the teacher Haszmann's suggestion, in the Damokos manor in 1969. There have been subsequently rebuilt some houses dating from the XVIIIth — XIXth centuries in the manor's garden, a watermill, a barn, some carved funeral signs, Szekler gates.

A very interesting collection of agricultural machines and vehicles from the first decades of the XXth century is also exhibited under a shed.

Spot name: THE SZEKLER NATIONAL MUSEUM

Address: Sfîntu Gheorghe Town, 10 Kós Károly Street, Covasna District
tel. 0923/12442

Open: — Tuesday — Friday: 9—16
— Saturday — Sunday: 9—14 Monday closed

Access possibilities: — National Highway 1 or E 60 (Bucharest—
Braşov)

— National Highway 11 Or E 577 (Braşov — Chichiş)

— National Highway 12 (Chichiş—Sf. Gheorghe)

Special restrictions: indoors photography by the Warden's consent
only

Services: guiding at request.

The museum has been founded by Cserey Janosne and Zathunezky Emilia in 1876, and is situated in a building whose design was made by the architect Kós Károly in 1912.

At the suggestion of the museum's manager, Csutan Vilmos in 1932—1933, the indoor exhibition was completed by an open air exhibition, organised in the museum's yard.

This small museum in the open includes a wooden house from Armăşeni — Ciuc, dated 1767, and 6 gates proceeding from Covasna region, Harghita district.

The interior of the house is structured by means of authentic items, some of them dating from the XVIIIth century.

Spot name: THE REGHIN ETHNOGRAPHY MUSEUM

Address: Reghin, 51 Vânătorilor Street, Mureș District, tel. 0959/21448

Open: Wednesday — Sunday 9—16

Monday & Tuesday closed

Access possibilities: by train on Bucharest — Reghin railway route, from the National Highway 15 direction

Services: guiding at request

Cultural events and performances — museistic evenings, ethnographical films projections.

Organised in 1960 for the sake of the preserving and exceptional capitalization of architecture monuments, technical equipment and folk art items, The Reghin Ethnography Museum presents the upper valley of Mureș river and a part of the Transylvanian Plains.

The museums patrimony comprises 4,500 items grouped on collections — ethnography, folk art and contemporary art creation and organised within a pavilionary (indoors) exhibition as well as within an open air one.

The Open Air Section, situated on a 1 h area, presents on an evolving scale tools and folk technical items, technical equipment, traditional technical processes for producing food goods.

Rich documentary archives, including films, designs, maps, a.o. complete the picture of the whole area.

Spot name: BUKOVINA VILLAGE MUSEUM, the open air department of the Princely Inn

Address: Suceava, the Reigning Citadel Palace,

Open: It is not opened for the private visitors yet. The specialists may visit it by the Princely Inn Museum's permission only (5 Ciprian Porumbescu Street)

Access possibilities: by train on Bucharest — Suceava railway route, Ițcani or Burdujeni railway station and then by bus up to the museum.

The museum under way of arranging and organising, represents the most recent project of an open air museum.

The idea of presenting the precious folk traditional architecture patrimony of Bukovina dates from 1958. In 1971 — 1975 researches have been done, representative monuments identified, made up the design of the museum's organising and have been also acquired some new monuments. The first three representative dwellings for the typical architecture of the folk ethnographical areas Cimpulung Moldovenesc, Humor and Rădăuți have been brought and rebuilt within the museum in 1976.

Other eight objectives of the same kind were acquired, transferred and stocked during the same while.

The ground allotted for the museum's building will be finally of about 21 hs in surface, and will be flanked by Mirăuți little church, St. John's Monastery, Princes' Church and the Princely Court. The historical vocation of this place situated nearby the town, the varied scenery, the existence of an archaeological yard and of a dendrological reservation, justify the presence of the Village Museum in this area.

It is intended to preserve a number of about 80 traditional folk architecture objectives in this area, grouped on geographical areas and ethnographical sub-areas, and aiming at the recreating of the Bukovina villages complex atmosphere, by working state hydraulic equipment and handicraft workshops, by the complete inventory of the farmhouses.

The village fireplace will be individualised by the placing of the church, school, local hall bakery, a.o.

It is also suggested to rebuild a lane of a mediaeval town including: dwellings, typical shops with goods typical of the guilds' productive activities (furriers, sheepskin coat makers, weavers, tanners) as well as a typical inn, everything illustrating the trade aspects of the Suceava region borough as a transit point between the great commercial routes. It is also intended to organise a typical yearly fair of the traditional handicrafts-sheepskin coat makery, furriery — in Suceava town.

At present, the museum's patrimony comprises four rebuilt houses proceeding from: Ostro — the second half of the XVIIIth century, Cîmpulung end of the XIXth century, Dorna XIX century, Straja — the first half of the XIXth century as well as three acquired, dismantled and stored houses proceeding from: Pîrteștii de Jos, Humor Monastery and Bilca, dating from the first half of the XIXth century.

There can also be added to all this 11 economical buildings of different regions — Humor Monastery (XVIIIth century), Chirat, Boțoșana, the XVIIIth century.

Spot name: THE FOLK ARCHITECTURE MUSEUM OF GORJ DISTRICT

Address: Curtișoara Village, Bumbești-Jiu Town, Gorj District

Open: April — September — 9—17

October — March — 9—16

Monday closed

Access possibilities: Parîngu railway station on Bucharest — Craiova — Tîrgu Jiu — Petroșani route; Tîrgu Jiu — Curtișoara bus routes (10 Kms)

Services: permanent guiding leaflets, issues, postcards, folk art items stall

Special restrictions: photography & shot inside the monuments by the consent of the Gorj District Museum only

Cultural events and performances: — organising of lectures, discussions, viva-voce symposiums, meetings with folk art handicraftsmen, the village's round dance, folk performances, a.o.

The Museum is situated in Curtișoara village, at about 10 Kms away from Tîrgu Jiu town, in the National Highway 66, in the proximity of an architectural complex formed by Cornoiu "cula" (XVIIIth century), a 1820 dating church and the Constantin Neamțu manor (1927). A folk art permanent exhibition has been founded in Cornoiu "cula" in 1968, and it exhibits wooden cuts and carvings, pottery, interior fabrics and folk costumes, typical of the area. Cornoiu "cula" is a representative Romanian architecture monument for the first quarter of the XVIIIth century. Next to it there is a brick-built church (1820) devoted to St. John Baptizer.

We can see the church's founders' pictures together with religious scenes in a good quality painting on the walls of the church and also admire the living colours of it.

A sheltered well on whose pillars the four Evangelists are carved and painted, dated by an inscription from 1896, completes the architectural complex dating from the XIXth century.

Between 1927 — 1928 the Constantin Neamțu Manor has been built nearby. It was used as a summer residence.

On a 13 hs ground near the mentioned monuments they started the arranging of the Folk Architecture Museum in 1970, that was opened in 1975. The Museum includes farmhouses, houses, monumental gates, hill cellars, ingenious technical equipment proceeding from Gorj, in a word, one of the most interesting areas in what concerns the timber architecture in Romania.

The Museum monuments belong to different historical ages and present the evolution of the Gorj folk architecture in the XVIIIth — XXth centuries. By means of the numerous folk architecture monuments brought from different villages together with their own inventory, the inhabitants' occupations are plentifully illustrated: agriculture, animals raising, shepherding, treeculture, viticulture, weaving, sewing, a.o. The technical equipment section — water mills, fulling mills for fabrics, oil producing presses, wine producing presses, boiler for plumbrandy producing, grinding mills — offers an enlightening picture of the technical standard in a not too remote period, as well as a whole inventivity treasure.

The interiors of the houses include the whole set of daily use common objects, employed by the above mentioned villages' inhabitants.

There are the Hodîrcă house of Dobrița, Colțescu of Cărbunești and Negreanu of Ticleni or Udriște din Plopșoru houses that are the most remarkable by their monumentality, proportions and scenery, out of all museum's folk architectural monuments.

The Museum also possesses a rich patrimony consisting of numerous ethnography and folk art items, many of them unique on the field of this domain.

Nom: MUSÉE DU VILLAGE

Adresse: Bucarest, Șoseaua Kiseleff, no. 28;
téléph.: 617.17.32, 617.59.20.

Horaires: En été: 9^h—17^h (le Lundi);
9^h—20^h (chaque jour, y compris le Lundi);
En hiver: 9^h—17^h (Lundi—Dimanche).

Possibilités d'accès: Moyens de transport en commun:

- le autobus 131 et 331 (station Départ: Piața Lahovary; station Arrêt: Muzeul Satului);
- les tramways 3, 4, 41 (en direction de la Piața «Presei Libere», station Arrêt: Mănăstirea Cașin); puis à pied jusqu'au musée;
- le Métro, ligne I.M.G.B. — Pipera, station Arrêt: Piața Aviatorilor; puis les autobus 131, 331 jusqu'à la station d'Arrêt: Muzeul Satului ou bien à pied, un trajet de 500 m jusqu'au musée.

Recommandations: Prière de ne pas fumer ailleurs que dans les zones indiquées expressément;

L'accès des animaux est interdit;

Les photographies et films ne sont autorisés que moyennant — dès l'entrée — les taxes requises: photo — 200 Lei, film — 600 Lei.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux (sur demande) de guides spécialisés (langues pratiquées: roumain, français, anglais, allemand);

Un stand avec vente d'objets d'art populaire en provenance des centres de création les plus connus du pays;

Possibilité d'organiser des manifestations occasionnelles (en hommage à des personnalités ou événements ayant rapport au domaine);

Expertises concernant les objets et pièces d'ethnographie et art populaire;

Assistance de spécialité;

Un stand avec vente de publications: *Le Guide du Musée du Village* (versions: roumaine, française, anglaise, allemande, russe, espagnole); les volumes de la collection «Studii și Cercetări» (Etudes et Recherches); des monographies des zones ethnographiques du pays; des catalogues de collections (du domaine); des périodi-

ques: «Curierul Muzeului Satului», «Ethnos»; dépliants, affiches, bulletins d'information, concernant les manifestations culturelles et scientifiques organisées par le musée; diapositives, cartes postales illustrées, photos en couleurs etc.

Manifestations culturelles:

- le Symposium international du «Village européen» (tous les deux ans);
- le Festival international de folklore musical-instrumental pour enfants, «Hora» («la ronde») (tous les deux ans);
- le Festival «Florile dalbe» («Fleurs blanches») (Costumes et usages traditionnels de Noël) — chaque année, en décembre;
- le Colloque international et démonstrations des artisans populaires:
 - Foire des artisans populaires — chaque année, du 27 juin au 1-er juillet;
 - Journée de la zone ethnographique — chaque année, mai-septembre;
 - Divers spectacles folklorique — chaque année, mai-septembre;
 - Démonstrations illustratives des métiers traditionnels les plus représentatifs;
 - Concours théoriques et pratiques sur thèmes d'ethnographie et art populaire, organisés en collaboration avec les écoles et les clubs d'enfants de Bucarest;
 - Expositions-concours «Obiecte știute... dar uitate» («Objets connus... mais oubliés») et «Remember», dont les thèmes directs sont diversifiés en raison des options du public résultées de l'application du questionnaire sociologique — chaque année, bimensuelles, mai-juin;
- Manifestations spectaculaires dédiées aux principales fêtes traditionnelles du calendrier populaire (*Mărțișor* (nom populaire du mois de Mars et spéc. début Mars); *Păques*; *Sinziene* (nom populaire de la Nativité de Saint Jean Baptiste, le 24 juin); *Moșii de vară* (le Jour des Morts, à la veille de la Pentecôte); Foires renommées d'art populaire: Ostrovul Viiilor, St. Démètre, Noël).

Situé dans la capitale même du pays, dans un site pittoresque, au bord du Lac Herăstrău, le *Musée du Village* est un symbole et un témoignage de la pérennité de la civilisation et culture rurales en Roumanie. Il constitue un modèle d'intégration dans un écosystème naturel admirablement humanisé, une collection impressionnante de monuments et artefacts, une exposition technologique, un ensemble

ergonomique permanent superposé à un biotope de référence, un vrai dialogue avec les civilisations et les cultures spécifiques d'autres ethnies, une bibliothèque aux archives incontournables, un livre «de cœur» ouvert à tous les visiteurs...

C'est en 1867, à l'occasion de l'Exposition Universelle de Paris, que se fit jour pour la première fois en Roumanie l'idée des monuments exposés en plein air; elle venait de la part de l'archéologue Alexandru Odobescu qui proposa pour le pavillon roumain d'y reproduire l'Eglise Stavropoléos de Bucarest. Ensuite, au début de ce siècle, en 1909, le Pr. Tzigara-Samurcaș envisagea de faire transporter dans le Musée ethnographique d'art national, d'art décoratif et d'art industriel «par une ferme paysanne authentique et complète, de toutes les régions plus importantes habitées par des Roumains». Enfin, en 1932, la Loi prévoyant la création d'un Musée en plein air à Cluj précisait dans son article ultime qu'«un musée pareil et sur les mêmes bases soit fondé à Bucarest».

Suivirent, sous la direction du Pr. Dimitrie Gusti, des recherches sur le terrain de sociologie rurale effectuées par de nombreuses et vastes équipes de spécialistes et d'étudiants; elle menèrent, pour commencer, à l'organisation d'expositions ethnographiques, puis finalement à la création du *Musée du Village*.

Les travaux d'aménagement du musée débutèrent en mars 1936, d'après la conception et sous la surveillance du Pr. Gusti et de ses collaborateurs dont en premier lieu H.H. Stahl, Victor Eftimiu, Victor Ion Popa, Gheorghe Focșa. Ces travaux bénéficièrent d'un appui soutenu de la Fondation Culturelle Royale «Prince Carol» et, par ailleurs, le roi Carol II, en personne, visita le chantier à quatre reprises pour se convaincre *de visu* que l'inauguration du musée serait effectivement possible dans le courant du mois de mai de l'année même quand devait avoir lieu la célébration du 70e anniversaire de la montée sur le trône de Charles Ier, fondateur de la dynastie des Hohenzollern-Sigmaringen en Roumanie. La mise en place du musée achevée en un temps record, celui-ci fut inauguré officiellement le 9 mai 1936, en la présence du roi, du Patriarche Miron Cristea, des membres du corps diplomatique et de nombreuses autres personnalités du pays et de l'étranger.

Pour organiser le musée en si peu de temps, l'effort avait été immense et les moyens de l'accomplir, en concordance: 56 wagons transportèrent les maisons de leurs villages d'origine, 130 ouvriers et artisans furent amenés des campagnes du pays afin de reconstruire ces maisons et, jusqu'au moment de l'ouverture du musée, 1046 artisans y travaillèrent.

Le Pr. D. Gusti a conçu un musée sociologique «vivant», dans le sens qu'il devait être habité (au propre) par des paysans, propriétaires des fermes transférées, dans le but de représenter «une école de connaissance et d'amour du village et du paysan roumains». Dans son allocution d'ouverture, le Pr. Gusti montra qu'il n'avait pas pris comme modèle «les musées en plein air des pays nordiques — Skansen, Bigdö ou Lillehammer, ceux-ci étant, pour nous, par trop romantiques et ethnographiques, centrés plutôt sur les valeurs et les pièces de musée que sur l'homme d'aujourd'hui, son milieu et ses faits de tous les jours». Quant au Pr. H.H. Stahl, il considérait le musée nouvellement ouvert comme un résultat de véritables recherches d'«archéologie sociale».

Les premiers monuments placés dans le musée — à la suite des recherches sur le terrain — furent 29 fermes complètes (maison, bâtiments économiques, inventaire), une église de bois, cinq moulins à vent, un moulin à eau, un foulon, un établissement spécifique pour la pêche et la préparation du poisson en vue de la conservation et du transport («*cherhana*»), un pressoir à huile et une installation pour la préparation de l'eau-de-vie de prunes («*povarnă*»).

A travers temps, le musée eut beaucoup à souffrir. Une de ses premières épreuves fut l'obligation de démolir une partie des monuments provenant de la Bessarabie afin de faire place au futur «Palais Elisabeth». Ensuite, la nécessité, résultée du Pacte Molotov-Ribbentrop qui avait ravi à la Roumanie trois de ses contrées (la Bessarabie, la Bucovine et le Pays de Herța), de donner accueil aux réfugiés de ces régions en les installant dans les maisons du Musée du Village où ils demeurèrent depuis 1940 jusqu'à la fin de la deuxième guerre mondiale — fait qui ne fut pas sans conséquence sur la bonne administration de l'établissement. Mais, en 1949, avec la nomination du Pr. Gheorghe Focșa comme directeur, le musée entra dans une nouvelle étape. Constatant les dégâts provoqués par l'habitation dans les maisons-monuments et l'utilisation — à titre d'usage personnel — des objets d'inventaire, d'abord par les premiers locataires (les paysans venus des villages d'origine), puis par les réfugiés, la nouvelle direction entreprit de réorganiser le musée sur des critères purement ethnographiques et muséologiques. On refit donc l'aménagement des intérieurs en y plaçant des objets et pièces authentiques, on y transféra de nouveaux monuments de zones ethnographiques encore non représentées. Pendant 30 ans, le Pr. Gheorghe Focșa conduisit le Musée qui devint sous sa direction une véritable école nationale de recherche ethnographique, de transfert et restauration des exemplaires les plus précieux d'architecture rurale, pour tout dire un foyer d'éducation dans

l'esprit du culte dû aux oeuvres créées par les devanciers.

Après cette période d'épanouissement, dans les années '80 comença une période de véritable «lutte pour la survivance du Musée du Village»: risque imminent d'être soit défait, soit transporté hors de la ville, sur un terrain absolument impropre, pauvreté excessive des fonds alloués par l'Etat et d'ailleurs de mauvais coeur pour de simples travaux d'entretien, sans espoir de restaurations d'envergure, tels furent les avatars traversés par le musée qui doit d'avoir survécu au seul dévouement de son équipe de spécialistes et à l'appui de quelques intellectuels éclairés... Mais le ciel s'est éclairci en décembre 1989 avec la Révolution.

Actuellement, le Musée du Village illustre le mode de vie paysan aux XVIIe—XXe siècles par ses monuments disposés d'après le critère géographique et historique. Dans l'ensemble, site et monuments offrent l'image des habitats ruraux de Roumanie.

S'étendant sur une surface de 10 Ha — auxquels tout récemment (1992) furent ajoutés d'autres 4,50 Ha —, le Musée du Village détient en patrimoine 38 fermes totalisant 272 objets: 44 maisons dotées à l'intérieur de tous les articles (meubles, pièces de décoration intérieure, ustensiles de ménage etc.) d'usage traditionnel dans les zones de provenance, étables, granges, fours à pain, ateliers d'artisans, installations techniques reflétant le génie inventif du paysan (foulons, tourbillons, pressoirs à raisin ou à huile, mlulins à vent et à eau etc.); trois églises de bois d'une valeur exceptionnelle, une ferme de la zone des Szăklers, une autre de la zone des Lipovans complètent la vision du «village roumain». Dans peu de temps, le patrimoine sera arrondi d'une ferme représentative de l'ethnie saxonne de Transylvanie ainsi que d'une série de bâtiments et ateliers qui seront situés sur le terrain récemment attribué où se trouve déjà en voie d'organisation le secteur ergonomique.

Une visite du Musée du Village de Bucarest signifie un coup d'oeil d'ensemble sur le milieu et la vie du paysan roumain ou d'une autre ethnie cohabitante, en prenant à la fois connaissance de l'évolution de l'architecture rurale depuis le XVIIe siècle jusqu'aux premières décades de notre siècle, des techniques de construction, de la relation établie entre l'homme et son environnement, du caractère spécifique des occupations pratiquées en fonction de la spécificité de la zone (plaine, colline, montagne), du développement des métiers domestiques et spécialisés (ces derniers illustrés par de nombreux ateliers d'artisans).

Nom: MUSÉE DE LA CIVILISATION POPULAIRE — ASTRA

Adresse:

- en ville: Sibiu, Piața Mică 11;
- section en plein air: Sibiu, Pădurea Dumbrava; téléph.: 0924/28215; 11806

Horaires: 1er mai — 15 octobre — 10^h—18^h (Mardi-Vendredi); 10^h—12^h (Samedi-Dimanche); Lundi: fermé; hors saison et rien que pour groupes organisés, tout les jours, sauf le Lundi: 10^h—15^h.

Possibilités d'accès:

a) voie d'air:

aéroport international de Sibiu — route nationale Bucarest—Sibiu — route locale vers Păltiniș (5 km. à partir du centre-ville);

b) voie de terre:

1. en automobile, à partir du centre-ville même trajet que ci-dessus;
2. chemin de fer: gare de Sibiu (noeud ferroviaire, ligne internationale) — trolleybus T. 1, arrêt Hanul Dumbrava;
3. du centre-ville, le trolleybus T. 4 (barré); ou bien les autobus 17 et 25 (vers Rășinari et Păltiniș), arrêt Dumbrava; ou bien le tramway vers Rășinari, même arrêt;

c) transport spécial:

sur demande téléphonique anticipée (tél. 42.02.15), de n'importe quel point de la ville de Sibiu, avec l'autobus ou les minicars du Musée.

Recommandations: Photographies et films dans l'enceinte du Musée ne sont autorisés qu'en acquittant dès l'entrée la taxe requise.

A la disposition des visiteurs:

- le tour de l'exposition permanente en plein air accompagné d'un guide (spécialiste du Musée) dont le service est offert gracieusement;
- la visite de l'exposition présentant le stade actuel de l'organisation muséographique et le projet des perspectives futures;
- la visite de l'exposition présentant le stade actuel de l'organisation muséographique et le projet des perspectives futures;
- moyens de transport:
 1. de n'importe quel endroit de la ville de Sibiu ou bien à partir des camps estivaux du département, sur demande anticipée, en autobus ou minicars procurés par le musée;
 2. du centre-ville (départ: Piața Mică) au musée et retour (en minicar du musée);

- 3, sur demande anticipée, en minicar, le tour du musée au long de l'allée principale (6 km);
- parking devant la porte d'entrée principale;
- promenades en barque sur le lac (6 Ha) dans l'enceinte du musée;
- vente d'objets d'art populaire, publications spécialisées sur le musée, guides, dépliants, diapositives, cartes postales illustrées, insignes etc. (Galerie d'Art populaire, en ville, Piața Mică 12 et stands dans l'enceinte du musée);
- restaurant («Hanul din Bătrâni») dans l'enceinte du musée et kiosque à rafraîchissants (près de l'amphithéâtre).

Manifestations culturelles:

- films et diasons thématiques, auditions musicales (dans le pavillon, à l'entrée principale);
- expositions temporaires (dans le pavillon situé au centre de l'enceinte);
- la foire des créateurs populaires de Roumanie (autour du 15 août chaque année); la foire des enfants artisans des villages (autour du 1er juin chaque année); la foire des artisans populaires de Roumanie (fin septembre chaque année);
- spectacles folkloriques en plein air au bord du lac (amphithéâtre de 1100 places);
- le camp des sculpteurs en bois (sur thèmes inspirés de la création populaire), autour du 1er juillet chaque année);
- colloque interdisciplinaire d'histoire de la civilisation populaire roumaine (octobre);
- diverses manifestations artistico-scientifiques avec la collaboration d'autres institutions;
- le festival folklorique «Cîntecele Munților» — «Chansons des montagnes» — avec participation internationale;
- au cours de la saison, diverses fêtes populaires avec la participation des habitants des villages d'où proviennent certains des monuments du musée. Ces fêtes comprennent: une délibération sur les possibilités de mise en valeur du patrimoine culturel traditionnel des communautés villageoises respectives; l'évaluation des possibilités d'enrichissement de l'inventaire des monuments provenant des villages originaires; la «ronde villageoise» (au pavillon situé près de l'auberge); possibilités de repas au «Hanul din Bătrâni» les mets étant préparés selon des recettes traditionnelles; spectacles folkloriques dans l'amphithéâtre en plein air;
- depuis 1991 (l'année de la fondation de l'Université de Sibiu

- qui comprend les facultés de Philologie, Droit, Histoire et Anthropologie), le musée constitue le laboratoire des rencontres scientifiques dans le domaine de l'ethnographie-ethnologie;
- à partir de 1993 le musée fournira — par le Centre d'Information et Documentation «Cornel Irimii» (Sibiu, Piața Mică, 12, tél.: 41.81.95) — des informations enregistrées sur ordinateur concernant les créateurs d'art populaire et les constructeurs, artisans traditionnels de Roumanie, ainsi que des informations bibliographiques;
 - l'office liturgique dans l'église de bois transférée du village de Bezded (Sălaj), concélébré par les prêtres du dit village; y prennent part des habitants de Bezded;
 - depuis 1966, le musée est l'éditeur d'un périodique spécialisé bilingue «Cibinium» et du Bulletin informatif de l'Association des Musées en plein air de Roumanie (en collaboration);
 - le service de guides spécialisés (obtenus sur demande) pour les problèmes d'ethnographie et d'art populaire dans les zones ethnographiques du département: Țara Oltului, Mărginimea Sibiului, Valea Tîrnavei, Valea Hîrtibaciului, Valea Sebeșului, comme dans les zones limitrophes.

La section en plein air du **Musée de la Civilisation Populaire — Astra** a été inaugurée en 1963 et ouverte aux visiteurs en 1967.

Le musée assumait ainsi — pour la développer — l'initiative antécédente (de la fin du siècle passé) de l'ASTRA (Association pour la Littérature Roumaine et la Culture du Peuple Roumain de la Transylvanie) qui s'était proposée en 1904 de créer un musée d'histoire et d'ethnographie des Roumains transylvains. L'idée se matérialisa en 1905 avec l'inauguration du Musée de l'ASTRA qui exposait — pour la première fois dans le pays — de nombreuses maquettes des plus diverses installations d'industrie populaire traditionnelle; *in nuce*, existait également l'idée d'exposer des monuments ethnographiques originaux, en plein air dans le Parc Astra.

En 1956, à la suite d'un inventaire exact de toutes les installations hydrauliques du pays, se dessina l'idée d'un Musée de la Technique Populaire. Le projet thématique fut élaboré entre 1961 et 1962 par les spécialistes de la Section d'art populaire du Musée Brukenthal (sous la coordination de Cornel Irimie) et approuvé par l'Académie Roumaine en 1962. Les travaux en vue d'organiser l'exposition ont commencé dès l'année suivante: c'est donc de 1963 que date le transfert d'un premier monument, reconstruit dans l'enceinte du musée: le moulin hydraulique du village de Dăbîca (dép. de Hunedoara), daté 1848.

Actuellement il s'y trouve 127 monuments de civilisation populaire qui englobent env. 340 constructions et plus de 15.000 objets d'inventaire fonctionnel. Classés par espèces, ces monuments constituent des collections — la plupart des plus complètes d'Europe: moulins primitifs dont certains représentent des exemplaires uniques sur le plan national ou continental (le moulin à 6 seilles; le moulin à vent «chapeanté», le dernier de Roumanie; le moulin à vent avec voiles — le seul sauvegardé dans le pays; les deux derniers moulins floteurs — sur les eaux de l'Olt et du Someș); installations industrielles traditionnelles formant la plus complète série typologique du monde (moulins, huileries, pressoirs pour raisin, établissements pour la préparation de l'eau-de-vie de prunes, moulins à foulon, scies, bocardes, marteaux hydrauliques etc.); la plus complète série typologique de constructions pastorales; la plus complète série thématique d'ateliers artisanaux de: cirier; charpentier; tonnelier; charron; nattier; potier; forgeron; pelletier-fourreur; tisserand; faiseur de besaces etc.

Les monuments, disposés sur une surface de 42 Ha, ne sont pas groupés par zones ethnographiques (comme en d'autres musées) mais sur des critères thématiques dans le cadre d'une vaste structure des activités traditionnelles: agriculture, apiculture, pêche, élevage, métiers artisanaux, installations d'industrie paysanne, moyens de transport.

Répondant à sa raison d'être scientifique — un musée de la civilisation populaire —, la section en plein air du Musée ASTRA de Sibiu est aujourd'hui, indiscutablement, la plus représentative du monde en ce qui concerne la civilisation traditionnelle d'un peuple (dans l'occurrence les Roumains). La section reflète en effet la capacité créative paysanne par la représentation presque idéale de l'entier système d'occupations traditionnelles; l'exposition y est organisée de manière à rendre fidèlement l'expérience technique (par un considérable patrimoine technique — monumental et instrumental), constructive (monuments d'architecture utilitaire rurale), artistique.

Depuis 1990, la section en plein air (dénommée jusqu'alors «Musée de la Technique Populaire») se constitue en unité autonome (suite à son détachement de l'Ensemble muséographique départemental), de niveau national, avec une structure toute nouvelle du point de vue de l'organisation et des fonctions.

Le Musée de la Civilisation Populaire se compose actuellement de trois sections: celle en plein air (décrite en détail ci-avant) et celles des deux grandes expositions permanentes (établies dans les pavillons respectifs) — l'une représentant l'ethnographie des peuples étrangers

(ouverte dans la «Maison Hermes» en 1992) et la seconde destinée à recevoir les produits artistiques populaires des Roumains et des Saxons des zones transylvaines méridionales (établie dans la «Maison Haller»).

- Le musée déploie une très intense activité sur nombre de plans:
- documentation et enregistrement sur ordinateur des biens patrimoniaux (activité assumée par le Centre de documentation et information «Cornel Irimie» — établi en ville);
 - conservation et restauration du patrimoine, réparties en deux sous-unités: le Laboratoire de conservation-restauration du bois (établi à Dumbrava Sibiului) et le Laboratoire de conservation-restauration des produits d'art, peinture, détrempe, céramique-verre, textiles-peaux-fourrures (établi en ville, Piața Mică 12).

Auprès du Centre d'information et documentation «Cornel Irimie» fonctionne aussi un laboratoire de films scientifiques (des documentaires dans le domaine de l'ethnomuséologie) réalisés en régie propre.

A partir de 1993, chaque année aura lieu le Festival International de Poésie, organisé par le Centre Européen de Poésie et Dialogue culturel Est-Ouest dont le siège se trouve à Sibiu; de même, de nombreuses autres manifestations culturelles de ce Centre auront lieu au Musée de la Civilisation Populaire.

Dû à l'appréciation particulière dont le musée jouit dans les cercles muséologiques — en tant qu'institution représentative de toute la culture roumaine — le Musée de la Civilisation Populaire — Astra vient d'être officiellement proposé par l'organisme européen de Londres à participer à la compétition du «Musée Européen de l'Année» prévue pour accorder ce titre, correspondant à l'année 1993.

Nom: ENSEMBLE MUSÉOGRAPHIQUE DE GOLEȘTI, LE MUSÉE DE LA POMO-VITICULTURE

Adresse: Village de Golești, comm. Ștefănești, dép. de Argeș; téléph.: 0976/65364.

Horaire: 9^h—17^h (tous les jours sauf le Lundi).

Possibilités d'accès: R.N. Bucarest — Pitești dont bifurque à 10 km env. de la ville de Pitești le chemin vers le Musée (voir l'écriteau sur la R.N.); chemin de fer, ligne Bucarest—Pitești, gare de Golești, de là l'autobus no. 4 (en partance de la gare) jusqu'au musée (env. 400 m de la gare). L'accès au Musée de la Pomo-Viticulture se fait par l'entrée principale de l'Ensemble Muséographique Golești avec ses sections d'histoire et d'ethnographie que les visiteurs, à leur gré, pourront d'abord parcourir (l'Ensemble est établi dans le vieux manoir des boïards Goleșcu).

Recommandations: Les photographies et les films ne sont autorisés qu'avec l'approbation de la direction du musée.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande).

Manifestations culturelles: Foires des artisans de village, symposiums, sessions scientifiques.

Le Musée comprend deux sections:

— Pomo-Viticulture en Roumanie (section en plein air);

— Equipement de la pomo-viticulture (section à l'intérieur de pavillons).

Le **Musée de la Pomo-Viticulture en Roumanie** est situé dans le voisinage des renommés vignobles de la zone des collines Goleasca et des vergers de la zone de Muscel. Le terrain qu'il occupe se trouve à proximité immédiate de l'ancien manoir des Goleșcu — vieille famille de boïards valaques, avec un rôle particulièrement notable dans l'évolution historique et culturelle du pays. En 1958 cette résidence, expropriée par l'Administration d'Etat en 1949, fut transformée en musée, sous le nom de **Ensemble Muséographique de Golești**. Parmi les éléments qui le composent, spécialement intéressante est l'église (située en face de l'entrée principale de la cour du manoir), fondation des Goleșcu, bâtie en 1646 (décoration de la pierre aux motifs d'influence arménienne).

Trois secteurs constituent la section en plein air de la Pomo-Viticulture. Le plus important des trois expose des fermes paysannes transférées des principales zones viticoles et pomicoles de la Roumanie, groupées tel un grand village roumain où l'on retrouve les pro-

vinces historiques. Chaque ferme englobe la maison, les communs et tout l'équipement d'outils propres aux deux occupations principales mais aussi ceux qui sont nécessaires dans l'agriculture, l'élevage, l'apiculture etc. Le deuxième secteur est formé des installations afférentes à la pomo-viticulture, notamment à cette dernière (chais, celliers, abris construits sur les hauteurs, les alambics etc. Le troisième secteur forme la section en pavillons du musée (dans l'enceinte du manoir) et présente les divers instruments liés aux deux occupations mentionnées.

Les recherches sur le terrain, concomitantes à celles des archives, commencèrent en 1964 pour s'achever dans les grandes lignes au début de 1966 quand a été rédigé le plan thématique comprenant les phases et le mode de réalisation du musée. A l'automne de 1966, lors du premier Symposium des musées ethnographiques en plein air qui fut organisé en Roumanie, on a inauguré les deux premières fermes transférées du vignoble de Drăgășani (comm. Glăvile) et de Vulturești-Davidești. Ensuite, de 1966 à 1991, furent aménagées 25 fermes viticoles et pomicoles, comprenant chacune entre trois et sept bâtiments économiques, et 14 constructions destinées au secteur des installations — au total 140 constructions.

Rapporté à l'aire géographique des zones de pomo-viticulture de la Roumanie et, d'autre part, à la surface de terrain affectée à ces zones (10 Ha), le musée peut être considéré comme réalisé — actuellement — en proportion de 70%; dans un avenir immédiat devront être dépistées et transférées dans le musée des fermes et des installations spécifiques des zones moins représentatives et des provinces roumaines qui se trouvent encore aujourd'hui hors des frontières du pays (Bessarabie et Bucovine).

Les plus nombreux bâtiments datent des XVIIIe et XIXe siècles. Ci-après, ceux qui sont datés: la cave de Valea Mare — Dîmbovița (1707), la cave de Ploștina — Gorj (1794), la cave de Drăgoiești — Gorj (1796), le chai de Popești — Vrancea (1800), la cave de Valea Călugărească — Prahova (1801), l'église de bois de Drăguțești-Cotmeana — Argeș (1814), la cave de Cîndești — Dîmbovița (1822), la maison protégée par un enclos de Moieciu — Brașov (1837), la maison (de Viticulteurs) de Glodeni — Gorj (1847), la maison (de pomiculteurs) de Vulturești — Muscel (1848), une autre maison de pomiculteurs de Schitu — Vilcea (1850), une autre encore toujours de pomiculteurs de Valea Lungă — Dîmbovița (1857), l'auberge de Popești — Prahova et la maison de pomiculteurs de Bălești — Gorj (1860).

Nom: MUSÉE D'ETHNOGRAPHIE DE LA TRANSYLVANIE. LA SECTION EN PLEIN AIR

Adresse: Cluj-Napoca, strada Tăietura Turcului; téléph.: 0951/12344

Horaire: 9^h—17^h (1er mai—1er novembre: tous les jours sauf le Lundi).

Possibilités d'accès:

a) voie d'air: aéroport de Cluj-Napoca;

b) voie de terre: chemin de fer, gare de Cluj-Napoca; ou bien R.E. 60;

— dans les deux hypothèses, le trajet jusqu'au musée peut aussi se faire en utilisant un des autobus afférents de la ville (nos. 26, 27, 28, 30, 41).

Recommandations: Photographies et films à l'intérieur du musée ne sont autorisés qu'avec l'approbation de la direction.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande);

Un stand avec vente de publications spécialisées et d'objets d'art populaire;

Restaurant.

La Section en plein air du **Musée d'Ethnographie de la Transylvanie** (première du genre en Roumanie) date du 12 avril 1929 lorsqu'elle a été créée sur un terrain 5e 75 Ha cédé par le Ministère des Domaines et de l'Agriculture en vue d'y établir un Parc Ethnographique National. Conçu comme un Institut de Recherches d'Ethnographie, ce Parc fut dès le commencement destiné à comprendre un Musée d'Ethnographie (avec deux sections d'exposition: l'une à l'intérieur d'un pavillon, l'autre en plein air), la Chaire d'Ethnographie et le Séminaire requis pour des cours et des conférences adéquats). Tel étant le but, le plan thématique initial a prévu la construction sur le terrain du Paac de plusieurs bâtiments: le local du Musée d'Ethnographie (avec espaces adéquats pour les expositions envisagées, les réserves, les ateliers de restauration-conservation, la bibliothèque, la photothèque, les salles de cours et de conférences destinés aux étudiants etc.), le logement du directeur, le logement du jardinier, le restaurant, l'arène des kermesses. De plus, le même plan a prévu l'aménagement d'une section en plein air où il s'ensuivait d'y transférer 16 fermes paysannes représentant les principales zones ethnographiques de la province; 7 églises de bois; 2 moulins à eau; 2 calvaires; 3 crucifix de ceux que, traditionnellement, on dresse aux carrefours des chemins; 1 bergerie; 1 laiterie; 1 clocher. Le plan d'organisation prévoyait également

qu'une partie des fermes transférées continuent d'être habitées par des paysans des zones respectives qui allaient y pratiquer leurs activités traditionnelles.

Durant la période 1929—1940, plusieurs monuments furent transférés dans le Parc: la maison de Vidra — Alba; le calvaire de Lupșa — Alba; la ferme paysanne de Telciu — Bistrița-Năsăud; le hangar (typiquement magyar) de Stana — Cluj; une bergerie de Poiana Sibiului. Au cours de la même période fut rédigée la documentation requise pour le transfert de quelques églises de bois, notamment: de Fildu de Sus — Sălaj (église se trouvant dès 1924 dans la propriété du musée), de Pîclisa et de Posaga de Jos — Alba; sur les bases de la même documentation furent également transférées les fermes de Leheceni — Bihor (du potier Moise Terme), de Poiana Sibiului (ferme no. 397), de Arieșeni — Alba, de Peștera-Bran — Brașov et de Stana — Cluj.

En 1940, à la suite du Diktat de Vienne, le Musée s'est réfugié à Sibiu où il a fonctionné jusqu'en mai 1945. À l'exception de la maison de Vidra et du restaurant «Gaudeamus» (aménagé pendant la première période), toutes les autres constructions demeurées dans le cadre du Parc Ethnographique de Cluj ont été détruites durant l'occupation horstyste.

Revenu à Cluj au lendemain de la seconde guerre mondiale, le musée entreprend la révision de son plan thématique, tout l'ensemble du Parc devenant de ce fait une section du Musée d'Ethnographie de la Transylvanie. Un nouveau plan thématique envisageait la section en plein air prévue pour comprendre 4 secteurs: A. Types zonaux de fermes et monuments d'architecture rurale; B. Installations techniques paysannes et ateliers artisanaux; C. Constructions agricoles situées en bordure des villages (sect. ethnobotanique); D. Constructions pastorales situées en bordure des villages (sect. ethnozoologique). Actuellement, seuls les deux premiers secteurs sont représentés séparément, les deux autres n'étant que partiellement configurés dans le cadre des principaux types de fermes.

Dans le but d'illustrer le caractère socio-économique spécifique des différentes zones ethnographiques de la Transylvanie, le secteur A) comprend les types de ferme suivants: 1. avec cour ordinaire; 2. avec cour double; 3. avec cours à enclos fortifié; 4. avec cour dite «francone»; 5. avec cour protégée.

De la catégorie des monuments d'architecture rurale se font remarquer les trois églises de bois, dont chacune marque une phase décisive dans l'évolution de la planimétrie des bâtiments culturels.

Le secteur B) des installations paysannes reflète les principales

techniques de travail des matières premières traditionnelles.

A) FERMES ET MONUMENTS D'ARCHITECTURE RURALE

Des zones ethnographiques établies en 1956 se trouvent exposés (à ce jour) certains exemplaires des plus représentatifs de chaque groupe:

1. **Maramureș. Village de Berbești:** ferme à cour double, datée 1795, où l'élevage du gros bétail cornu était de la première importance.

2. **Oaș. Village de Cămirzana — Satu Mare:** ferme à cour ordinaire (simple), datée 1725.

3. **Năsăud. Vill. de Telciu — Bistrița-Năsăud:** ferme caractéristique de la zone orientale de Transylvanie (dans le passé frontalière et de condition libre); la maison est datée 1841.

4. **Plaine de Transylvanie. Vill. de Geaca — Satu Mare:** ferme typique de la zone céréalière du centre de la Transylvanie, zone pauvre en bois (les bâtiments sont en branchages tressés).

5. **Cuvette de Călățele. Vill. de Bedeciu — Cluj:** ferme d'une zone aux fortes interférences roumano-hongroises.

6. **Vignoble d'Alba. Vill. Galda de Sus — Alba:** ferme d'une zone viticole; la maison, de plan complexe, rénovée en 1778; la porte monumentale date de 1781; le pressoir de 1826.

7. **Zarand. Vill. d'Alma — Arad:** zone de cultures fruitières, la ferme date de 1882.

8. **Zone des Monts Apuseni (dénommée Mocăniștea Apusenilor) — Vill. de Mărișel — Cluj:** la plus haute zone agricole d'Europe; la ferme atteste, par les nombreuses installations techniques qu'elle comprend, la grande importance qu'ont dans cette zone les occupations «secondaires».

9. **Bistrița. Vill. de Jelna — Bistrița-Năsăud:** ferme saxonne, avec cour «francone» (franque); la maison, en bois, avec salle de passage («tinda») et resserre, est datée 1789.

10. **Gurghiu. Vill. de Hodac — Mureș:** ferme d'un village spécialisé dans la facture des instruments de musique; s'y trouve un atelier approprié.

11. **Zone des Széklers (Secuimea). Vill. de Cașin-Imper — Covasna:** ferme typique de cette ethnie, provenant de la cuvette de Ciuc — dans le passé zone frontalière où les paysans étaient de condition libre; la maison est datée 1678, le hangar est monumental, la porte caractéristique.

12. **Bran. Vill. de Peștera — Brașov:** ferme à l'enclos fortifié,

d'une zone haute aux habitats dispersés où l'élevage des bestiaux est d'un grand poids; la maison datée 1818.

Parmi les monuments d'architecture rurale, ceux qui se rattachent au culte occupent des espaces distincts dans l'exposition:

13. **L'église de Chiraleș — Bistrița-Năsăud:** XVIIIe siècle, plan polygonal.

14. **L'église de Petrindu — Sălaj:** datée 1612, remarquable par la silhouette svelte de la tour-clocher et l'harmonie de ses proportions.

15. **L'église de Cizer — Sălaj:** construite en 1773, plan évolué (narthex, abside polygonale du sanctuaire, terrasse sur trois côtés (élément spécifique de l'architecture rurale dénommé «prispa») et notable décoration sculptée et peinte.

16. **Porte de cimetière de Abrud — Alba:** datée 1793, richement ornée de motifs mythiques et stellaires.

17. **Porte de cimetière de Lita — Cluj:** datée 1709, remarquable par la technique primitive d'assemblage de ses éléments et la décoration sculptée spécifique des portes de cimetière.

18. **Le calvaire avec «la table des ancêtres»** de Lupșa — Alba: cette table est utilisée pour des repas en commun en mémoire des morts, à l'occasion de différentes fêtes religieuses.

19. **Croix de carrefour de Buciumi — Sălaj:** iconographie propre aux communautés roumaines uniates.

Pour illustrer l'esprit communautaire des sociétés villageoises, on présente 3 bâtiments utilitaires:

20. **«Dugeana» de joc** (Salle de danse) de Ilva Mică — Bistrița-Năsăud.

21. **Fontaine communale de Petrileni — Bihor.**

22. **Fontaine polygonale du Maramureș.**

B) INSTALLATIONS TECHNIQUES PAYSANNES

Celles-ci sont présentées du point de vue typologique, en raison des matières premières concernées.

a. TRAVAIL DU BOIS

23. **Scie hydraulique de Botiza — Maramureș:** de la fin du XIXe siècle.

24. **Atelier de charron de Ieud — Maramureș:** de la fin du XIXe siècle.

25. **Maison d'un potier de Vidra — Alba:** du milieu du XIXe siècle.

26. **Etablissement artisanal de Preoteasa — Sălaj:** du début du XXe siècle.

b. TRAVAIL DES MÉTAUX ET DES MINÉRAUX

27. **Bocard pour broyer le minerai aurifère — Bucium — Alba:** de la fin du XIXe siècle.
 28. **Forge de village — Vărzari — Bihor:** de la fin du XIXe siècle.
 29. **Forge hydraulique de Rimetea — Alba:** du début du XXe siècle.

c. TRAVAIL DES FIBRES DE LAINE

30. **Foulon à maillets de Galda Română — Timiş:** fin XIXe siècle.
 31. **Foulon de Hărniceşti — Maramureş:** début XXe siècle.
 32, 33. **Foulons à marteau de Zagra — Bistriţa-Năsăud et de Budureasa — Bihor:** les deux de la fin du XIXe siècle.
 34—36. **Turbions de Zagra — Bistriţa-Năsăud, Hărniceşti — Maramureş et Mărişel — Cluj.**

d. TRAVAIL DES PRODUITS AGRICOLES

37. **Moulin à roue horizontale de Boufari — Covasna:** fin XIXe siècle.
 38—41. **Moulins à roue verticale de Josenii Bîrgăului — Bistriţa-Năsăud (1819); Lita (1795); Hărniceşti — Maramureş (fin XIXe siècle et Mărişel — Cluj (début XXe siècle).**
 42—50. **Broyeurs à huile de Preoteasa et Telciu (les deux de la fin du XIXe siècle), de Prundu Bîrgăului (fin XXe siècle), de Sartă. — Alba (fin XIXe siècle), de Mărişel — Cluj (début XXe siècle), d'Almaş — Arad (fin XIXe siècle), d'Almaş — Arad et de Boşorod — Hunedoara (les deux de la fin du XIXe siècle), de Herepeia — Hunedara (fin XIXe siècle).**
 51—60. **Pressoirs à huile de Preoteasa — Sălaj, Prundu Bîrgăului — Bistriţa-Năsăud, Almaş — Alba, Almaş — Arad, Poşaga — Cluj, Boşorod — Hunedoara, Herepeia — Hunedoara, Mărişel — Cluj, Sarbăş — Alba, Preoteasa — Sălaj.**
 61. **Pressoir à raisin de Moşna — Sibiu: 1884.**

e. MAISONS-ATELIERS POUR LE TRAVAIL DE LA TERRE GLAISE

- 62—63. Des exemplaires de **Leheceni — Bihor (fin XIXe siècle) et de Josenii Bîrgăului — Bistriţa-Năsăud (fin XIXe siècle).**

f. MAISON-ATELIER POUR LE TRAVAIL DE LA PIERRE

64. Exempleire de **Almaşu Mare — Alba (début XXe siècle).**

g. MAISON DE VITRIER

65. Exempleire de **Mărgău — Cluj (1884).**

Nom: MUSÉE DU VILLAGE TRADITIONNEL DE VÎLCEA

Adresse: Comm. de Bujoreni, dép. de Vîlcea; téléph.: 0947/16869

Horaires: 10^h — 18^h (mai — octobre)

9^h — 15^h (novembre — avril)

Ouvert tous les jours, sauf le Lundi

Possibilités d'accès: Route Rîmnicu Vîlcea — Călimănești — Bujoreni (en automobile);

ou par les moyens de transport en commun:

1. l'autobus Rîmnicu Vîlcea — Călimănești (départ: toutes les demi-heures (pour les Samedi — Dimanche, d'heure en heure);

— station d'arrêt des deux autobus: en face du musée;

3. chemin de fer (trains omnibus), gare de Bujoreni (à 2 km sud-est du musée).

Recommandations: Les photographies au moyen du blitz à l'intérieur ne sont autorisées qu'avec l'approbation de la direction du musée.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (langues pratiquées: français, anglais, roumain); panneaux explicatifs;

Un stand avec vente des publications du musée («Annuaire du Musée», «Buridava», «Cahiers d'ethnographie» de la zone Vîlcea), dépliants, cartes postales illustrées etc.

Un stand avec vente d'objets d'art populaire et d'artisanat (produits par les artisans des différents centres du département).

Manifestations culturelles: «Les chansons de l'Olt» — chaque année, le premier Dimanche du mois d'août;

«Foire annuelle des artisans de Vîlcea» (les 6—7—8 septembre, occasionnée par la Fête de la Nativité de la Vierge, le 8 septembre de l'année).

L'idée de réaliser un «village-musée» de la zone de Vîlcea est apparue en 1969 lors d'un cours pratique de perfectionnement muséographique, avec exploration des villages du département, ce qui occasionna le dépistage et l'acquisition d'une série de bâtiments et objets rustiques: maisons, installations techniques, mobilier et autres objets d'intérieur, produits artisanaux, pièces de costume populaire, diverses pièces aussi ayant rapport aux usages et coutumes traditionnels.

Cette première recherche a en effet dévoilé qu'il existait encore dans la zone un grand nombre d'exemplaires d'architecture rurale de notable valeur, de même que des centres de céramique et de travail du bois, notamment de meubles, toujours actifs, des pièces d'équipement

industriel domestique, des installations techniques auxiliaires actionnées à l'eau (des foulons surtout) etc. Tout cela détermina, par la suite, l'organisation de recherches systématiques centrées sur l'idée de la création d'un «village-musée».

L'année 1968 marque l'acquisition de deux premières maisons dignes d'être transférées — celles de Măldărești et de Tomșani, reconstruites ultérieurement, en 1970—71 — et de plus de 1200 objets d'inventaire. Mais auparavant déjà avait été restaurée la *koula* (maison fortifiée) de Bujoreni, autour de laquelle se déployait le terrain de 10 Ha affecté au futur musée. Dès lors, en 1974, lorsque celui-ci devint une réalité, se trouvaient déjà — reconstruits sur cet terrain — 12 monuments d'architecture rurale et 3800 objets d'inventaire. Suite à un développement progressif du musée, d'autres 62 exemplaires d'architecture avec un inventaire totalisant 12.000 objets ont été transférés des villages et reconstruits.

L'organisation du musée a tenu compte des deux repères constitutifs du village traditionnel: le territoire proprement dit et le territoire en bordure avec tous ses éléments afférents, le groupement des fermes devant être réalisé en fonction de ces deux éléments essentiels.

Actuellement le musée comprend 4 secteurs, établis sur des critères thématiques:

1. fermes-maisons; 2. socio-culturel; 3. installations techniques — métiers; 4. constructions spécialisées.

1. **Secteur ferme-maison.** Contient 45 unités et plus de 7.500 objets d'inventaire. On y présente la structure traditionnelle de la ferme paysanne en raison de l'occupation principale du propriétaire — pomoculture, viticulture, élevage des bestiaux etc. — et des métiers pratiqués — poterie, pelleterie —, en illustrant dans le même temps la diversité du plan et la volumétrie de l'habitation. Celle-ci constitue le noyau de la ferme, aussi est-elle présentée dans son évolution: depuis le type primitif de la hutte située dans la zone montagneuse à la maison située dans le village (en territoire villageois proprement dit), variant à son tour au fil du temps depuis la maison à pièce d'habitation unique à plusieurs, avec «prispa» / terrasse en terre battue soutenue par des piliers ou même sans piliers, devant et souvent aussi sur les côtés /, salle de passage et, le plus souvent dans la zone de Vlcea, salle de passage agrémentée d'un «foisor» / belvédère / disposé au centre de la façade principale, quelques fois aussi de côté.

A côté de la maison ont été situées les bâtiments économiques (les communs): magasins en treillis pour le dépôt des produits agro-alimentaires, remises, fenils, poulaillers et autres abris pour animaux (niche, soue etc.).

Dignes d'être signalées dans ce secteur, les *maisons à belvédère* (typiques pour la zone) de Măldărești, Bărbătești et Tomșani ainsi que celles (également caractéristiques) des fermes viticoles de Olteanca, comme des fermes spécialisées dans les cultures fruitières de Alunu ou bien dans l'élevage du bétail à Mihăești et Tomșani.

2. Secteur socio-culturel. Se propose de refléter la vie d'une communauté villageoise traditionnelle encore au début du XXe siècle. On y a donc concentré dans le centre civique l'école, l'auberge-cabaret, l'église. Restent à être situées: la mairie (en cours de montage), un foyer-bibliothèque des années 1935—1940 et une série de boutiques (en projet).

3. Secteur installations techniques-métiers. Comprend 12 unités: foulon, moulin, four de potier, four à chaux, four à sécher les fruits. De petites installations de broyage (pressoirs) ainsi que des ateliers de forgeron-charron, charpentier-menuisier complètent le secteur qui, en outre, contient plus de 1200 objets d'inventaire.

4. Secteur constructions spécialisées. Présente des spécimens de bâtiments ordinairement construits sur le territoire en bordure du village mais qui appartient tout de même à la respective communauté villageoise, ainsi que certains autres construits sur les hauteurs: bergerie, rucher, chalet de chasse, fontaines et calvaires au sens de bornes.

Un tour complet du musée comprend deux circuits: a) porte d'entrée no. 1 sur la route nationale 7, puis tout au long du côté droit de l'enceinte, point final: l'école; b) départ: porte d'entrée no. 2, à Valea Bujorencii, puis vers la bergerie et l'église jusqu'à ce que l'on arrive finalement à la même porte no. 1.

Nom: MUSÉE DU VILLAGE DE MARAMUREȘ

Adresse: Sighetul Marmăției, strada Muzeului 1; téléph.: 0995/14229; 11521

Horaire: 10^h — 18^h (tous les jours, sauf le Lundi);

Possibilités d'accès: R.N. 18; autobus local no. 1 (centre-ville — Musée)

Recommandations: Les photographies à l'intérieur des monuments ne sont autorisées qu'avec l'approbation préalable de la direction;

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (langues pratiquées: roumain, anglais, allemand, français);

Stand avec vente d'objets d'art populaire;

Café-bar;

Manifestations culturelles: «La fête du Printemps» (chaque année, le 2 Mai)

Le Festival des Coutumes d'hiver (les 26—27 décembre de l'année).

Le Musée du «Village de Maramureș» constitue la section en plein air du Musée d'Ethnographie du Département de Maramureș.

La ville de Sighetu Marmăției où ce musée est localisé est située dans le nord-ouest de la Transylvanie. Mentionnée dans les documents dès 1326, elle fut l'ancienne capitale de la province historique. Son évolution économique et culturelle à travers temps fut celle de n'importe quel bourg transylvain.

Dans le passé, des institutions culturelles prestigieuses — telle l'Association pour la Culture du Peuple Roumain du Maramureș, fondée en 1860 — préfigurèrent le premier musée de la zone, par leur notable contribution à la sauvegarde, conservation et transmission à la postérité des éléments d'identité nationale et spirituelle des Roumains de la province.

Actuellement, ce musée en plein air est le seul du genre en Roumanie pour déployer son activité dans une zone folklorique *vivante*, où l'architecture rurale, le port du costume populaire traditionnel et les us et coutumes continuent encore aujourd'hui d'être fidèlement conservés et pratiqués.

Conçu tel un village spécifique de la zone, le musée fait valoir l'évolution à travers temps de l'habitat rural; du type «dispersé» ou «éparpillé» au type «aggloméré». Des rues tantôt droites, tantôt tortueuses, des sentiers et des haies s'entrecroisent mais convergent vers une butte qui domine le site comme en tout village du Maramureș. C'est sur cette butte qu'est placée l'église. Celle-ci, bâtie pour commencer dans le village de Criciova dans la Vallée du Talabor (située dans le Maramureș qui s'étend sur la rive droite de la Tisza), fut

l'objet d'une donation, en 1690, des habitants de Criciova à ceux du village de Oncești où, à la longue, elle se détériora considérablement, jusqu'au jour où elle fut sauvegardée par son transfert dans le musée de Sighetu Marmației.

En marge de ce village-musée, dans la vallée, sur la rivière Roșișoara, se trouve un moulin qui sera complété de tourbillons, foulons et autres installations techniques hydrauliques.

Les fermes, les maisons exposées sont groupées selon le critère des sous-zones principales du Maramureș historique (Cosău-Mare et l'Iza inférieure jusqu'à Strîmtura, la Moyenne-Iza, Vișeu-Borșa, la sous-zone de la Tisza et du bassin Ruscova).

Dans l'ensemble, le musée constitue une réserve de monuments d'architecture rurale, sélectionnés à partir de critères scientifiques basés sur la typologie des constructions et leur évolution sur le plan de l'architecture et du système constructif. Le mode d'exposition est diachronique (depuis les plus anciens types de constructions trouvés sur le terrain) autant que synchronique (jusqu'aux types qui se sont maintenus à travers temps dans les habitats ruraux en gardant leur rôle fonctionnel jusque dans l'actualité).

Le plan des maisons plus anciennes comprend deux ou trois pièces (salle de passage et chambre à multiples fonctions et, respectivement, salle de passage, resserre et chambre plurifonctionnelle). A la fin du XVIIIe siècle, les plans sont déjà plus développés, les maisons ayant plusieurs pièces judicieusement compartimentées.

La plupart des bâtiments anciens sont construits selon la technique primitive des assises de gros madriers de chêne taillés à coups de serpe et équarris à la hache ou bien de rondins de sapin ou épicéa, les uns comme les autres assemblés aux angles par des entailles de formes différentes; ce genre d'assemblage appelé «cheotoare» (à «boutonnière») a varié, autrefois le système était celui de la «cheotoare românească» («boutonnière à la roumaine», plus tard, au XIXe siècle, étant adopté celui de la «cheotoare nemțească» («boutonnière à l'allemande»). Les assises disposées dans le système «Blockbau» portent le nom de «cununi» («couronnes»). Les «couronnes» assemblées à la partie supérieure des murs soutiennent la toiture, à quatre versants (sans exception) sur les voliges desquels sont fixées les échandoles; lorsque le toit est couvert de chaume, le voligeage est réalisé selon une technique spéciale.

Les maisons fort anciennes (des XVIe—XVIIe siècles) n'ont pas de «prispa» (sorte de terrasse, généralement en terre battue, qui longe la façade, parfois aussi les côtés du bâtiment), alors que celles plus récentes (en fait à partir même du XVIIIe siècle) n'en manquent pres-

que jamais; là «prispa» est soutenue par une succession de piliers de bois joliment taillés et décorés, reliés entre eux par des contre-fiches en arcade. Les plus vieilles maisons ne disposent que d'une «prispa» antérieure, sur la façade; avec le XVIIIe siècle, la «prispa» s'étend également tout au long du côté droit de la maison, plus tard encore elle longe aussi le côté gauche, la maison étant de ce fait protégée sur ses trois côtés par ce genre de terrasse.

Outre l'aspect original de leur architecture, nombre des bâtiments exposés ont aussi une valeur documentaire spéciale, dû aux inscriptions qu'ils portent; c'est le cas de:

— la **Maison Botiza** (de Strîmtura). Sur l'encadrement de la porte d'entrée, une série de signes et une inscription en caractères cyrilliques roumains où on distingue clairement «L'an du Seigneur/l'an de grâce — n. trad./ 1700... Pop...» (probablement le nom du propriétaire initial). L'inscription est flanquée d'emblèmes solaires, stellaires, de symboles chrétiens et d'oiseaux stylisés.

— la **Maison Cupcea** (de Călinești — Valea Cosăului). Sur le linteau de la porte d'entrée, la date inscrite en chiffres arabes: «1710».

— la **Maison Dunca** (de Ieud), aux proportions harmonieuses, avec la «prispa» sur deux côtés, porte sur la maîtresse poutre, en capitales cyrilliques, l'inscription: «L'an du Seigneur 1798 juin en le 21-ième jour, du Saint Martyr Julien».

— la **Maison Marinca** (de Sîrghi), datée «1785, mois de décembre, au 29-ième jour».

— la **Maison Buftea** (de Cuhea) — auj. le village s'appelle Bogdan-Vodă. Architecture spécifique du XVIIIe siècle. Splendide sculpture du bois. Motif décoratif de la «corde» (en spirales démaillées), emblèmes solaires et symboles chrétiens harmonieusement combinés sur cet exemplaire tellement significatif de l'architecture et du système constructif paysans.

— la **Maison Iurca** (de Călinești), massif bâtiment de bois (épicéa), aux poutres de considérable dimension, taillées à la serpe, «prispa» sur la façade et côté droit. Sur le linteau de la porte d'entrée, en caractères cyrilliques: «L'an de grâce depuis la Création du Monde 7301».

— la **Maison Arba** (de Vadul Izei), notable exemplaire d'architecture paysanne.

— la **Maison Ilea** (de Călinești), datée à la fin du XIXe impressionnante par sa «prispa» aux piliers reliés d'arcades joliment incisées (bois de sapin) qui s'alignent sur la façade et l'un des côtés.

— la **Maison Birsan** (de Birsana) avec la «prispa» sur le devant et les deux côtés, aux piliers de bois reliés d'arcades en torsades.

L'intérieur de la maison paysanne traditionnelle est organisé de manière à satisfaire les exigences domestiques, tout en correspondant au goût esthétique. Particulièrement remarquable est la structure des intérieurs des maisons anciennes (XVIIe — XVIIIe siècles), aspect plein de sens pour la recherche de l'étape actuelle. Dans ces cas, tout l'univers domestique se résume à la pièce unique servant de logis, d'où son appellation régionale de «casă» /maison, habitation /; de ce fait, son organisation et sa décoration illustrent l'esprit pratique en même temps que la conception esthétique de la paysanne. L'élément constructif déterminant de l'organisation de l'intérieur est la maîtresse poutre dont le rôle est tant matériel que rituel. Dans l'ordre matériel, elle constitue le support de tout le bâtiment qu'elle traverse de part en part, reliant les parois transversales au moyen de petites poutres se succédant à intervalles réguliers au-dessus d'elle, reliant aussi les murs latéraux et, bien entendu, soutenant la toiture toute entière. Dans l'ordre spirituel, elle constitue la frontière entre deux espaces à l'intérieur de la chambre: à droite, celui de la vie quotidienne (c'est ici que se trouvent le lit et l'âtre avec le four, c'est ici également que se consomment les deux actes principaux de toute existence (naissance, mort); à gauche, l'espace de la vie marquée de rituels inchangables au fil des générations (c'est ici qu'ont lieu le baptême, les cérémonies du mariage, finalement celles du trépas autour de la bière posée sur la table).

L'espace des faits du rituel est décoré de frises murales formées d'icônes ornées de belles serviettes dont le rôle n'est qu'ornemental; les icônes alternent avec de tout aussi belles poteries. Dans le coin de cet espace cérémoniel se trouve la table, devant deux bancs formant angle droit contre les deux murs.

L'espace de la vie quotidienne comprend le lit au-dessus duquel, contre le mur, est fixée une planche solide où l'on dépose coussins, couvertures, serviettes décoratives et nappes constituant l'ensemble de la dot la mère confectionne au jour le jour pour sa fille, d'où le rôle esthétique de cet élément (l'étalage d'ouvrages manuels) en même temps que pratique (un lieu de dépôt des ouvrages respectifs). A la tête du lit est placé le coffre à dot. Derrière la porte de la chambre est placé le vaisselier. Sur le mur opposé à la porte se trouve le support des ustensiles de cuisine (cuillers et louches). Derrière les icônes, sur la maîtresse poutre, dans des boîtes bien dissimulées on garde les vieux papiers, la croix que l'on fait bénir le jour du Baptême du Seigneur (l'Épiphanie), la petite branche de basilic bénit le même jour etc.

De toute façon, soit-il matériel ou spirituel, l'espace intérieur est harmonieux et attrayant par la richesse et le coloris des tissus qui le décorent.

Devant la maison, en toute ferme paysanne traditionnelle, se trouvent l'écurie ou l'étable, le hangar, les soues (le tout dans «l'enclos des bêtes»); sur le côté de la cours, la remise (pour garder la chariot, le bois de chauffage et les outils agricoles); de l'autre côté un jardinet à fleurs où se trouve aussi le puits (à chadouf ou à roue). Dans n'importe quelle ferme ne manquent pas non plus la grange et l'appentis où l'on dépose les outils nécessaires aux activités domestiques quotidiennes.

Les grandes portes d'entrée dans les fermes sont des ouvrages d'exception au Maramureș. De tous temps, la porte est l'insigne du standing du maître de maison, mais de plus elle a un sens spirituel: elle isole la vie de famille de l'espace social environnant, l'espace où se consume la vie de famille ayant un sens sacré qu'il convient de protéger contre l'extérieur. Si, de nos jours, tout en gardant ces deux attributs, les portes des fermes, véritables portails, ont quelque peu perdu de leur aspect harmonieux d'autrefois à cause d'une surcharge des éléments décoratifs et même d'une surdimension des proportions, celles que le musée expose après les avoir restaurées sont des exemplaires classiques, aux proportions idéales et décorées à leur mesure. Les motifs sculptés dans le bois représentent des symboles archaïques passés aujourd'hui du domaine mythique dans le domaine purement artistique. Sur les pieds-droits des portails domine le motif de «l'arbre de vie» — symbole de la vie éternelle —, auquel s'ajoutent des insignes solaires et stellaires, des insignes chrétiens, des figures zoomorphes ou anthropomorphes etc. Le tout ensemble témoignant de la foi profonde de l'habitant du Maramureș, une foi ancestrale se perdant dans la nuit des temps.

Nom: MUSÉE D'ETHNOGRAPHIE DU DÉPARTEMENT DE MARAMUREȘ

Adresse: Baia Mare, strada Cîmpul Tineretului 1; téléph.: 0994/12895

Horaires: 9^h — 18^h (1er mai — 30 septembre)

10^h — 16^h (1er octobre — 30 avril)

Ouvert tous les jours, sauf le Lundi

Possibilités d'accès: En automobile ou chemin de fer jusqu'à Baia Mare. Le trajet jusqu'au musée par des moyens privés ou de transport en commun: les autobus urbains nos. 2, 8, 20, 14 en partance de la gare ou de l'autogare locales, avec station d'arrêt «Centrul-Vechi» / «Vieux Centre-Ville» /. De là, au musée, un trajet de 10 min. — 15 min. à pied.

Recommandations: Prière de ne pas photographier ou filmer à l'intérieur des salles d'exposition;

Seules sont autorisées, moyennant la taxe requise, les photographies et prises de vue dans la section en plein air.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux — sur demande — d'un guide spécialisé (faisant partie du personnel du musée) pour un tour individuel ou en groupe;

Un stand avec vente des publications du Musée («Annaire Marmăția»), de dépliants, diapositives, cartes postales illustrées etc.;

Un stand avec vente de pièces de costume populaire zonal, poteries, icônes sur bois et verre, objets de bois artistiques (entaillés) et divers autres produits d'art populaire et artisanat actuels;

Des démonstrations dans l'atelier de potier spécialement aménagé dans le musée en plein air des phases successives du travail: modelage, décoration, cuisson.

Manifestations culturelles: Annuellement, en automne, le Festival local intitulé «Toamna Băimăreană» / «Automne à Baia Mare» / occasionne dans le cadre du Musée:

— de spectacles folkloriques données par les divers ensembles populaires de la ville et du département;

— de foires (avec produits des créateurs et artisans actuels);

— de défilés de costume populaire zonal.

Les **Musée d'ethnographie du département de Maramureș** commence à fonctionner en 1965 comme simple section du Musée de la Ville de Baia Mare. Les recherches et les acquisitions ultérieures lui valurent d'obtenir les espaces nécessaires au dépôt, à la conservation et à l'étalage des biens ethnographiques accumulés, de sorte qu'en

1978, sur une surface de 750 m², est ouverte une Exposition permanente d'ethnographie. Par la suite, obtenant dans l'immédiate proximité de l'exposition permanente un terrain de 12 Ha env., situé non loin du Vieux-Centre de la ville au lieu-dit «Dealul Florilor» /«Colline des Fleurs»/, un Musée d'Ethnographie en plein air fut organisé destiné à comprendre finalement des monuments d'architecture populaire et des installations techniques rustiques des zones ethnographiques du Nord-Ouest de la Roumanie. Pour le moment s'y trouvent plus de 50 fermes paysannes et installations techniques provenant des zones Lăpuș, Chioar, Maramureș et Codru.

Les fermes — visitables à partir de 1984 — sont au nombre de 7 et comprennent 30 unités d'architecture, 4 installations techniques (un moulin, un foulon à bure, 2 moulins à huile) et une église de bois.

Parmi les monuments d'architecture datés il y a des maisons provenant des villages **Berbești** (1806), **Prislop** (1811) et **Bozînta Mare** (1846) et des constructions pour la réserve des vivres — les ainsi-nommés «găbănașe» — en provenance de **Chechiș** (1794) et de **Făurești** (1830), celle-ci conservant sur la maîtresse poutre de la façade ainsi que les mur antérieur un texte incisé en caractères cyrilliques roumains, ce monument ayant ainsi non seulement une valeur ethnographique mais aussi documentaire et historique. On signale également des granges avec étables dont deux sont datées: celle de **Valea Vinului** (1848) et celle de **Buteasa** (1855).

Les monuments choisis pour être exposés répondent aux critères rigoureusement établis avant de procéder à la sélection: caractère zonal spécifique, état de conservation, valeur artistique, ancienneté, évolution de la planimétrie, genres des matériaux et des techniques de construction, exemplaire représentatif de la typologie et du standing social des fermes de la zone respective.

On constatera donc que dans les zones ethnographiques représentées, la plupart des exemplaires d'architecture populaire sont en bois, que les techniques de construction y sont diverses, que les couvertures des toits sont de bardeaux dans le Maramureș, de paille à Chioar, Codru, Lăpuș et Oaș, parfois aussi de chaume dans la zone de Codru.

Les clôtures des fermes sont également fort variées: y dominent celles de branchages entrelacés mais ne manquent pas non plus les clôtures de planches; au Lăpuș, les planches sont encastées dans des piliers de pierre taillée. Le même genre de piliers délimitent aussi les grandes portes d'entrée des fermes (servant à la fois à l'accès des personnes et des chariots). De belles portes d'entrée sont à re-

marquer dans le Maramureș, avec des jambages et des maîtresse-poutres décorés de torsades taillées dans la pierre ou de divers motifs traditionnels («l'arbre de vie», le motif «solaire»). Des portails de ferme semblables se trouvent aussi dans la zone de Chioar — tel celui de la ferme provenant du village **Preluca Nouă**. En général, la porte d'entrée d'une ferme est envisagé comme la marque visible de l'état social du propriétaire.

L'église de bois, déjà emplacée dans le Musée, est originaire de **Chechiș**, un village près de Baia Mare. Elle date de la fin du XVIIe siècle. Une fois restaurée, elle sera aménagée à l'intérieur selon les exigences traditionnelles du culte orthodoxe auquel elle sera rendue en usage.

Incluses également dans le tour du Musée, les installations techniques comprennent trois types de moulins à huile (avec arbre moteur et béliers), deux moulins et un foulon à bure.

Outre les exemplaires mentionnés, le Musée possède aussi un nombre considérable de monuments déjà érigés mais qui reçoivent encore le dernier finissage, d'autres dont l'érection sur place est en cours et d'autres enfin, déjà acquis sur le terrain mais qui ne sont pas encore apportés dans le Musée. Quand tous ces monuments seront installés, répondant comme prévu aux critères établis pour réaliser une exposition suggestive, leur ensemble va offrir une image bien agencée de la civilisation populaire du Nord-Ouest de la Roumanie.

Le patrimoine du Musée comprend plus de 9.000 objets provenant des zones ethnographiques de Chioar, Codru, Lăpuș, Maramureș, Oaș et Cîmpia Sătmărilor. Catégories des objets: costume populaire, mobilier, céramique (la plupart des pièces proviennent des centres de poterie de Baia Mare, Baia Sprie, Lăpuș, Băița de sub Codru, Sighet, Vama, Valea Izei, Berința, Șomcuța Mare etc.), outils liés à différentes activités, objets d'usage domestique, outils propres à divers métiers (forge, menuiserie, poterie, pelleterie-peausserie), icônes sur verre (en particulier du centre de Nicula et du Maramureș) et sur bois, objets liés à l'exercice de certains us et coutumes, véhicules, installations techniques populaires. Le patrimoine comprend également plus de 50 unités d'architecture (maisons, une maison-école datée 1795), granges-étables, constructions spéciales pour la réserve des vivres «*găbănașe*», étables de moutons, soues, portails de fermes, une forge et un église de bois.

Nom: MUSÉE DU BANAT.
LA SECTION EN PLEIN AIR «PĂDUREA VERDE»

Adresse: Timișoara, Pădurea Verde; téléph.: 0961/34172

Horaire: 10^h — 17^h (1er mai — 1er septembre)

Ouvert tous les jours, sauf le Lundi.

Possibilités d'accès: a) en automobile, en venant de n'importe quelle direction, sur la route locale qui débouche de la R.E. E-94.

b) le tramway n°. 1 jusqu'à l'arrêt I.M.T. et de là, directement au Musée, à pied (un trajet de 8 min.).

Recommandations: Les photographies à l'intérieur des monuments ne sont admises qu'avec l'autorisation spéciale de la direction.

A la disposition des visiteurs: Pour les groupes, le concours gracieux d'un guide, sur demande faite dès l'entrée.

Ce guide sera toujours un spécialiste du Musée même.

Un stand avec vente d'imprimés (les publications du Musée, cartes postales illustrées etc.).

Manifestations culturelles: Spectacles folkloriques.

Le Musée «Pădurea Verde», inauguré le 21 août 1971, est situé dans la zone d'agrément du nord-est de Timișoara. Y sont groupés des monuments et des installations techniques populaires spécifiques du Banat.

Dès 1961, l'équipe de spécialistes du Musée du Banat a commencé des recherches dans tous les centres ruraux du département de Timiș en vue d'organiser en dernière instance un musée en plein air des réalités ethnographiques de la zone. En 1967, la Mairie de Timișoara attribua à cette fin, au Musée du Banat, un terrain de 17 Ha comprenant une forêt («Pădurea Verde») et un petit étang.

Au moment de l'ouverture de la section en plein air, se trouvaient déjà reconstruites deux maisons, une ferme paysanne complète, cinq moulins à huile, deux moulins à eau et deux foulons. Avec le temps, la section s'est développée par le transfert encore d'autres monuments de valeur. Envisagé en perspective, le musée est censé devoir reconstituer l'image d'ensemble d'un village traditionnel de la zone, regroupant au centre l'église, l'école, la mairie et le bistro.

Les maisons exposées sont aménagées à l'intérieur selon l'organisation typique d'un intérieur rustique dans les villages d'origine comprenant le mobilier, les tissus décoratifs et les objets d'usage domestique traditionnels, faisant ainsi valoir le caractère fonctionnel en même temps que le bon goût et la beauté simple des produits artistiques populaires du Banat.

La visite du musée commence par le bâtiment qui, à la fin du XIXe siècle, abritait l'ancienne douane de Timișoara, tout pareil à d'autres semblables locaux situés autrefois aux portes de toutes les villes du Banat et marquant le passage de la zone rurale à la zone urbaine. Ensuite, en s'engageant dans les allées du musée, on visitera: la ferme paysanne de Zolt (fin XIXe s.); la maison nationale de Bapșa (1928), destinée à l'époque à des manifestations culturelles; la mairie de Sărăzani (début XIXe s.); la ferme agricole de Bapșa (début XXe s.); la ferme, elle aussi agricole, de Jebel (fin XIXe s.); la ferme agro-pastorale de Vișag (1890); le hangar viticole (rég. *colnă*) de Gașă (1892); le moulin à vent de Pescari (début XXe s.); le moulin à vent de Teregova (première décennie du XXe s.); la ferme agro-pomicole de Căvăran (fin XIXe s.); le foulon à drap (rég. *văiagă*) de Băuțar (fin XIXe s.); le moulin à eau de Topleț (début XXe s.); le moulin de Globurău (début XXe s.) et, du même village, le foulon (rég. *stupa*) de la fin du XIXe s.

Le circuit ci-dessus comprend, au passage, une série d'installations techniques populaires destinées à produire l'huile, à savoir (présentées dans l'ordre de leur évolution) le moulin à huile muni de cales («*pene*») de Tela, celui de Zabalt, à «béliet» et celui de căvăran, à «roue et vis»; enfin, trois autres moulins à huile, de Satu Mic, de Curtea et de Luncari, qui représentent trois variantes du même type.

Le tour du musée continue avec la visite d'un atelier de charonnage (Bulci, XXe s.), de deux fermes de potier (de Jupânești et de Birchiș), de la maison de Bala (XVIIIe siècle) et de la ferme d'un agriculteur de Căpîlnaș (début du XIXe siècle).

**Nom: LA SECTION EN PLEIN AIR D'ARCHITECTURE ET
TECHNIQUE POPULAIRES de CRÎNGUL PETREȘTI**

Adresse: Village de Petrești, comm. Vinători, dép. de Vrancea (situé à 3 km. de la ville de Focșani); téléph. 0939/12130

Horaire: 9^h — 17^h (tous les jours sauf Lundi)

Possibilités d'accès: R.E. 20 dont se détache la route communale Focșani-Petrești;

chemin de fer, gare de Focșani, de là l'autobus no. 6 en direction de Petrești (en partance toutes les 40 min.).

Recommandations: Les photographies à l'intérieur de la section ne sont autorisées qu'avec l'approbation de la direction.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande);

Un stand avec vente de publications: **Guide de la Section** et volumes d'études et communications scientifiques, publiés par l'Ensemble Muséographique de Vrancea; cartes postales illustrées;

Un stand avec vente d'objets d'art populaire de la zone de Vrancea: moules de bois pour fromage frais, objets artistiques de tonnellerie, instruments de musique populaire traditionnels, poterie en provenance des centres d'Irești et Garoafa.

Manifestations culturelles: Spectacles folkloriques, symposiums, sessions scientifiques.

Située dans le cadre naturel du bois «Crîngul Petrești» (d'où son nom), cette section en plein air fait partie de l'Ensemble Muséographique de Vrancea. S'y trouvent 32 exemplaires d'architecture rurale et de technique populaire aptes à illustrer le patrimoine de ce genre du département de Vrancea.

Actuellement, tout en gardant dans ses grandes lignes la structure initiale, la section se compose de:

— Un secteur des installations techniques paysannes où se fait remarquer comme «une présence unique» dans les musées en plein air de Roumanie le moulin à toupie (babillard), considéré archétype par la littérature spécialisée. De même, les deux moulins transférés de la villée supérieure du Milcov, précisément des villages de Reghiu et Andreiașu, représentent une phase antérieure du moulin à seau rencontré en d'autres régions du pays.

— Un secteur de l'architecture rurale propre aux zones de la montagne et des collines du département de Vrancea (dont le territoire coïncide à ce qui, autrefois, était appelé le Pays de Vrancea). Outre

les maisons et les bâtiments économi­ques — construits en bois dans la technique du «blockbau» — la section expose deux pièces d'utilité communautaire: l'école de Sahastru-Nereju et la mairie de Năruja, la première de la fin du XIXe siècle, la seconde du début du XXe siècle. Ces objets sont d'un intérêt notable dû à leurs inventaires authentiques qui, par leur présence, reconstituent l'ambiance spécifique de la vie sociale dans les campagnes du Pays de Vrancea au siècle dernier. Pareillement, l'intérieur de la maison rurale de la zone de montagne témoigne d'un aménagement propre au °Pays de Vrancea par le coloris et l'ordonnance des tissus décoratifs en frises successives, respirant un air de fête.

— Un secteur des constructions de la plaine du département, où les matériaux traditionnels de construction sont, avec les fourches de bois, la terre glaise et le roseau (les maions et les communs des fermes de Suraia, Vulturi, Călimănești-Pufești et Tătăranu).

— Deux fermes de viticulteurs — de Dumbrăveni et Jariștea — dont l'inventaire spécifique est conservé dans les celliers respectifs desquels l'un est daté 1859.

Une auberge transférée de la bourgade d'Odobești, datée à la deuxième moitié du XIXe siècle; outre les chambres d'hôtes, situées à l'étage, l'auberge contient un cabaret avec son inventaire spécifique — lié au commerce des boissons alcooliques — et une cuisine dotée d'une collection de récipients en cuivre, fonte et terre-cuite, ainsi que des instruments de pesage.

— Un pavillon d'exposition bâti dans le style propre de l'architecture rurale de la zone de montagne du Pays de Vrancea. Annuellement, en été, y est organisée une exposition d'ethnographie et d'art populaire.

— Une scène en plein air pour les manifestations folkloriques (fêtes, cortèges de masques, présentations des costumes zonaux etc.).

La visite de la section débute par le secteur des installations techniques, se poursuit avec les pièces de la zone de montagne, l'école et la mairie, les pièces de la plaine et des vignobles, pour s'achever à l'auberge de Odobești — un des plus fameux vignobles de la Roumanie et principal centre viticole du département de Vrancea.

Nom: MUSÉE DU VILLAGE DE BRAN

Adresse: Bran, dép. de Braşov téléph.: 0922/36440

Horaires: 9^h — 17^h (1er octobre — 31 mai)

9^h — 18^h (1er juin — 30 septembre)

Possibilités d'accès: R.N. 73 qui relie la localité aux villes de Braşov et de Cîmpulung-Muscel (le musée se trouvant à 27 km de Braşov). Moyen de transport en commun: l'autobus en partance de ces villes.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande);

Un stand avec vente d'objets d'art populaire authentiques et de publications ayant trait au musée et au pays de Bran.

Manifestations culturelles: Relais et veillées folkloriques.

Le **Musée du Village de Bran**, fondé en 1961, expose des monuments d'architecture rurale et des objets d'usage domestique afférents, transférés des villages de la sous-zone ethnographique de Bran dans le parc proche du château.

Le Musée reconstitue — par une présentation chronologique — les types de fermes, les principales activités — notamment l'élevage — et les installations techniques populaires des 13 villages formant la sous-zone ethnographique de Bran.

Du domaine de l'architecture rurale, le patrimoine comprend: la ferme paysanne avec cour, datée 1843, de Peştera; la ferme datant du XVIIIe siècle, à organisation trilatérale, de Poarta; la maison paysanne à pièce unique et salle de passage sans plafond, de la fin du XVIIIe siècle, de Sohodol (elle représente le type primitif de la maison rurale de la sous-zone de Bran); la maison à trois pièces, datée 1844, du même village de Sohodol; une maison de Moieciu de Sus, datant de la fin du XIXe siècle, dont la salle de passage est richement ornée d'éléments de bois chantournés.

Les bâtiments économiques servant de gîtes pendant l'estivage des bestiaux et situés, en raison de cette fonction, hors le territoire villageois proprement dit, ont été transférés dans le musée il y a un quart de siècle afin de mettre en évidence la plus importante occupation pratiquée dans les habitats du pays de Bran: l'élevage du grand et petit bétail, avec toute la succession des travaux et produits qui en découlent. Trois exemplaires du genre peuvent être vus: la *hodăiţa* /gîte d'estivage/ du village de Şimon — fin XIXe siècle; la *hodaia* /gîte de dimensions plus grandes/ du même village; la bergerie à trois pièces

transférée de la montagne Vlădușca du Massif de Piatra Craiului (une variante typique de l'activité pastorale du pays de Bran, adéquate à la préparation des produits laitiers, notamment des fromages, ainsi qu'au dépôt des fromages et des outils requis à ces travaux).

Les installations hydrauliques de technique populaire ont été transférées de la vallée du Moieciu: une carde à laine et un foulon qui, avec deux autres variétés de foulon '*dirsta* et '*viltoarea*', servait à l'épaississement (foulage) et lavage du drap et autres textiles; de la vallée du Șimon provient la scie hydraulique pour le travail du bois.

Le patrimoine de la section ethnographique du musée est riche et varié du point de vue de la typologie, notamment en ce qui concerne le domaine des activités rurales. On y voit des outils pastoraux, des outils et des moyens de transport reliés au travail forestier, des outils agricoles etc. Une place de choix est réservée à l'art populaire: tissus divers, pièces du costume zonal, poteries, meubles peints, oeufs de Pâques décorés selon la coutume traditionnelle en utilisant la technique des dessins tracés à la plume d'oie, peinture etc.

Le Musée du Village du pays de Bran est inscrit — avec tout ce qu'il contient — dans le circuit des visites du **Musée Bran** (le château, ancienne forteresse médiévale, devenu après la Première Guerre mondiale résidence secondaire de la Maison Royale de Roumanie). Le visiteur du Musée du Village aura l'occasion de prendre connaissance de tous les aspects spécifiques de la vie rurale dans la sous-zone ethnographique de Bran, configurée en une admirable synthèse par la ferme paysanne du village de Peștera, avec sa maison et sa cour, et dont la position centrale ouvre une vaste et belle perspective sur tout le village d'autrefois.

Nom: MUSÉE SZÄKLER DE CIUC

Adresse: Miercurea Ciuc, strada Piața Cetății 2, dép. de Harghita;
téléph.: 0958/11727.

Horaires: 9^h — 16^h30 (Mardi — Samedi);
9^h — 13^h (Dimanche)
Lundi à fermé.

Possibilités d'accès: R.N.1 ou R.E.60 (Bucarest — Brașov);
R.N.11 ou R.E.577 (Brașov — Chichiș);
R.N.12 (Chichiș — Miercurea Ciuc).

Recommandations: Les photographies des portes de fermes ne sont pas autorisées.

A la disposition des visiteurs: Sur demande, le service gracieux d'un guide spécialisé.

Le musée a pris naissance en 1949 sur les bases d'une collection plus ancienne, datant des années '30. Au début de 1970, le musée déménagea à Cetatea Mikó (une ancienne forteresse du XVIIIe siècle).

Dans le parc entourant l'édifice furent reconstruites 6 maisons paysannes, une grange et 12 portes de fermes paysannes des communautés szäklers des villages Ciuc-Sîngeorgiu, Armășeni, Cosmeni — tous relevant du département de Harghita.

Adresse: Sfîntu Gheorghe, strada Kós Károly 10, dép. de Covasna;
téléph.: 0923/12442.

Horaires: 9^h — 16^h (Mardi — Vendredi);
9^h — 14^h (Samedi — Dimanche);
Lundi: fermé.

Possibilités d'accès: R.N.1 ou R.E.60 (Bucarest — Braşov);
R.N.11 ou R.E.577 (Braşov — Chichiş);
R.N.12 (Chichiş — Sfîntu Gheorghe).

Recommandations: Les photographies au moyen du blitz à l'intérieur des monuments ne sont autorisées qu'avec l'approbation de la direction.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande).

Fondé en 1876 par Cserey Janosne et Zathunezky Emilia, le **Musée National des Szäklers** (une très ancienne ethnie apparentée aux Hongrois, colonisée dans l'Est de la Transylvanie aux XIIe — XIIIe siècle par la Couronne de Hongrie) fut organisé dans le bâtiment construit d'après les plans de l'architecte Kós Károly en 1912.

En 1932—1933, de l'initiative du directeur du musée, Osutan Vilmos, l'exposition a été complétée d'une exposition en plein air organisée dans la cour de l'établissement. Ce modeste musée en plein air comprend une maison de bois, datée 1767, transférée du village de Armăşeni-Ciuc, ainsi que 6 grandes portes de fermes de la zone Covasna-Harghita. Des pièces d'art populaire authentique — dont quelques-unes du XVIIIe siècle — complètent l'aménagement de l'intérieur de la maison de Armăşeni-Ciuc.

Nom: MUSÉE D'ETHNOGRAPHIE DE REGHIN

Adresse: Reghin, strada Vinătorilor 51, dép. de Mureș; téléph.: 0950/21448.

Horaire: 9^h—16^h (tous les jours, sauf Lundi et Mardi).

Possibilités d'accès: R.N. 15; en chemin de fer, ligne Bucarest—Reghin.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux de guides spécialisés (sur demande).

Manifestations culturelles: Soirées muséologiques; projections de films ethnographiques.

Fondé en 1960 dans le désir de conserver et de mettre en valeur, par une exposition dûment organisée, les monuments d'architecture, les installations techniques et les objets d'art populaire de la vallée supérieure du Mureș et d'une partie de la Plaine Transylvaine.

Le patrimoine du musée comprend 4.500 objets groupés en collections — ethnographie, art populaire et création artistique contemporaine — présentées dans deux sections: une exposition à l'intérieur d'un pavillon et une autre en plein air.

La section en plein air qui s'étend sur 1 Ha présente dans l'ordre de leur évolution des outils et objets de technique populaire, des installations techniques primitives et des procédés traditionnels d'obtention des produits alimentaires.

Un riche fonds d'archives — films, plans, cartes etc. — fournit d'intéressantes données documentaires, complétant ainsi l'image de la zone.

Nom: MUSÉE D'ETHNOGRAPHIE DE CERNAT

(Section en plein air du Musée National des Szäklers, de Sfin Gheorghe)

Adresse: Comm. Cernat, dép. de Covasna.

Horaires: 9^h — 16^h (Mardi—Vendredi); 9^h — 14^h (Samedi—Dimanche); Lundi: fermé.

Possibilités d'accès: R.N. 1 ou R.E. 60 (Bucarest—Braşov); R.N. 11 ou R.E. 577 (Braşov—Cernat).

Recommandations: Les photographies à l'intérieur des monuments au moyen du blitz ne sont autorisées qu'avec l'approbation de la direction.

A la disposition des visiteurs: Sur demande, le service gracieux d'un guide spécialisé.

Manifestations culturelles: Chaque année, le musée organise des séjours (camps d'été) de création artistique, notamment pour le travail du bois.

Le musée a été fondé en 1969, de l'initiative de l'instituteur Haszmann, dans l'ancienne résidence à la campagne de la famille Damokos. Ultérieurement, dans le jardin de la résidence ont été reconstruites quelques maisons paysannes des XVIIIe et XIXe, ainsi qu'un moulin à eau, une grange, des portes de fermes spécifiquement szäklères, des emblèmes funéraires incisés.

Dans un pavillon est exposée une intéressante collection de machines agricoles et de véhicules datant des premières décades du XXe siècle.

Nom: MUSÉE DU VILLAGE DE BUCOVINE

Section en plein air du Musée HANUL DOMNESC (Musée de l'AUBERGE PRINCIERE)

Adresse: Suceava, Palatul Cetății de Scaun.

Horaire: Le musée n'est pas ouvert pour le public, la section se trouvant en voie d'organisation.

Pour les spécialistes, les visites sont autorisées avec l'approbation de la direction du Musée HANUL DOMNESC — strada Ciprian Porumbescu no. 5, Suceava.

Possibilités d'accès: Chemin de fer, ligne Bucarest—Suceava, gare de Ițcani ou de Burdujeni, ensuite, jusqu'à Suceava, l'autobus local.

Le Musée du VILLAGE DE BUCOVINE — en voie d'organisation — constitue le plus récent projet de musée en plein air. L'idée de présenter le précieux patrimoine d'architecture rurale traditionnelle de la Bucovine remonte à l'année 1958. Des recherches à cette fin, pour identifier les monuments les plus représentatifs, ont été faites dans l'intervalle 1971—1975, en même temps que l'on dressait le projet d'organisation du musée et que l'on acquérait déjà quelques monuments. C'est ainsi qu'en 1976 ont été transférées et reconstruites dans le musée trois premières maisons, représentatives de l'architecture rurale des zones ethnographiques de Cîmpulung Moldovenesc, Humor et Rădăuți. Huit autres objets ont été acquis, transférés et mis en réserve au cours de la même période.

Le terrain destiné au musée — dont la surface sera finalement de 21 Ha — est compris entre l'Eglise Mirăuți, le Monastère Saint-Jean-le-Nouveau, l'Eglise dite «des Princes» et l'ancienne Cour Princière. Haut lieu de l'histoire de la Moldavie, ce site proche de Suceava, avec son relief varié et pittoresque, ses deux réserves pleines d'intérêt (archéologique et dendrologique) justifie amplement la présence d'un musée en plein air illustrant le village spécifique de la Bucovine.

Y est prévue le transfert de 80 objets d'architecture rurale traditionnelle, lesquels seront groupés par zones géographiques et sous-zones ethnographiques. La reconstitution du climat socio-économique et spirituel du village bucovinien sera réalisée en situant aux endroits adéquats — conformément à l'organisation traditionnelle d'un habitat rural — l'église, l'école, le local de la mairie, la boulangerie, diverses installations techniques paysannes au fonctionnement hy-

draulique, des ateliers artisanaux en activité. Les fermes seront exposées avec leur inventaire domestique complet.

Le fait que le musée se trouve à proximité immédiate de la ville de Suceava a engendré l'idée d'y reconstituer également l'ambiance du bourg médiéval de Suceava qui fut un centre de transit important entre les grandes routes commerciales, avec sa rue principale où s'entremêlaient les logements, les boutiques chargées de produits spécifiques provenant des ateliers locaux (pelleterie-fourrures, tannerie, tissage etc.), l'auberge, tout enfin qui refléterait l'évolution socio-économique du village au bourg et du bourg à la ville.

Parmi d'autres propositions d'avenir: l'organisation d'une foire annuelle des artisans traditionnels, à Suceava même.

Actuellement le patrimoine du musée se compose de 4 maisons (reconstruites) provenant des villages de: Ostro (deuxième moitié du XVIIIe siècle), Cîmpulung Moldovenesc (fin XVIIIe siècle), Dorna (XIXe siècle) et Straja (première moitié du XIXe siècle), 3 maisons acquises, déjà démontées mais en réserves provenant de Pîrtești de Jos, Mănăstirea Humorului et Bilca et datant de la première moitié du XIXe siècle, 11 bâtiments économiques de diverses régions: Mănăstirea Humorului (XVIIIe siècle), Chirat et Botoșana (XVIIIe siècle également).

Nom: MUSÉE DE L'ARCHITECTURE POPULAIRE DE GORJ

Adresse: Village de Curtișoara, proche de la ville de Bumbești-Jiu, dép. de Gorj

Horaires: 9^h—17^h (avril—septembre); 9^h—16^h (octobre—mars); Ouvert tous les jours sauf le Lundi.

Possibilités d'accès: chemin de fer, ligne: Bucarest — Craiova — Tîrgu Jiu — Petroșani, gare de Parîngu; l'autobus Tîrgu Jiu — Curtișoara (10 km).

Recommandations: Photographies et films à l'intérieur des monuments ne sont autorisés qu'avec l'approbation de la direction du Musée Départemental de Gorj.

A la disposition des visiteurs: Service gracieux (en permanence) de guides;

Un stand avec vente de publications, cartes postales illustrées, objets d'art populaire.

Manifestations culturelles: Conférences, colloques, débats; Rencontres avec les artisans populaires, étalage des produits artistiques qu'ils exécutent; Spectacles folkloriques, danses et notamment «la ronde villageoise».

Le **Musée de l'architecture populaire de Gorj** se trouve dans le village de Curtișoara, à 10 km nord de la ville de Tîrgu Jiu, sur la route nationale 66, dans le voisinage d'un ensemble formé de la *koula* (maison fortifiée) Cornoïu (XVIIIe siècle), d'une église de 1820 et du manoir Constantin Neamțu qui date de 1927.

C'est en 1968 que fut organisée dans la *koula* Cornoïu une exposition permanente d'art populaire. On peut y voir des objets de bois entaillés artistiquement, des poteries, des tissus d'intérieur et des costumes populaires spécifiques du Pays de Gorj. La *koula* Cornoïu est un monument d'architecture roumaine civile représentatif du premier quart du XVIIIe siècle. A proximité de cette *koula* fut bâtie en 1820 l'église Saint-Jean Baptiste (maçonnerie de briques), dont les peintures de très bonne qualité et de coloris aux teintes vives figurent non seulement des scènes religieuses mais aussi les donateurs. Cet ensemble du XIXe siècle comprend également une fontaine couverte datée 1896 selon une inscription; sur les piliers de pierre incisée sont peints les quatre Évangélistes. Dans le voisinage de l'ensemble XIXe siècle, est construit en 1927—28 le manoir de la famille Constantin Neamțu comme résidence secondaire (habitée pendant la saison d'été).

En 1970, sur un terrain de 13 Ha situé à proximité des monuments

ci-dessus, a commencé l'aménagement du **Musée de l'Architecture populaire du Pays de Gorj**, inauguré en 1975. S'y trouvent des fermes paysannes, des maisons, des portes monumentales, des bâtiments viticoles de la zone des collines, des installations techniques ingénieuses, le tout provenant de la région de Gorj — une des plus intéressantes zones ethnographiques en ce qui concerne l'architecture rurale du bois en Roumanie. Les exemplaires que le musée présente relèvent de différentes périodes historiques et illustrent l'évolution de l'architecture rurale de la zone au cours des XVIIIe—XXe siècle.

Les monuments d'architecture rurale transférés de divers villages du Gorj, avec leur inventaire, reflètent les occupations des habitants: agriculture, élevage du bétail, activité pastorale, pomoculture, viticulture, tissage, couture et broderie etc.

Les installations techniques — moulins à eau, foulons à drap, pressoirs à huile, pressoirs à raisin, alambics pour l'eau-de-vie de prunes, moulins manuels — offrent l'image du niveau atteint par la technique paysanne au cours d'une période pas trop lointaine, en témoignant d'un réel génie de l'invention.

L'intérieur des maisons est aménagé selon la coutume paysanne, avec tous les objets utilisés dans leur vie quotidienne par les habitants des villages d'origine.

De tous les monuments d'architecture populaire présentés, on signale particulièrement pour leur caractère monumental, leurs proportions et décoration, les maison *Hodîrcă* de Dobrița, *Colțescu* de Tîrgu Cărbunești, *Negreanu* de Ticleni et *Udriște* de Ploșoru.

Le musée dispose également d'un riche patrimoine de pièces ethnographiques et d'art populaire dont nombreuses sont des exemplaires uniques.

Bezeichnung: MUSEUM DES DORFES

Anschrift: Bukarest, Kiseleff-Chaussee Nr. 28, Telephon: 617 17 32,
617 59 20.

Öffnungszeiten: sommers — Montags 9—17 Uhr; Dienstag — Sonntag
9—20;
winters — 9—17 Uhr.

Anfahrt:

- Autobuslinien: 331, 131 bis zur Haltestelle „Museum des Dorfes“;
- Straßenbahnlinien: 41, 3, 4 bis zur Haltestelle „Museum des Dorfes“;
- Untergrundbahnlinie: I.M.G.B. — Pipera, bis zur Haltestelle „Piața Aviatorilor“, hernach Autobuslinien 331 oder 131 bis zur Haltestelle „Museum des Dorfes“ (oder etwa 500 m zu Fuß).

Besondere Hinweise:

- Rauchen nur in eigens dazu angelegten Bereichen;
- Kein Zutritt mit Tieren;
- Photographieren und Filmen nur gegen Entgleich einer Taxe (Photographieren 200, Filmen 600 Lei).

Dienstleistungen:

- Auf Wunsch Museumsführungen in rumänischer, französischer, englischer und deutscher Sprache;
- Verkaufsstand für Volkskunsterzeugnisse aus den bekanntesten volkstümlichen Handwerkszentren;
- Veranstaltung von Jubiläumstagen;
- Beurteilung und Schätzung von Volkskunst und Volkskundegegenständen;
- Verkaufsstand für Veröffentlichungen: Führer durch das Museum des Dorfes — in Rumänisch, Französisch, Englisch, Deutsch, Russisch und Spanisch;
- Dia-sets, Ansichtskarten;
- Fachveröffentlichungen: Bände der Folge „Studien und Mitteilungen“, Sammlungskataloge, Volkskundezone-Monographien;

Periodika: „Curierul Muzeului Satului“, „Ethnos“, Faltbogen, Poster und Informationsschriften bezüglich kultureller und wissenschaftlicher Veranstaltungen.

Kulturdarbietungen:

- Internationales wissenschaftliches Symposium „Das Europäische Dorf“ (alle zwei Jahre);
- Internationales Volksmusik- und Musikinstrumente-Festival für Kinder „Hora“ (alle zwei Jahre);
- Festival überlieferter Weihnachtsbräuche „Florile dalbe“ — alljährlich im Dezember;
- Internationales Colloquium für Musikwissenschaft der Volksmusik (alle zwei Jahre);
- Folkloreveranstaltungen und Begegnungen mit Volkskünstlern:
 - Jahrmarkt der Volkskünstler — alljährlich zwischen dem 27. Juni und 1. Juli;
 - Tag der Volkskundezone — von Mai bis September;
 - Folkloreaufführungen — von Mai bis September;
 - Vorführungen der repräsentativsten überlieferten volkstümlichen Gewerbe;
 - Theoretische und praktische Wettbewerbe in Volkskunst und Volkskunde, in Zusammenarbeit mit Schulen und Kinderclubs der Hauptstadt;
 - Wettbewerbs-Ausstellungen „Bekanntes jedoch Vergessenes“ und „Remember“, deren Thematik den Wünschen des Publikums angepaßt wird und zwar aufgrund einer soziologischen Befragung — im Laufe der Monate Mai und Juni, zweimal pro Monat;
- Aufführungen verbunden mit den wichtigsten überlieferten Festen des volkskundekalenders (Märzchen, Ostern, Sînzien, Moşii de vară); Volkskunstjahrmärkte (Ostrovul viilor, Hl. Demetrios, Weihnachten).

Das, am Ufer des Heresträusees, in malerischer Landschaft, dabei nicht weit des Stadtkerns der Hauptstadt gelegene Museum des Dorfes verkörpert ein Sinnbild und ein Zeugnis der Beständigkeit rumänischen Bauernkultur und -zivilisation. Gleichzeitig bildet es ein Ökosystem, eine eindrucksvolle Sammlung von Denkmälern, gewerblichen Erzeugnissen, eine technologische Ausstellung, ja, einen ergonomischen Komplex, aufs Engste verquickt mit dem von ihm überlagerten Biotop, schließlich einen wahren Dialog mit Zivilisationen und Kulturen, wie sie anderen Völkern eigen sind, ein richtiges Archiv und ein Buch der Seele, das wir vor den Besuchern öffnen.

Der Gedanke Baudenkmäler im Freien auszustellen tauchte schon im Jahre 1867 auf, als Alexandru Odobescu vorschlug dem rumänischen Pavillon der Pariser Weltausstellung die Form der Bukarester Stavropoleoskirche zu geben. Im Jahre 1909 sah Professor Tzigara-Samurcaş vor ins Museum für Volkskunde, Nationalkunst, dekorative Kunst und Technik einige „echte und vollständige Anwesen aus allen von Rumänen bewohnten Gebieten“ zu bringen.

Das Gesetz zur Gründung des Freilichtmuseums aus Cluj, für das der große rumänische Historiker Nicolae Iorga zeichnete, legte in seinem Schlußartikel fest daß „ein ebensolches Museum auch in Bukarest angelegt werden soll“.

Die unter der Leitung von Prof. Dimitrie Gusti von Studenten und akademischen Fachkräften ausgeführten Untersuchungen im Bereich ländlicher Soziologie bewirkten zunächst die Anlage verschiedener Ausstellungen und schließlich die Gründung des heutigen „Museums des Dorfes“.

Im März des Jahres 1936 nahm man die ersten Arbeiten, aufgrund eines Entwurfes mehrerer Persönlichkeiten, wie Prof. D. Gusti, H.H. Stahl, Victor Eftimiu, V. Ion Popa, Gheorghe Focşa, in Angriff, die durch die Königliche Kulturstiftung „Prinz Carol“ unterstützt wurden. Der König selbst besuchte viermal den Bauplatz, um sich davon zu überzeugen daß die für Mai geplante Eröffnung eingehalten werden kann, die anläßlich der Siebzigjahrfeier der Gründung der Hohenzollerndynastie in Rumänien vorgesehen worden war.

Die eigentliche Eröffnung erfolgte am 9. Mai 1936 in Gegenwart König Carols II., des Patriarchen Miron Cristea, des diplomatischen Korps und zahlreicher Persönlichkeiten des In- und Auslandes.

Des innerhalb eines derart kurzen Zeitraumes erfolgte Ausbau des Museums verlangte ungeheure Anstrengungen: das Baumaterial für die Anwesen benötigte 56 Eisenbahnwagen; 130 Handwerker aus verschiedenen Dörfern des Landes wirkten beim Wiederaufbau mit. Insgesamt waren auf dem Bauplatz 1046 Handwerker beschäftigt.

Prof. D. Gusti betrachtete die neue Institution als eine „Schule, dazu bestimmt Kenntnis und Wertschätzung des Dorfes und des Bauern“ zu vermitteln. Ursprünglich waren die Gehöfte, im Sinne damaliger soziologischer Auffassung, bewohnt. Anläßlich der Eröffnung unterstrich Professor Gusti: „... wir richteten uns nicht nach den Beispielen der nordischen Freilichtmuseen aus Skansen, Bigdö oder Lillehammer. Diese sind für uns in zu hohem Maße romantisch und allzu volkscundlich, indem das Schwergewicht auf den Musealwert der Exponate fällt und weniger auf den heutigen Menschen, seine Umwelt und sein Handeln im Alltag...“. Prof. H.H. Stahl betrachtete das Museum als Ergebnis regelrechter „Sozial-Archäologie-Forschung“, die D. Gusti

zufolge in den Reihen des Publikums zu besagter „Schule der Kenntnis und Wertschätzung des Dorfes und des Bauern“ führen sollte.

Aufgrund der Forschungsarbeiten gelangten ins Museum 29 vollausgestattete Bauernhöfe, eine Kirche, fünf Windmühlen, eine Wassermühle, eine Walke, ein Fischlagerhaus („Kerhane“), eine Ölmühle und eine Schnapsbrennerei.

Im Laufe der Zeit hatte das Museum viel zu leiden. So brach man einen Teil der aus Bessarabien stammenden Einheiten ab, um für das „Elisabeta-Palais“ Platz zu schaffen. Als infolge des Molotov-Ribbentrop-Paktes 1940 Bessarabien, ein Teil der Bukovina und das Hertagebiet der Sowjetunion einverleibt wurde, brachte man die nach dem 14. August eintreffenden Flüchtlinge im Museum unter, wo sie bis Kriegsende blieben.

1949 beginnt mit der Ernennung Prof. Gheorghe Focșas als Direktor, im Leben des Museums eine neue Etappe. Den Zerstörungen Rechnung tragend, die die Benutzung des Museumsinventars durch die einstigen Bewohner und nachher durch die Flüchtlinge bewirkt hatte, beginnt die neue Leitung eine Reorganisierung der Ausstellung nach neuen, volkswundlich-museologischen Gesichtspunkten, indem man die Anwesen mit echten Einrichtungs- und Gebrauchsgegenständen, Gerätschaften usw. neu ausstattet. Außerdem bringt man aus bis dahin nicht vertretenen Gebieten neue Großexponate in die Freilichtausstellung. 30 Jahre lang leitet Gheorghe Focșa das Museum, das sich zu einer richtigen nationalen Schule der Volkskundeforschung entwickelt, aber auch für Neuaufstellungsarbeiten und Restaurierung bäuerlicher Baudenkmäler richtungsweisend wird. Wichtig ist jedoch auch hier das Bestreben das Publikum im Geiste der Wertschätzung des Schaffens unserer Ahnen zu erziehen.

Nach dieser Blütezeit, muß das Museum nach 1980 um sein Überleben bangen, da man mit dem Gedanken einer Verlegung oder gar Auflösung spielte. Schmale Zuschüsse durch zuständige Staatsgremien gestatten weder entsprechende Instandhaltungs-, noch Restaurierungsarbeiten. Demzufolge überlebt die Institution lediglich dank der Liebe und Opferbereitschaft des Arbeiterstabes und der Unterstützung gewisser aufgeschlossener Persönlichkeiten des Kulturlebens.

Die Großexponate des Museums veranschaulichen die Lebensweise des rumänischen Bauern des XVII.—XX. Jahrhunderts und finden sich in einer geographisch-geschichtlichen Anordnung. Als Ganzes spiegelt die Ausstellung das Bild des rumänischen Dorfes wider.

Die Ausdehnung des Museumsareals beträgt 10 ha, zu dem nach 1992 noch weitere 4,5 ha hinzukommen. Der heutige Bestand umfaßt 38 bäuerliche Anwesen mit insgesamt 272 Bauten; davon sind 44 mit allem Nötigen ausgestattete Wohnhäuser, dazu gehören Ställe, Scheunen, Backöfen, Werkstätten usw. Eine eigene Abteilung vermittelt Einblick in das technische Denken und Schaffen des rumänischen Bauern und zeigt: Tuchwalken, Wirbelkörbe, Weinkeltern, Ölpresen, Wasser- und Windmühlen. Hinzu kommen drei überaus wertvolle Kirchen, und ein Bauergehöft aus dem Seklerland und eines aus dem Donaudelta ergänzen das komplexe Bild des rumänischen Dorfes. In nächster Zeit soll der Bestand des Museums durch ein sächsisches Gehöft aus Transsilvanien und durch eine Reihe von Werkstätten ergänzt werden, die auf dem neuhinzugekommenen Boden Aufstellung finden sollen., wo ein ergonomischer Sektor entsteht.

Beim Besichtigen des Freilichtmuseums vermitteln einem die Exponate Folgendes: zunächst die Entfaltung des bäuerlichen Hausbaus vom XVII. bis in die ersten Jahrzehnte des XX. Jh., dazu die Entwicklung der Bauweise und -techniken, das zwischen dem Menschen und seiner Umwelt bestehende Verhältnis, die typische Beschäftigung der Einwohner, aufgrund der von ihnen besiedelten Gebiete, die Dynamik der Gewerbe, der Hausindustrie und spezialisierter Handwerke.

Bezeichnung: „ASTRA“ — MUSEUM FÜR VOLKSTÜMLICHE ZIVILISATION

Anschrift:

- in der Stadt: Sibiu-Hermannstadt, Piața Mică nr. 11;
- Freilichtabteilung, Sibiu-Hermannstadt, Dumbrava-Wald;
- Telefon: 0924/28215; 11806.

Öffnungszeiten:

- während der Saison (1. Mai — 15. Oktober): 10—18 Uhr; sonabends und sonntags: 10—12; montags geschlossen.
- außerhalb der Saison (für organisierte Gruppen): 10—15 Uhr.

Anfahrt:

- Internationaler Flughafen; Fernstraße Bukarest — Sibiu-Hermannstadt, hernach Landstraße nach Păltiniș (Hohe Rinne), etwa 5 km vom Stadtkern, Bahnknotenpunkt (internationale Bahnstrecke); vom Bahnhof Trolleybus T. I bis zur Herberge „Dumbrava“, aus dem Stadtzentrum auch mit dem Trolleybus T. 4 (mit Diagonale); mit Autobus (Linien 17 und 25) nach Rășinari oder Păltiniș; mit der Straßenbahn nach Rășinari; aufgrund einer Vorbestellung per Telefon 42 02 15, mit dem Museumsbus oder Minicars aus jedem Punkt der Stadt.

Das Museum hat drei Zugänge: einen von der Landstraße Sibiu

- Rășinari und zwei vom Zoologischen Garten, erreichbar von der Herberge „Dumbrava“ aus.

Besondere Hinweise: Filmen und Photographieren musealer Exponate ist nur nach Entrichtung einer Sondertaxe gestattet.

Dienstleistungen: Von der Besichtigung der Freilichtausstellung abgesehen (bei der es Führungen durch Fachpersonal gibt), bietet das Museum noch Folgendes an:

- Besichtigung der Pavillonarausstellung „Tausendjährige rumänische Zivilisation“ (im Zentralpavillon des Museums);
- Besichtigung der Ausstellung bezüglich des Museumsprojekts, des derzeitigen Standes und der zukünftigen Etappen;
- Beförderung aus jedem Teil der Stadt oder aus den Sommerlagern im Kreis, mit dem Museumsbus oder den Minicars, aufgrund vorherigen Auftrags;
- Beförderung aus dem Stadtzentrum (Kleiner Ring) bis ins Museum und zurück und — auf Wunsch — innerhalb des Museums, entlang der Hauptbesichtigungsstrasse (6 km);
- Parkmöglichkeiten für Kraftwagen und Autocars auf dem museumseigenen Parkplatz nahe des Haupteingangs;

- Kahnfahrten auf dem inmitten des Museums gelegenen See (6 ha Wasserfläche);
- Verkaufsstände in der Volkskunstaussstellung (im Stadtkern, Kleiner Ring Nr. 12, geöffnet von 10—18 Uhr) oder im Freilichtmuseum, bzw. gewissen Einheiten, für Volkskunsterzeugnisse, Fachliteratur, Führer und Faltblätter, Dias, Ansichtskarten, Abzeichen;
- Mahlzeiten in der im Museum gelegenen Herberge „Hanul din Bătrâni“; Erfrischungsstand nahe der Freilichtbühne.

Kulturveranstaltungen:

- Film- und Bild-Tonvorführungen, Musikprogramme im nahe des Haupteingangs gelegenen Pavillon;
- Kurzzeitausstellungen im Sitz des Museums in der Stadt;
- Volkskunstmarkt unter Teilnahme der bekanntesten Volkskunstschöpfer des Landes (um den 15. August herum); Markt der kleinen Bauernhandwerker (um den 1. Juni herum) Kunstgewerbemarkt (gegen Ende September);
- Folkloreveranstaltungen auf der im See gelegenen Freilichtbühne (das Amphitheater besitzt 1100 Plätze);
- Holzbildhauerei-Workshop zur Wertung der Volkskunsttradition (um den 1. Juli herum);
- Interdisziplinär-Colloquium zur Geschichte der rumänischen Bauerntradition (im Oktober);
- Weitere wissenschaftliche und künstlerische Veranstaltungen in Zusammenarbeit mit anderen Institutionen („Cîntecele Muntîlor“ — Lieder der Berge — ein Folklorefestival mit internationaler Beteiligung).

Während der Saison veranstaltet man Volksfeste unter Beteiligung von Bewohnern jener Dörfer aus denen gewisse Einheiten des Museums stammen. Sie umfassen eine Beretung hinsichtlich der Wertung des **Kunstbestandes** traditionellen der betreffenden Gemeinden und eine mögliche Bereicherung der im Museum befindlichen Denkmäler mit weiteren Exponaten; Dorfstanz im Tanzpavillon nahe der Herberge und daselbst ein Schmaus mit Speisen nach eigentümlichen Rezepten. Folkloredarbietungen im Freilichttheater des Museums:

- Beginnend mit dem Jahr 1991 (dem Jahr der Gründung der ortsansässigen Universität, die unter anderen eine Fakultät für Philologie, Jurisprudenz, Geschichte und Anthropologie umfaßt) bildet das Museum den Schauplatz für einschlägige Seminare für Volkskunde und Völkerkunde;
- Von 1993 an verfügt das Museum über rechnergespeicherte Da-

ten, hinsichtlich rumänischer Volkskünstler und Baumeister, bzw. Fachbibliographie betreffend, die es Interessierten durch Vermittlung des Informations- und Dokumentationszentrums „Cornel Irimie“ (Piața Mică nr. 12, Sibiu-Hermannstadt, Telefon: 41 81 95) zur Verfügung hält;

- Gottesdienst in der aus Bezdd (Kr. Sălaj) ins Museum übergeführten Holzkirche, unter Teilnahme der Dorfsparrer und der Gemeindemitglieder;
- Das Museum veröffentlicht seit 1966, das zweisprachige Periodikum „Cibinium“ und ein Bulletin des Verbandes rumänischer Freilichtmuseen (in Zusammenarbeit);
- Auf Wunsch stehen die Fachkräfte des Museums Interessierten zu thematischen Fachführungen durch die Volkskundezonen des Kreises Sibiu, d.h. die Gebiete Oltland, Sebeș-, Tîrnave- und Hîrtibaciu- Tal und die Mărginimea Sibiului, bzw. angrenzende Landstriche zur Verfügung.

Das „ASTRA“—Museum für Volkstümliche Zivilisation (freilicht-
abteilung) wurde im Jahre 1963 eingeweiht und 1967 eröffnet.

Als museale Institution übernahm und führte das neue Museum ein (bereits im vorigen Jahrhundert geplantes) Vorhaben der „ASTRA“ (d.h. des „Verreins für Rumänische Literatur und Volkskultur in Transsilvanien“) fort, die es sich schon im Jahre 1904 vorgenommen hatte ein Geschichte- und Volkskundemuseum der Rumänen Transsilvaniens zu gründen. Ein Jahr später nahm der Gedanke konkrete Formen an, als man, anlässlich der Einweihung des „ASTRA“-Museums (in dem erstmalig die volkstümliche Industrie durch Kleinmodelle verschiedener technischer Anlagen veranschaulicht wurde), in nuce der Idee Originalbauten unter freiem Himmel auszustellen (was im Astrapark geschah) Ausdruck verlieh.

1956 verdichtete sich der Gedanke, nach einer Bestandaufnahme sämtlicher wasserkraftbetriebener Industrieanlagen des Landes, bzw. zu dem Projekt eines „Museums Volkstümlicher Technik“. Zwischen 1961—1962 arbeiten dann die Fachkräfte der damaligen Volkskunstabteilung des Brukenthalmuseums (unter Leitung von Dr. Cornel Irimie) den thematischen Entwurf aus, der 1962 von der Rumänischen Akademie akzeptiert wurde. Im folgenden Jahr beginnt man mit der Verwirklichung der Freilichtausstellung durch Ankauf und Wiederaufstellung einer Wassermühle aus Dăbina (Kreis Hunedoara), aus dem Jahre 1848.

Heute umfaßt das Museum 127 Denkmäler bäuerlicher Zivilisation (d.h. etwa 340 Bauten mit über 15 000 Einrichtungs- und Außstattungsgegenständen) und zwar unter anderen: die vollständigste Mühlen-

sammlung Europas mit einer Reihe in europäischem oder Weltmaßstab einmaligen Exemplaren, wie einer Mühle mit 6 Löffelrädern, der letzten „Haubenwindmühle“ des Landes und der einzigen in unserem Lande erhaltenen Segelwindmühle, dazu den beiden letzten Schiffsmühlen vom Olt und Somesch und schließlich der in typologischer Hinsicht umfassendsten Entwicklungsreihe überlieferter volkstümlicher Industrieanlagen (Mühlen, Ölmühlen, Weinkeltern, Destillen, Walken, Sägemühlen, Pochmühlen, Metallhämmer u.a.m.), dazu der vollständigsten Typenfolge herkömmlicher Bauten aus dem Viehhaltungsbereich, bzw. der umfassendsten Themenreihe gewerblicher Werkstätten von Wachstrebersamlern, Wachziehern, Zimmerleuten, Böttchern, Stellmachern, Webekamm-Machern Schilfmattenflechtern, Töpfern, Schmieden, Kürschnern, Beutelwebern, usw. Die auf einem über 42 ha messenden Gelände aufgestellten Denkmäler wurden nicht nach Volkskundezonen (wie in anderen Museen) angeordnet, sondern nach thematischen Gesichtspunkten in eine, systematische und Beschäftigungen berücksichtigende Struktur gegliedert: Ackerbau, Bienenhaltung, Fischfang, Viehhaltung, Gewerbe, volkstümliche Industrieanlagen, Beförderungsmittel.

Aufgrund ihrer wissenschaftlichen und organisatorisch-ausstellungsmäßigen Bestimmung, erlangte die Freilichtabteilung des „ASTRA“-Museums für Volkstümliche Zivilisation, unleugbar zur repräsentativsten Museumsinstitution der Welt, was die überlieferte Zivilisation eines Volkes anbelangt (in diesem Falle der Rumänen), spiegelt sie doch dessen Schöpferkraft sowohl im Produktionsbereich, als auch in künstlerischer Hinsicht, durch eine geradezu ideal vollkommene Darstellung des gesamten traditionellen Beschäftigungssystems, wider. Das Museum aus Sibiu-Hermannstadt verkörpert eine getreue Abbild der (durch einen beeindruckenden technischen, denkmalsmäßigen und Gerätebestand vermittelten) Erfahrung technischer Schöpfung, des Wissens um Baustoffe und -verfahren, einer seltenen Begabung zu künstlerischer Leistung, bzw. einer Welt geistigen Schaffens, veranschaulicht im gesamten Museumsbestand des rumänischen Volkes.

Am 6. Februar 1990 trennt sich das „Museum Volkstümlicher Technik“ vom Museumskomplex des Kreises Sibiu, als unabhängige Einheit von Landesrang, mit einer neuen organisatorischen und Funktionsstruktur.

Außer dem Freilichtmuseum sieht das Projekt des Museums Volkstümlicher Zivilisation unter anderem noch vor: zwei große in Pavillons untergebrachte Dauerausstellungen (eine völkerkundliche im Hermeshaus — 1992 — und eine der rumänischen und sächsischen Volkskunst Südtranssilvaniens gewidmete, im Hallerhaus).

Die gesamte auf Dokumentation ausgerichtete Tätigkeit (das Museum verfügt über etwa 100 000 Archivmaterialien) und die computerisierte Aufnahme der Bestände liegt in der Hand des Dokumentations- und Informationszentrums „Cornel Irimie“.

Das Konservieren und Restaurieren der Museumsbestände geschieht in zwei Unterabteilungen des Museumslabors für Konservierungs- und Restaurierungsarbeit: d.h. einem Labor für Holzrestaurierung, im Rahmen der Freilichtausstellung und einem für Konservierung und Restaurierung von Malerei, Graphik, Keramik-Glas, Textilien, Leder und Fell.

Zum Informations- und Dokumentationszentrum gehört auch ein Studio, das ethnomuseologische Kulturfilme in eigener Regie dreht.

Vom Jahr 1933 an wird das Museum alljährlich das Internationale Festival für Dichtung und zahlreiche Aktionen der Europäischen Zentrums für Dichtung und Ost-West-Kulturdiallog, mit dem Sitz in Sibiu-Hermannstadt, beherbergen.

Als objektiven Ausdruck besonderer Wertschätzung, derer sich diese für die gesamte rumänische Kultur erstrangige Institution erfreut, wurde das „ASTRA“-Museum für Volkstümliche Zivilisation seitens der zuständigen Institution mit dem Sitz in London dazu aufgefordert sich um den Titel „Europäisches Museum des Jahres“ für 1993 zu bewerben.

Bezeichnung: MUSEALKOMPLEX GOLEȘTI. OBST- UND WEIN- BAUMUSEUM

Anschrift: Gemeinde Ștefănești, Dorf Golești, Kreis Argeș; Telefon: 0976/65364.

Öffnungszeiten: täglich von 9—17 Uhr; montags geschlossen.

Anfahrt: Fernstraße (alte Landstraße) Bukarest — Pitești; etwa 10 km vom Kreisvorort Pitești entfernt; Eisenbahnstrecke Bukarest — Pitești, Station Golești, etwa 400 m vom Bahnhof; Autobuslinie 4 vom Bahnhof Pitești. Der Zugang zum Obst- und Weinbaumuseum Rumäniens erfolgt durch den Haupteingang des Musealkomplexes Golești, nach Besichtigung der im Landsitz der Familie Golescu befindlichen Geschichts- und Volkskundeabteilung.

Besondere Hinweise: Photographieren und Filmen nur mit Einverständnis der Museumsleitung.

Dienstleistungen: Auf Wunsch Museumsführungen.

Kulturdarbietungen: Volkskunstmarkt, Symposien, wissenschaftliche Tagungen.

Das Museum stellt seinen Besuchern zwei Abteilungen vor:

- das Freilichtmuseum rumänischen Obst- und Weinbaus;
- die Pavillonarausstellung (Obsthau- und Weinbaugerät).

Es liegt in der Nähe der bekannten Weinberge von den Höhen der Goleasca und desgleichen nahe des Obstbaugebietes Muscel und in der Nachbarschaft des feudalen Landsitzes der Familie Golescu, der 1958 in ein Museum umgewandelt wurde.

Das Freilichtmuseum umfaßt drei Sektoren.

Den wichtigsten nehmen die aus allen rumänischen Provinzen stammenden Obstbauern und Winzergehöfte, die dorfartig angeordnet wurden, ein.

Jedes Anwesen besteht aus dem Wohnhaus, den Wirtschaftsgebäuden und dem Arbeitsgerät, das bei den zwei Hauptbeschäftigungen, dem Obst- und dem Weinbau, aber auch bei den Nebenbeschäftigungen, Ackerbau, Viehhaltung, Bienenzucht usw. benutzt wird.

Der zweite Sektor umfaßt außerhalb der Siedlung liegende Bauten, Anlagen oder Gerätschaften, die darin Verwendung finden: Lagerhäuser, Keller, Brandweindestillen usw.

Die im Jahre 1964 begonnenen Untersuchungen, d.h. Feld- und Archivforschung, fanden im Großen 1966 ihren Abschluß, als man den Ausstellungsplan auszuarbeiten begann. Im Herbst des gleichen Jahres weihte man, anläßlich des ersten in Rumänien veranstalteten Symposions der Freilichtmuseen, die ersten beiden Großexponate und zwar die Gehöfte aus Drăgășani (Gemeinde Glăvile) und Vulturești-Davidești, ein.

In der Zeitspanne 1966—1991 wurden 25 komplexe Wein- und Obstbau-Anwesen wiederaufgestellt, deren jedes zwischen 3 und 7 Gebäude umfaßt und im Sektor für technische Anlagen fanden 14 Einheiten Aufnahme, was insgesamt 140 Bauten ergibt.

Zieht man die in unserem Land für Obst- und Weinbau genutzte Bodenfläche in Betracht und das zur Veranschaulichung dieser Beschäftigungen vorgesehne Areal (10 ha), läßt sich behaupten daß das Museum zu rund 70% fertiggestellt wurde und in Zukunft Kennzeichnende Gehöfte und Anlagen aus Gebieten ausgestellt werden, die nicht erschöpfend widergespiegelt sind, bzw. aus noch außerhalb der Landesgrenzen gelegenen Zonen, wie etwa Bessarabien oder Nord-Bukovina. Hinsichtlich des Alters der Exponate muß gesagt werden, daß die meisten Bauten dem XVIII. und dem XIX. Jh. angehören. Darunter weisen folgende einnschriftlich festgehaltenes Baujahr auf:

— Weinlagerhaus aus Valea Mare — Dîmbovița (1707), Weinkeller aus Pllștina — Gorj (1794), Weinkeller aus Drăgoieni — Gorj (1796), Weinlagerschuppen aus Popești — Vrancea (1800), Weinkeller aus Valea Călugărească — Prahova (1801), Holzkirche aus Drăguțești-Cotmeana — Argeș. Weinkeller aus Cîndești — Dîmbovița (1822), Vierkantgehöft aus Moieciu — Brașov (1837), Winzergehöft aus Glodeni — Gorj (1847), Obstbauerngehöft aus Vulturești — Muscel (1848), Obstbauerngehöft aus Schitu — Vilcea (1850), Obstbauerngehöft aus Valea Lungă — Dîmbovița, Einkehrhaus aus Posești — Prahova und Obstbauerngehöft aus Bălești — Gorj (1860) usw.

Bezeichnung: VOLKSKUNDEMUSEUM TRANSSILVANIENS. FREILICHTABTEILUNG

Anschrift: Cluj-Napoca, Str. Tăietura Turcului; Telefon:
0951/12344.

Öffnungszeiten: 1. Mai — 1. November, täglich 9—17 Uhr; montags
geschlossen

Anfahrt: Fernstraße E — 60; Autobuslinien 26, 27, 28, 30, 41;
Flughafen

Besondere Hinweise: Filmen and Photographieren sind lediglich mit
Einverständnis der Museumsleitung gestattet.

Dienstleistungen: Auf Wunsch Museumsführung; Verkaufsstand für
Veröffentlichungen and Volkskunstgegenstände; Gaststätte.

Die Freilichtabteilung des Volkskundemuseums Transsilvaniens, das erste Freilichtmuseum Rumäniens, wurde im April 1929 gegründet, als das Ministerium für Staatsdomänen and Landwirtschaft eine Fläche von 75 ha für die Anlage eines volkskundlichen Nationalparks zur Verfügung stellte. Man stellte sich diesen als volkskundliches Forschungsinstitut vor, das ein Volkskundemuseum, zusammengesetzt aus einer Pavillonarabteilung und einem Freilichtsektor, einem Volkskundekatheder und einem Seminar bestehen sollte. Dazu sah man vor daß auf dem Boden des zukünftigen Museums der **Museumsbau** selbst (mit Ausstellungsräumen, Lagermöglichkeiten, Restaurierungs- und Konservierungslabors, Vorlesungs- und Seminarsälen für Studenten usw.); die **Direktorswohnung**; die des **Gärtners**; eine **Gaststätte**; eine **Arena für Volksfeste**; **16 Bauernhöfe**, als **Vertreter der wichtigsten Volkskundezonen**; **7 Holzkirchen**; **2 Wassermühlen**; **2 Wegkreuze**; **1 Sennhütte**; **1 Milchwirtschaft**; ein **Glockenturm** aufgestellt werden sollten. Ein Teil der Anwesen war dafür vorgesehen Bewohner aufzunehmen, die überlieferte Beschäftigungen ausüben sollten.

Im Zeitraum 1929—1940 brachte man in die Freilichtabteilung mehrere Denkmäler: ein Haus aus Vidra — Alba, ein Wegkreuz aus Lupşa — Alba, ein Gehöft aus Telciu — Bistrița-Năsăud, eine ungarische Scheune aus Stana — Cluj, eine Scheune aus Poiana Sibiului. Desgleichen erbaute man die Gaststätte „Gaudeamus“. In dieser Periode arbeitete man die Dokumentation zur Überführung der Holzkirchen aus Fildu de Sus — Sălaj (die schon im Jahre 1924 in den Besitz des Museums übergegangen war), jener aus Pîclișa und Posaga de Jos — Alba, des Gehöfts aus Leheeni — Bihor (dem Töpfer Moise Terme gehörig), eines aus Poiana Sibiului (Nr. 397), eines aus Arieșeni — Alba, eines aus Peștera-Bran — Brașov und eines aus Stana — Cluj aus.

Im August 1940 übersiedelt das Museum, zufolge des Wiener Schiedsspruchs, nach Sibiu-Hermannstadt, wo es bis Mai 1945 wirkt. Die im Freilichtpark zurückgelassenen Bauten, vom Anwesen aus Vidra und der Gaststätte abgesehen, wurde zur Zeit der horthystischen Besetzung zerstört.

1956 restrukturierte man den thematischen Ausstellungsplan und funktionierte das Ensemble zu einer Abteilung des Volkskundemuseums Transsilvaniens um. Aufgrund des neuen Planes waren 4 Abteilungen vorgesehen: A. gebietsmäßige Spielformen volkstümlicher Gehöfte und Bauten; B. bäuerliche technische Anlagen und gewerbliche Werkstätten; C. volkskundlich-botanische Abteilung in der Wirtschaftsgebäude aus der Dorfgemarkung gezeigt werden sollten; D. volkskundlich-tierkundlicher Sektor in dem der Viehhaltung verbundene Bauten vorgestellt wurden.

Gegenwärtig vermag man in der Ausstellung die ersten beiden Abteilungen zu besichtigen, während die beiden letzteren teilweise durch die wichtigsten Exponate roh umrissen sind.

Darum bemüht die wirtschaftlich-soziale Eigenart verschiedener Volkskundezonen Transsilvaniens zu veranschaulichen, umfaßt das Museum folgende Gehöfttypen: 1. mit einfacher Hoffstelle; 2. mit zwei Höfen; 3. Vierkanter; 4. fränkisches Gehöft; 5. geschlossene Hofanlage.

Unter den Denkmälern ragen die drei Holzkirchen empor und jede derselben verkörpert eine ausschlaggebende Etappe innerhalb der Grundrisse bäuerlicher Kulturbauten.

Die Abteilung bäuerlicher technischer Anlagen spiegelt die wichtigsten verarbeitungsverfahren überlieferter Stoffe wieder.

Von den im Jahre 1956 vorgesehenen Volkskundezonen werden gegenwärtig folgende durch Denkmäler illustriert:

1. **Maramureş. Dorf Berbești**, Anwesen mit zwei Höfen, kennzeichnend für die hier seit 1795 ausgeübte Großviehhaltung;

2. **Oaş, Dorf Cămirzana — Satu Mare**, einfaches Gehöft (1725);

3. **Năsăud, Dorf Telciu — Bistrița-Năsăud**, für die Freibauern der Militärgrenze typisches Gehöft aus Osttranssilvanien; das Haus trägt die Jahreszahl 1841;

4. **Transsilvanische Heide. Dorf Geaca — Satu Mare**, für die Getreidebaugebiete Mitteltranssilvaniens spezifische Hofanlage mit Bauten aus einem Holzarmen Landstrich (vor allem aus Rutengeflecht errichtet);

5. **Călățele-Niederung. Dorf Bedeciu — Cluj**, Anwesen aus einem Gebiet mit betonten rumänisch-ungarischen Interferenzen;

6. **Weinbauzone Alba. Dorf Galda de Sus — Alba**, Haus mit komplexem Grundriß, 1778 renoviert; monumentales Einfahrtstor aus 1781 und Kelter von 1826;

7. **Zarandgebiet. Dorf Alma — Arad**, 1882 datierter Bauernhof aus einem Obstbaugebiet;

8. **Gebiet der Mocănițe in den Westkarpaten. Dorf Mărișel — Cluj**, Gehöft aus dem höchstgelegenen Ackerbaugebiet Europas; es belegt das besondere Gewicht der Nebenbeschäftigungen, veranschaulicht durch zahlreiche technische Anlagen, die es umfaßt;

9. **Bistrița. Dorf Jelna — Bistrița Năsăud**, sächsisches Gehöft mit fränkischer Hofanlage, Holzbau mit Flur und Stube, datiert 1789;

10. **Gurghiu. Dorf Hodac — Mureș**, Anwesen aus einem in der Herstellung von Musikinstrumenten spezialisierten Dorf mit entsprechender Werkstatt;

11. **Seklerland. Dorf Casin-Imper — Covasna**, sekler Gehöft aus der Ciuc-Niederung, einer Militärgrenzerzone mit Freibauern; Haus aus dem Jahr 1678, monumentale Scheune und speziphisches Tor;

12. **Bran. Dorf Peștera — Brașov**, Vierkantgehöft aus dem Hochland mit Streusiedlungen, in denen das Hauptgewicht auf der Viehhaltung liegt; das Haus stammt aus 1818;

Unter den Denkmälern bäuerlichen Hausbaus wies man den Kultbauten einen besonderen Raum zu;

13. **Die Kirche aus Chiraleș — Bistrița-Năsăud**, XVIII. Jh., mit vieleckigem Grundriß;

14. **Die Kirche aus Petrindu — Sălaj** (1612) fällt durch ihren schlanken Glockenturm und durch die Harmonie ihrer Proportionen ins Auge;

15. **Die Kirche von Cizer — Sălaj**, 1773, mit entfaltetem Grundriß erbaut (Vorhof, vieleckige Altarapsis, Laubengang entlang dreier Seiten) und durch Reliefdekor und Malerei verziert;

16. **Friedhofstor aus Lita — Cluj**, datiert 1709, beachtenswert durch das archaische Verfahren der Holzverbindungen und die den Friedhofstoren eigene Verzierungen;

17. **Friedhofstor aus Abrud — Alba**, datiert 1793, reich mit mythischen und Sternmotiven verziert;

18. **Kreuz mit Kulttisch aus Lupșa — Alba**, letzterer im Totenkult benutzt, anläßlich verschiedener Feste;

19. **Wegkreuz aus Bucium — Sălaj**, mit für den griechischkatholischen Ritus kennzeichnender Ikonographie;

Als Widerspiegelung des dörflichen Gemeindegeistes begegnen wir in der Ausstellung 3 profanen Dorfsbauten;

20. **Tanzpavillon aus Ilva Mică — Bistrița-Năsăud**;

21. **Dorfbrunnen aus Petrileni — Bihor;**

22. **Vieleckiger Brunnen aus der Maramureș.**

Die bäuerlichen technischen Anlagen werden in typologischer Ordnung, aufgrund der verarbeiteten Rohstoffe vorgeführt.

a. **HOLZVERARBEITENDE ANLAGEN:**

23. **Wasserkraftbetriebene Sägemühle aus Botiza — Maramureș** (Ende des XIX. Jh.);

24. **Stellmacherwerkstatt aus Ieud — Maramureș** (Ende des XIX. Jh.);

25. **Weißböttcherwerkstatt und -wohnhaus aus Vidra — Alba** (Mitte des XIX. Jh.);

26. **Handwerkskomplex aus Preoteasa — Sălaj** (Beginn des XX. Jh.);

b. **ERZ- UND METALLVERARBEITENDE ANLAGEN:**

23. **Pochmühle für Golderz aus Bucium — Alba** (Ende des XIX. Jh.);

28. **Dorfsschmiede aus Vărzari — Bihor** (Ende des XIX. Jh.);

29. **Schmiede mit wasserkraftbetriebenem Hammerwerk aus Rimețea — Alba** (Beginn des XX. Jh.);

c. **ANLAGEN ZUR BEARBEITUNG VON WOLLGEWEBEN:**

30. **Tuchwalke mit Schützen aus Galda Română — Timiș** (Ende des XIX. Jh.);

31. **Tuchwalke aus Hărnicești — Maramureș** (Beginn des XX. Jh.);

32, 33. **Tuchwalken mit Hämmern** (beide vom Ende des XIX. Jh.);

34—36. **Drei Wirbelkörbe aus Zagra — Bistrița-Năsăud, Hărnicești — Maramureș und Mărișel — Cluj;**

d. **ANLAGEN ZUR VERARBEITUNG VON ACKERBAUPRODUKTEN:**

37. **Wassermühle mit waagrechtem Rad aus Bouțari — Covasna** (Ende des XIX. Jh.);

38—41. **Wassermühlen mit senkrechten Rädern aus Josenii Birgăului — Bistrița-Năsăud (1819), Lita (1795), Hărnicești — Maramureș** (Ende des XIX. Jh.) und **Mărișel — Cluj** (Beginn des XX. Jh.);

42—50. **Ölmühlen aus Preoteasa und Telciu** (beide vom Ende des XIX. Jh.), **Prundu Birgăului** (Ende des XX. Jh.), **Sartăș — Alba** (Ende des XIX.), **Mărișel — Cluj** (Beginn des XX. Jh.), **Almaș — Arad**

(Ende des XIX. Jh.), **Almaş — Alba, Boşorod — Hunedoara** (beide vom Ende des XIX. Jh.), **Herepeia — Hunedoara** (beide vom Ende des XIX. Jh.), **Herepeia — Hunedoara** (Ende des XIX. Jh.);

51—60. **Ölpresen aus Preoteasa — Sălaj, Prundu Bîrgăului — Bistrița-Năsăud, Almaş — Arad, Almaş — Alba, Poşaga — Alba, Boşorod — Hunedoara, Herepeia — Hunedoara, Mărişel — Cluj, Sărătaş — Alba, Preoteasa — Sălaj;**

61. **Traubenkelter aus Moşna — Sibiu (1884);**

e. **TÖPFERWERKSTÄTTEN ZUR TONVERARBEITUNG:**

62—63. **Leheceni — Bihor (Ende des XIX. Jh.), Josenii Bîrgăului — Bistrița-Năsăud (Ende des XIX. Jh.);**

f. **STEINMETZ-WERKSTATT**

64. **Almaşu Mare — Alba (Beginn des XX. Jh.);**

g. **GLASERWOHNUNG:**

65. **Mărgău — Cluj (1884)**

Bezeichnung: MUSEUM DES TRADITIONELLEN DORFES DES VILCEAGEBIETS

Anschrift: Gemeinde Bujoreni, Kreis Vîlcea, Telefon: 0947/16869

Öffnungszeiten:

- Mai — Oktober: täglich von 10—18 Uhr; montags geschlossen.
- November — April: täglich von 9—15; montags geschlossen.

Anfahrt: Autobus Rîmnicu Vîlcea — Călimănești, halbstündlich (samstags und sonntags stündlich); Autobus Rîmnicu Vîlcea — Bujoreni, halbstündlich (samstags und sonntags alle zwei Stunden); Haltestelle beider Linien beim Museumseingang; Eisenbahnhaltestelle Bujoreni, 2 km südöstlich des Museums (nur für Personenzüge).

Besondere Hinweise: Photographieren mit Blitzlicht im Museum nur mit Einverständnis der Museumsleitung.

Dienstleistungen:

- Museumsführungen durch Fachpersonal;
- Führungen in drei Sprachen (Französisch, Englisch, Rumänisch) vermittelt durch erläuternde Texte;
- Verkaufsstand mit Museumspublikationen (Museumsjahrbuch, „Buridava“, „Volkskundehefte des Vîlceagebiets“, Postkarten, Faltblätter);
- Verkaufsstand für im Museum oder von Volkskünstlern angefertigte Kunstgewerbeprodukte;

Kulturveranstaltungen:

- Lieder des Olt — am ersten Sonntag im August;
- Gewerbejahrmarkt der Handwerker des Vîlceagebiets zu Mariä Geburt (6—7—8 September).

Der Gedanke ein Museumsdorf im Kreis Vîlcea zu gründen nahm im Jahre 1968 Gestalt an, gelegentlich eines Perfektionierungskurses für Museologen, wobei mehrere Bauten: Wohnhäuser, technische Anlagen, Einrichtungsgegenstände, Handwerkserzeugnisse, Trachtenteile und brauchtumsverbundenes Material erfaßt und angekauft wurden.

Aufgrund dieser Forschungsaktion hatte man festgestellt, daß es im Sammelbereich des Museums noch eine Reihe wertvoller Denkmäler bäuerlichen Hausbaus gab und daß gewisse spezialisierte Zentren, wie Töpferei- oder Möbelbauer-Zentren, aber auch Anlagen zur Bearbeitung von Textilien der bäuerlichen Hausindustrie, wie etwa Tuchwalken, erhalten werden müßten.

All dieses veranlaßte systematische Untersuchungen, die alle darauf abzielten hier ein Dorfmuseum anzulegen.

Im Jahre 1968 erwarb man die ersten beiden Häuser aus Măldărești

und Tomșani (die zwischen 1970 und 1971 wiederaufgestellt wurden) und mehr als 1200 Ausstattungsgegenstände.

Das rund um die 1966—68 restaurierte „Cula“ der Familie Bujoreanu angelegte Museum dehnt sich über eine Fläche von 10 ha aus. Bei seiner Eröffnung im Jahre 1974 besaß das „Museum des überlieferten Dorfes des Vilceagebiets“ 12 Großexponate mit insgesamt 3800 Ausstellungsgegenständen.

Bei der Anlage des Museums berücksichtigte man zwei für das Zustandekommen wirklicher Dörfer ausschlaggebende Faktoren: das Weichbild und die Gemarkung, denen entsprechend die Anwesen Aufstellung fanden.

Gegenwärtig kennzeichnen folgende vier thematischen Sektoren das Museums aus Bujoreni:

der Sektor „Hofanlage — Wohnhaus“

der Sektor „sozial-kultureller Belange“

der Sektor „Gewerbe und technische Anlage“

der Sektor „spezialisierter Bauten“

Der **Sektor Hofanlage und Wohnhaus**, der über 45 Baueinheiten umfaßt und dazu mehr als 7500 Ausstellungsgegenstände, veranschaulicht in der Struktur der betreffenden Anwesen, die darin ausgeübten Beschäftigungen: Obst-, Weinbau, Viehhaltung usw., Gewerbe: Töpferei, Kürschnerei, während er gleichzeitig die Hofanlage und Bauweise illustriert.

Den Kern bildet das entwicklungsmäßig dargestellte Wohnhaus (vertreten durch den Einraumbau der Kate aus dem Bergland, bis zum Mehrraumbau der in den Dörfern vertretenen Häuser mit Laubengang, bzw. der als Zentralelement des Hauses wirkenden Vorlaube usw.

Außer den Häusern brachte man die entsprechenden Nebengebäude, d.h. zum Lagern von Produkten dienende: Maisdarren, Lagerschuppen, Heustadel oder Scheunen oder als Viehunterkünfte benutzte: Ställe, Schweinekoben, Hühnersteigen usw.

Beachtenswert erweisen sich unter diesen Bauten die Vorlaubenhäuser aus Măldărești, Bărbătești und Tomșani und andere, auf Weinbau spezialisierte Anwesen aus Olteanca oder auf Obstbau ausgerichtete aus Alunu, bzw. zur Viehhaltung dienende aus Mihăiești und Tomșani.

Der **Sektor Gewerbe und technische Anlage** umfaßt 12 Einheiten, — eine Walke, eine Mühle, einen Töpferofen, einen Kalkofen und eine Pflaumendarre. Andere, kleinere Vorrichtungen, wie etwa Ölmühlen und -pressen, Schmiede- Stellmacher-, Zimmermanns-Werkstätten und insgesamt 1200 Sammlungsgegenstände (Werkzeug, Gerät, Gefäße

usw.) ergänzen diesen Sektor

Der **sozial-kulturelle Sektor** versucht das traditionelle Dorfsleben vom Beginn unseres Jahrhunderts widerzuspiegeln und tut das durch die Gemeindebauten, die Schule, das Dorfwirtshaus und die Kirche, die den Dorfkern beherrschen. Hinzu kommen ein Rathaus, ein Kulturheim samt Bibliothek (aus den Jahren 1935—1940) und eine Reihe dörflicher Läden.

Der Sektor spezialisierter Bauten stellt dem Besucher Wirtschaftsgebäude, die sich außerhalb des Dorfes auf der Gemarkung oder im Gebirge finden. Zu den letzteren gehört die Sennhütte, zu den ersteren der Biengarten mit seinen Scuppen oder Ständen. Hier befindet sich auch ein Jagdhochstand, dazu Ziehbrunnen und Wegkreuze.

Einer der Besuchsrundgänge beginnt beim ersten Tor, d.h. an der Fernstraße DN 7 und durchläuft den rechten Teil der Freilichtausstellung, bis zur Schule, und der zweite hat seinen Anfang beim Tor Nr. 2, das im Bujorenital liegt, berührt die Sennhütte und die Kirche und endet beim ersten Tor.

Bezeichnung: MUSEUM DES MARAMURESCHER DORFES

Anschrift: Sighetu Marmatiei, Str. Muzeului Nr. 1; Telefon: 0995/11521; 14229.

Öffnungszeiten: täglich: 10—18 Uhr; montags geschlossen.

Anfahrt: Fernstraße D.N. 18; Autobuslinie 1 von Sighetu Marmatiei.

Besondere Hinweise: Photographieren in den Museumseinheiten ausschließlich mit Einverständnis der Museumsleitung.

Dienstleistungen:

- Führungen in rumänischer, englischer, deutscher und französischer Sprache;
- Verkaufsstand für Volkskunstgegenstände;
- Caffé-Bar.

Kulturdarbietungen:

- Frühlingsfest (alljährlich am 2. Mai);
- Fest der Winterbräuche (alljährlich am 26—27. Dezember).

Das Museum des Maramurescher Dorfes, eine Freilichtabteilung des Maramurescher Volkskundemuseums, befindet sich im Munizipium Sighetu Marmatiei, der einstigen Hauptstadt des historischen Gebiets Maramuresch, im Nordwesten Transsilvaniens.

Die Ortschaft wurde erstmalig im Jahre 1326 urkundlich erwähnt und entwickelte sich im Laufe der Zeit in gleicher Weise wie andere transsilvanische Städte mit kennzeichnenden Formen des Wirtschafts- und Kulturlebens. Verdiente Kulturinstitutionen, wie der Verein für die Rumänische Kultur der Maramuresch, gegründet im Jahre 1860, gingen dem ersten einschlägigen Museum des Gebietes voraus und trugen wesentlich zum Bewahren der nationalen und kulturellen Identität der Maramurescher Rumänen bei.

Es handelt sich bei diesem Museum um das einzige dessen Wirken sich in einer Zone mit lebendiger Folklore entfaltet, in der man noch in überlieferter Bauweise baut und in der die Leute noch ihre Tracht benutzen und traditionelle Bräuche pflegen.

Ursprünglich plante man das Museum als ein landschaftsgebundenes Dorf, das sich von der Anlage einer Streusiedlung und eines Straßendorfes zu einem Haufendorf wandelte.

Demzufolge wechseln sich gerade Straßen mit winkligen Gäßchen ab, die alle auf eine Höhe auslaufen, die die Ortschaft beherrscht, wie es in diesen Landstrichen üblich ist.

Auf dieser Anhöhe stellte man eine, ursprünglich im Dorf Criciova,

im Talabor-Tal, jenseits der Theiß, errichtete Kirche auf, die die Gläubigen des Ortes Criciova im Jahre 1690 jenen von Oncești geschenkt haben. Als das Museum diese erwarb befand sie sich in sehr schlechtem Erhaltungszustand.

Am Rande des Museums-Dorfes, im Tal des Ronșoarabachs findet sich eine Wassermühle, die durch andere wasserkraftbetriebene Anlagen: Wirbelkörbe, Walkmühlen und anderes ergänzt werden soll.

Im Rahmen der Museumsausstellung wurden die Einheiten unter Berücksichtigung der Unterzonen der Maramuresch (als historische Provinz) angeordnet (Cosăul Mare und Unter-Iza bis zur Strîmtura, Mittel-Iza, Vișeu-Borșa, Theiß-Unterzone und Ruscova-Becken).

Als Ganzes verkörpert das Museum eine Reservation von Denkmälern bäuerlichen Hausbaus, ausgewählt aufgrund wissenschaftlicher Gesichtspunkte und zwar hinsichtlich einer Typologie der Bauten, der Entwicklungsstadien des Baugrundrisses und schließlich der Bauweise. All dieses wird in der Ausstellung (von ältesten Exemplaren ausgehend) diachronisch und (ihrem Auftreten innerhalb der Siedlungen und ihrem Bestand bis in die Gegenwart) synchronisch dargestellt.

Die älteren Hausgrundrisse weisen zwei oder drei Räume auf — Flur, Stube, bzw. Flur, Kammer und Stube; Gegen Ende des XIX. Jh. treten entwickeltere Haustypen mit mehreren praktisch angeordneten Räumen auf.

Die Hauswände bestehen aus breiten und dicken Bohlen, wobei die aus Eiche bestehenden mit der Axt zugerichtet und mit dem Breitbeil behauen sind, die aus Weichholz dagegen unbehauen verwendet werden und an den Ecken in „rumänischer Verbindung“, später dagegen in „deutscher“ verkehlte werden (im XIX. Jh.), was zum „Blockbau“ führt. Der oberste Balkenkranz trägt die Dachsparren des als Walmdach errichteten Dachstuhls, den hernach eine Schindeleindeckung überzieht (Langoder Kurzschindeln). In manchen Fällen stoßen wir auf Strohdächer. Während bei älteren Häusern (aus dem XVI.—XVII. Jh.) der Laubengang fehlt, begegnen wir ihm im XVIII. Jh. allgemein. Man nennt ihn „șatră und ihn trägt eine Folge ornamental beschnittener Säulen, die durch Streben („chituși“) untereinander verbunden werden und so eine wirkungsvolle Bogenfolge ergeben. Anfangs gab es diesen Laubengang allein an der Vorderseite des Hauses; im XVIII. Jh. dehnte er sich auch rechts der Hauptfront aus und nahm schließlich drei der Seiten ein

Zahlreiche Bauten sind nicht nur in architektonischem Sinne interessant. Sie haben vielmehr, dank ihrer Inschriften, auch einen gewissen Dokumentarwert.

Das **Botiza-Haus aus Strimtura**. Der Türrahmen weist eine Reihe von Zeichen und eine Inschrift in zyrillischem Rumänisch auf, der man klar die Worte „Anno Domini 1700... Pop...“ (vermutlich der Name des ursprünglichen Besitzers) zu entnehmen vermag. Die Inschrift umgeben Sonnensymbole, Sterne, christliche Symbole und stilisierte Vogeldarstellungen.

Das **Cupcea-Haus aus Călinești** (Cosău-Tal) mit der an der Oberschwelle angebrachten Jahreszahl „1710“ in arabischen Ziffern.

Bezeichnung: VOLKSKUNDEMUSEUM DES KREISES MARAMUREŞ

Anschrift: Baia Mare, Str. Cîmpul Tineretului nr. 1, Telefon: 0994/12895.

Öffnungszeiten: 1. Mai — 30. September: 9—18 Uhr
1. Oktober — 30. April: 10—16 Uhr
Montags geschlossen.

Anfahrt: Fernstraße, Omnibusse vom Bahnhof, Autobusbahnhof (Nr. 2, 8, 20, 14), bis in den alten Stadtkern, dann 15 Minuten zu Fuß.

Besondere Hinweise: In der Pavillonarausstellung ist das Photographieren und Filmen untersagt, im Freilichtmuseum dagegen aufgrund einer Taxe gestattet.

Dienstleistungen: Gruppenführungen und auf Wunsch auch für Einzelne, ausgeführt von Fachkräften des Museums:

- Verkaufsstand für Museumsveröffentlichungen, das Jahrbuch „Marmaţia“, Ansichtskarten, Faltblätter und Dias;
- Verkaufsstand für Trachtenstücke, Keramik, Holz- und Glasikonen, Schnitzereien, zeitgenössische Schöpfungen;
- Vorführung der Töpfereiverfahren, Verzierung und Brand in einer museumseigenen Werkstätte.

Kulturveranstaltungen: während des jeden Herbst stattfindenden Festivals „Herbst in Baia Mare“: Vorführungen, Märkte, Trachtenumzüge; im Museum selbst: Folkloreschau im Amphitheater des Museums Freilicht-, Ausführende Tanz- und Spielgruppen aus dem Kreis und der Stadt.

Ursprünglich handelte es sich bei diesem Museum um eine Abteilung des Ortsmuseums. Nach 1965 und aufgrund ausgeführter Untersuchungen und Erwerbungen, nach Erlangung entsprechender Lager-, Konservierungs- und Ausstellungsräume, eröffnete man 1978 eine 760 Quadratmeter umfassende Permanentausstellung.

In nächster Nähe derselben, nicht weit vom alten Stadtkern wurde auf einer rund 12 ha messenden Bodenfläche, dem sogenannten „Blumenberg“ ein volkskundliches Freilichtmuseum gegründet, das nach seiner Fertigstellung Denkmäler bäuerlichen Hausbaus und technische Anlagen aus den nordwestlichen Gebieten Rumäniens vorführen soll. Vorläufig wurden Gehöfte (über 50 Bauten) und verschiedene Anlagen aus den Volkskundezonen Lăpuş, Chioar, Maramuresch und Codru aufgestellt.

Die seit 1984 zugänglichen sieben Einheiten umfassen etwa 30 Bauten und vier technische Anlagen (d.h. eine Mühle, eine Walke zur Ausfertigung von Bauerntuch und zwei Ölmühlen), bzw. eine Holzkirche.

Zu den zur Besichtigung freigegebenen Denkmälern gehören: datierte Gehöfte aus Berbești. (1806), Bozinta Mare (1846), Prislop (1811). Hinzu kommen Vorratskammern („găbănașe“) aus: Chechiș (1794), Făurești (1830) wobei die letztere am Stirnbalken und der Giebelwand eine eingemeißelte kyrillisch-rumänische Inschrift aufweist, wodurch zum volkskundlichen und künstlerischen noch ein historisch-urkundlicher Wert hinzukommt. Von den mit Ställen versehenen Scheunen weisen zwei auch Jahreszahlen und zwar jene von Butureasa das Jahr 1855 und die aus Valea Vinului das von 1848 auf.

Hervorzuheben ist dabei die Tatsache, daß man beim Auswählen der Denkmäler deren gebietsmäßige Eigentümlichkeit, ihren Erhaltungszustand den Kunstwert, das Alter, die Ausmaße und die benutzten Bauverfahren berücksichtigte. Dabei fiel natürlicherweise auch der typologische Gesichtspunkt ins Gewicht und die Möglichkeit durch das Exponat soziale Aspekte veranschaulichen zu können. In diesem volkskundlichen Areal bestehen fast alle Bauten größtenteils aus Holz. Manigfaltig erweist sich dabei die Bauweise und die Dacheindeckung bei der man in der Maramuresch selbst vor allem Schindeln, im Chioar-gebiet und den Zonen Codru und Lăpuș Stroh und — etwa in Codru — gelegentlich auch Schilf benutzte.

Von beachtlicher Vielfalt erweisen sich auch die Umfriedungen, wobei vor allem Rutenzäune, aber auch aus Brettern angefertigte vorherrschen. Im Lăpușgebiet benutzt man dabei steinerne Pfeiler, die häufig behauen sind und auch die Toreinfahrt einfassen, durch die Fuhrwerke und Fußgänger ins Gehöft gelangen. Die mächtigen Tore der Maramuresch ziert Reliefdekor, vor allem als Schnurornament (aber auch als Lebensbaummotiv oder Sonnenrad) ausgemeißelt. Doch begegnen wir solchen Einfahrten auch im Chioargebiet (Gehöft aus Preluca Noua), wo sie auch als Standessymbole zu verstehen sind.

Die dem XVIII. Jahrhundert zugehörige, aus dem nahe bei Baia Mare gelegenen Dorf Chechiș stammende und jüngst restaurierte Holzkirche soll später wieder kultischen Zwecken der Ostkirche dienen und wird dazu der Tradition folgend ausgestattet.

Die technischen Anlagen — drei Ölmühlentypen (mit Schraubenspindel und Schlagklötzen), zwei Mühlen und eine Tuchwalke — lassen sich ebenfalls besichtigen.

Eine beachtliche Anzahl bereits aufgestellter Denkmäler werden gegenwärtig ausgefertigt, andere aufgebaut und wieder andere wurden bereits übergeführt oder befinden sich noch am Standort. Alle zusammen werden ein geschlossenes Bild der Bauernkultur des rumänischen Nordwestens veranschaulichen können.

Der über 9 000 Gegenstände umfassende Gesamtbestand des Museums vereinigt Werte aus den Begieten·Chioar, Codru, Lăpuș, Maramuresch, Oasch und aus der Heide um Sătmar. Dazu gehören: Trachtenstücke, Mobiliar, Keramik (vor allem aus den Töpferreizentren Baia Mare, Baia Sprie, Tîrgu Lăpuș, Băița de sub Codru, Sighet, Vama, Valea Izei, Berința, Șomcuta Mare usw), mit Beschäftigungen verbundenes Gerät, Hausrat, Handwerkzeug (für Schmiede, Zimmerleute, Töpfer, Kürschner und Riemer), Hinterrglasikonen (vor allem aus Nicula und der Maramuresch) und auf Holz gemalte, brauchtumsverbundene Gegenstände, Fortbewegungs- und Beförderungsbehelfe und volkstümliche technische Anlagen. Hinzu kommen noch 50 Hausbaueinheiten (Wohnhäuser, ein Schulgebäude aus dem Jahre 1775), Stallungen und Scheunen, Vorratskammern („găbănașe“), Schafsställe, Schweinekoben, Tore, eine Schmiede und eine Kirche.

**Beseichnung: BANATER MUSEUM, FREILICHTABTEILUNG
PĂDUREA VERDE (GRÜNER WALD)**

Anschrift: Timișoara (Temesvar), Pădurea Verde; Telefon:
0961/34172.

Öffnungszeiten: 1. Mai — 1. September: 10—17 Uhr; montags geschlossen

Aufahrt: Straßenbahnlinie 1, bis zur Haltestelle I.M.T. und von dort (8 Minuten) zu Fuß auf einer unmittelbar ins Museum führenden Allee; mit Kraftwagen aus jeder Richtung über eine Abzweigung der Europastraße E — 94.

Besondere Hinweise: Photographieren in den Ausstellungseinheiten nur mit Bewilligung der Museumsleitung.

Dienstleistungen:

- auf Wunsch Gruppenführungen durch Fachpersonal des Museums;
- Verkaufsstand für Museumspublikationen;
- Folklorevorführungen.

Das Freilichtmuseum im Grünen Wald wurde am 21. August 1971 in einem nordöstlich der Stadt gelegenen Erholungsgebiet eröffnet und umfaßt für das Banat kennzeichnende Denkmäler bäuerlichen Hausbaus und volkstümlicher Technik. Die zu seinem Zustandekommen notwendigen Untersuchungen wurden in allen Ortschaften des Kreises bereits 1961 angestellt. Im Jahre 1967 wies die Stadtbehörde dem Museum 17 ha Bodenfläche zu, die Wald, Grünzonen und einen kleinen See umfaßte. Bei der Eröffnung gab es im Museum lediglich zwei Häuser, ein vollständiges Gehöft, fünf Ölmühlen, zwei Wassermühlen und zwei Walken. Im Laufe der Zeit kamen noch zahlreiche wertvolle Einheiten hinzu.

Nach seinem Ausbau veranschaulicht das Freilichtmuseum das Gesamtbild eines geschlossenen Dorfes, in dessen Mitte sich die Schule, das Wirtshaus, das Rathaus und die Kirche befinden.

Die Besuchstrasse selbst bewahrten ihr ursprüngliches Aussehen und zeigen Mobiliar, Hausrat, Webereien usw., lauter Meisterleistungen einheimischen Volksschaffens des Banats.

Die Besuchstrasse beginnt bei einem Gebäude, das dem XIX. Jh. entstammt und die Temevarer Tormaude beherbergte. Derartige Bauten gab es früher an allen Stadteingängen des Banats und sie bezeichneten die Grenze zwischen Stadt und Land.

Entlang der Alleen gelangt man nun zunächst zum Ackerbauergehöft aus Zolt (Ende des XIX. Jh.), dann zum „Volkshaus“ von Bapșa (1928), einer Art Kulturheim vergangener Tage, zum Bürgermeisteramt aus Sărăzani (Beginn des XIX. Jh.) und zu einem Bauernhof

aus dem schon erwähnten Bapşa (Anfang des XX. Jh.); es folgen nun ein Anwesen aus Jebel (Ende des XIX. Jh.), ein für Ackerbauer und Viehalter kennzeichnendes aus Vişag (1890), eine für Weinbaugebiete typische, sogenannte „colnă“ aus Galşa (1892), eine Windmühle aus Pescari (Anfang des XX. Jh.) und eine weitere aus Teregova (aus dem ersten Jahrzehnt dieses Jahrhunderts), ein Anwesen aus einem Obstbaugebiet des Hügellandes von Căvăran (Ende des XIX. Jh.), eine Tuchwalke „vaiagă“ — Ende des XIX. Jh.) aus Băuţar, eine Wassermühle aus Toplet (Anfang unseres Jahrhunderts), eine weitere aus Globurău (aus der gleichen Zeit) und schließlich eine Tuchwalke („stupă“ — Ende des vorigen Jahrhunderts) aus dem selben Ort. Entlang der gleichen Terasse begegnen wir einer Reihe entwicklungsmäßig angeordneter Anlagen, die zur Herstellung von Speiseöl benutzt wurden, d.h.: eine bei der eingeschlagene Keile benutzt wurden, aus Tela, eine ähnliche mit „Böcken“ (— „berbec“ = Widder) betriebene aus Zabalt, eine mit Schraubenspindel und Speichenrad aus Găvăran und drei weitere des gleichen Typs aus Satu Mic, Curtea und Lun-cari.

Nun gelangt der Besucher zu einer Stellmacherei aus Bulci (XX. Jh.) zu zwei Töpferanwesen aus Jupîneşti und Birchiş, zu einem Bauernhaus aus Bala (XVIII. Jh.) und zum Gehöft eines Ackerbauern aus Căpîlnaş (Beginn des XIX. Jh.).

Bezeichnung: ABTEILUNG FÜR BÄUERLICHEN HAUSBAU UND VOLKSTÜMLICHE TECHNIK CRÎNGUL PETREȘTI

Anschrift: Dorf Petrești, Gemeinde Vinători, Kreis Vrancea (3 km von Focșani entfernt); Telefon 0939/12130

Öffnungszeiten: täglich von 9—17 Uhr; montags geschlossen

Anfahrt: Landstraße Focșani — Petrești, Abzweigung von der Fernstraße E 20; Autobuslinie 6, Abfahrt alle 40 Minuten vom Bahnhof Focșani.

Besondere Hinweise: Photographieren in der Ausstellung nur mit Einverständnis der Museumsleitung;

Dienstleistungen:

- auf Wunsch Führung durch Fachpersonal;
- Verkaufsstand für Veröffentlichungen — „Führer durch die Freilichtabteilung“, „Publikationsfolge“, „Studien und Mitteilungen“, herausgegeben vom Museumskomplex Vrancea; Ansichtskarten;
- Verkaufsstand für Volkskunsterzeugnisse des Vrancealandes: Käsmodellen, verzierte Weißböttcherei, traditionelle Musikinstrumente, Keramik aus den Zentren Irești und Garoafa.

Kulturveranstaltungen: Folkloredarbietungen, Symposien, wissenschaftliche Tagungen.

Die Freilichtabteilung des Musealkomplexes Vrancea liegt inmitten der Naturlandschaft des Crîngul Petrești-Waldes und umfaßt 32 Einheiten, die den eigentümlichen Bestand an bäuerlichem Hausbau und volkstümlicher Technik des Kreises Vrancea zu veranschaulichen suchen.

Gegenwärtig zeigt die Ausstellung, die im Großen ihre ursprüngliche Struktur beibehält, Folgendes:

— Einen Sektor bäuerlicher technischer Anlagen, innerhalb dessen eine einmalige Vorrichtung Beachtung verdient, die in keinem anderen rumänischen Museum auftritt und in der Fachliteratur als Urtypus gilt: eine Kreismühle. Zwei vom Oberlauf des Milkov stammende Wassermühlen — aus Reghiu und Andreiașu — verkörpern eine der Löffelradmühle vorangegangene Phase;

— Einen Sektor bäuerlichen Hausbaus aus dem Berg- und Hügel-land des Vranceagebiets. Von eigentlichen Bauten, d.h. in Blockbautechnik aus Balken errichteten Wohnhäusern und Nebengebäuden abgesehen, begegnet man hier auch zwei Gemeindebauten und zwar einer Schule aus Sahastru-Nereju und einem Rathaus aus dem Dorf Năruja (Ende des XIX. und Beginn des XX. Jh.). Beide erfreuen sich des Interesses der Besucher, da sie durch ihre Einrichtung die typische Atmosphäre des Dorflebens jener Tage heraufbeschwören. Dank einer

lebendigen Farbgebung und der Gliederung der Haustextilien in der das Hügelland kennzeichnenden Weise — nämlich in aufeinanderfolgenden Friesen — verleiht die Bauernstube einem Gefühl der Lebensfreude und Festlichkeit Ausdruck.

— Ein dem Flachland des Kreises angehöriger Sektor bäurelichen Hausbaus vermittelt als überlieferte Baustoffe, neben hölzernen Ständerbalken, vor allem Lehm und Schilf (Wohnhäuser und Nebengebäude aus den Ortschaften Suraia, Vulturi, Călimănești-Pufești und Tătăranu).

— Zwei Winzergehöfte — aus Dumbrăveni und Jariștea — deren Gerätschaften in zwei Lagerschuppen ausgestellt sind, bilden eine Gruppe, deren ein Hof aus dem Jahre 1859 stammt.

— Ein aus dem Marktflecken Odobești ins Museum gebrachtes Einkerhaus, das in der zweiten Hälfte des XIX. Jh. erbaut worden ist, besitzt, außer den im Obergeschoß befindlichen Gästestuben, einen Schankraum mit allem nötigen Inventar und eine Küche in der eine interessante Sammlung an Kupfer- und Gußstahlgeschirr und an Meßgeräten und Behältern ausgestellt ist.

— Ein Ausstellungspavillon im kennzeichnenden Baustil der bergigen Landstriche des Vranceagebiets, beherbergt jede Saison eine Volkskunde- und Volkskunstaussstellung.

— Eine Freilichtbühne dient zu verschiedenen Folkloredarbietungen (Volkstanz, Trachtenschau, Maskenumzügen usw.).

Die Museumsbesichtigung beginnt im Sektor für volkstümliche technische Anlagen, verläuft entlang der Einheiten aus dem Berg- und Hügelland, gelangt zur Schule und zum Rathaus, dann ins Flachland zu den Winzergehöften, um beim Einkerhaus aus Odobești seinen Abschluß zu finden.

Bezeichnung: DORFMUSEUM DES BRANGEBIETS

Anschrift: Gemeinde Bran, Kreis Braşov; Telephon 0922/36440

Öffnungszeiten:

- 1. Oktober — 31. Mai: 9—17 Uhr
- 1. Juni — 30. September: 9—18 Uhr

Anfahrt: Mit dem Autobus über die Fernstraße DN 73, die die Städte Braşov und Cîmpulung Muscel verbindet (27 km von Braşov entfernt).

Dienstleistungen: Auf Wunsch Museumsführungen; Verkaufsstand für echte Volkskunsterzeugnisse.

Kulturdarbierungen: Folkloreprogramm und Spinnstuben.

Das Dorfmuseum des Brangebiets wurde im Jahre 1961, durch Ankauf von Denkmälern bäuerlichen Hausbaus aus den Dörfern der Volkskundezone Bran und dazugehöriger Ausstattung, im Park des Branschlosses (Törzburg) gegründet.

Das Volkskundemuseum Bran veranschaulicht in chronologischer Anordnung die Bauernhoftypen, die wichtigsten Beschäftigungen, vor allem die Viehhaltung und die Nutzung von Wolle und Holz in dem zum dargestellten Areal gehörigen 13 Dörfern.

Der Bestand an Denkmälern bäuerlichen Hausbaus umfaßt: ein Gehöft aus dem Dorf Peştera, datiert 1843; einen im XVIII. Jh. erbauten Hof dessen Bauten drei Steiten umschließen; ein Bauernhaus mit einer Stube und nach oben offenem Flur, vom Ende des XVIII. Jh. aus Sohodol — eine alte Form des in diesem Gebiet verbreiteten Wohnhauses; ein 1844 datiertes Dreiraumhaus aus dem gleichen Ort; ein Haus, dessen Laubengang durch Scheifsägearbeit reich verziert ist. Es stammt aus dem letzten Viertel des XIX. Jh. und aus dem Dorf Moieciu de Sus.

Die üblicherweise außerhalb der Ortschaft gelegenen und als Unterkunft für Mensch (Kate aus dem Dorf Şimon, vom Ende des XIX. Jh.) und Vieh (die zweite Kate aus dem gleichen Ort), zusammen mit der dreiräumigen Sennhütte vom Vlăduşca-Berg aus dem Piatra Craiului — Maşiv, einer typischen Variante einheimischer Schafhaltung, benutzt zur Milchverarbeitung, zum Lagern des Käses und zur Aufbewahrung der während der Sommerweide benutzten Gerätschaften und Gefäße. All dieses gelangte vor einem Vierteljahrhundert ins Museum, mit dem Ziel die wichtigste Beschäftigung dieser Landstriche, die Viehhaltung zu veranschaulichen.

Aus dem Moieciutal gelangten in Museum wasserkraftbetriebene volkstümliche Anlagen: ein Wollkrepel und eine Tuchwalke zusammen mit einer Kotzenwalke und einem Wirbelkorb, die zum Ausfertigen und Verflauschen dicker Wollgewebe benutzt wurden, wogegen aus dem Simontal eine Sägemühle stammt.

Der Bestand der Volkskundesammlung des Museums erweist sich als reich und mannigfaltig auch hinsichtlich der Typologie und zwar vor allem was die Beschäftigungen anbelangt: Viehhaltungsgerät; hinzu kommt Werkzeug und Fuhrbehelfe für den Holzschlag; Ackergerät usw. Einen Sonderplatz nimmt der Bestand an Volkskunsterzeugnissen ein: Textilien, Trachtenstücke, Keramik, bemaltes Mobiliar, verzierte Ostereier, Malerei.

Das Dorfmuseum von Bran gehört mit dem gesamten Komplex von Gehöften und technischen Anlagen, dem Museumskomplex Bran an. Der Besucher hat die Möglichkeit alle eigentümlichen Aspekte des heimischen Dorfslebens anhand einer wahren Synthese kennenzulernen, die sich ihm in dem inmitten des Museums befindlichen Gehöfts aus dem Dorf Peștera anbietet und von wo aus der Blick das gesamte Dorf von einst zu überblicken vermag.

Bezeichnung: SEKLER MUSEUM DES CIUC-GEBIETS

Anschrift: Miercurea Ciuc, Str. Piața Cetății Nr. 2, Kreis Harghita,
Telephon: 0958/11727.

Öffnungszeiten: Dienstag — Sonnabend 9—16.30; sonntags 9—13;
montags geschlossen

Anfahrt: Fernstraße DN 1 oder Europastraße E 60 (Bukarest
— Brașov); Fernstraße DN 11 oder Europastraße E577 (Brașov
— Chichiș); Fernstraße DN 12 (Chichiș — Miercurea Ciuc)

Besondere Hinweise: Die Tore dürfen nicht photographiert
werden.

Dienstleistungen: Führungen auf Wunsch

Das Museum wurde 1949 aufgrund einer älteren aus dem Jahre 1930 stammenden Sammlung angelegt. Zu Beginn des Jahres 1970 verlegte man es in die im XVIII. Jh. erbaute Mikó-Burg.

In dem die Burg umgebenden Park errichtete man sechs Bauernhäuser, eine Scheune und zwölf Seklertore aus den Ortschaften Ciuc-Sîngeorgiu, Armășeni, Cosmeni, alle aus dem Kreis Harghita.

Bezeichnung: SEKLER NATIONALMUSEUM

Anschrift: Sfîntu Gheorghe, Str. Kós Károly Nr. 10, Kreis Covasna, Telephon: 0923/12442.

Öffnungszeiten: Dienstag — Freitag: 9—16 Uhr; Sonnabend — Sonntag: 9—14 Uhr; montags geschlossen.

Anfahrt: Fernstraße DN 1 oder Europastraße E 60 (Bukarest
— Brașov); Fernstraße DN 11 oder Europastraße 577 (Brașov
— Chichiș); Fernstraße DN 12 (Chichiș — Sfîntu Gheorghe)

Besondere Hinweise: Photographieren mit Blitz lediglich mit Einverständnis der Museumsleitung

Dienstleistungen: Museumsführungen auf Wunsch;

Das Museum wurde im Jahre 1876 von Cserey Jánosné und Zathunezky Emilia gegründet und später in einem vom Architekten Kós Károly entworfenen Gebäude untergebracht.

In den Jahren 1932—1933 fügte man auf Betreiben des damaligen Leiters Csutan Vilmos zu der Pavillonaraustellung eine Freilichtabteilung hinzu, die im Museumshof angelegt wurde. Dieses kleine Freilichtmuseum umfaßt ein Holzhau aus dem Jahre 1767 aus Armășeni-Ciuc und 7 Tore aus den Gebieten Harghita und Covasna. Die Stuben des Bauernhauses weisen auch einige Einrichtungsgegenstände aus dem XVIII. Jh. auf.

Bezeichnung: VOLKSKUNDEMUSEUM REGHIN

Anschrift: Rechin, str. Vinătorilor nr. 51, Kreis Mureş; Telephon 0950/21448

Öffnungszeiten: von Mittwoch bis Sonntag: 9—16 Uhr; Montags und Diensttags geschlossen.

Anfahrt: Mit dem Zug auf der Strecke Bukarest — Reghin; Fernstraße DN 15.

Dienstleistungen: Museumsführungen auf Wunsch.

Kulturveranstaltungen: Museumsabende, Vorführungen volkskundlicher Filme.

Das 1960 aus dem Wunsch heraus gegründete Museum Baudenkmäler, technische Anlagen und Volkskunstgegenstände zu erhalten und zu werten, veranschaulicht in seiner Ausstellung Äußerungen vom Oberlauf des Muresch und einem Teil der Transsilvanischen Heide.

Der Museumsbestand umfaßt 4 500 Sammlungsgegenstände, die folgendermaßen gegliedert wurden: — Volkskunde, Volkskunst und zeitgenössisches Kunstgewerbeschaffen, teilweise in einer Pavillonarstellung und teilweise in einer Freilichtausstellung dargestellt.

Die auf einer Fläche von 1 ha angelegte Freilichtabteilung führt entwicklungsgeschichtlich Werkzeug und Anlagen volkstümlicher Technik, überlieferte Verfahren zur Herstellung von Nahrungsmitteln vor.

Reiches Dokumentarmaterial an Filmen, Plänen, Landkarten usw. rundet das Bild ab.

Bezeichnung: VOLKSKUNDEMUSEUM CERNAT. Abteilung des Sekler Nationalmuseums aus Sfîntu Gheorghe

Anschrift: Gemeinde Cernat, Kreis Covasna

Öffnungszeiten: Dienstag — Freitag: 9—16 Uhr; Sonnabend, Sonntag: 9—14 Uhr; Montags geschlossen

Anfahrt: Fernstraße DN. 1 oder Europastraße E 60 (Bukarest — Braşov); Fernstraße DN 11 oder Europastraße E 577 (Braşov — Cernat)

Besondere Hinweise: Photographieren mit Blitzlicht nur mit Einverständnis der Museumsleitung

Dienstleistungen: Museumsführung auf Wunsch

Kulturdarbierungen: Das Museum veranstaltet alljährlich Workshops für Kunstschaefende, vor allem Holzbildhauer

Das Museum wurde im Jahre 1969 auf Betreiben des Lehrers Haszmann im einstigen Landsitz der Familie Domokos eingerichtet. Später brachte man in den Garten einige aus dem XVIII. und dem XIX. Jahrhundert stammende Häuser, eine Mühle, eine Scheune, mehrere aus Holz geschnitzte Grabmale und sekler Tore. In einem überdachten Raum sind landwirtschaftliche Geräte, Maschinen und Fuhrwerke aus den ersten Jahrzehnten des XX. Jh. ausgestellt.

Bezeichnung: MUSEUM DES BUKOVINER DORFES, Freilichtabteilung de MUSEUMS FÜRSTLICHES EINKEHRHAUS

Anschrift: Suceava, Palatul Cetății de Scaun

Öffnungszeiten: Dem Publikum noch nicht zugänglich.

Fachleute haben Zutritt aufgrund einer Bewilligung seitens der Museumsleitung von Hanul Domnesc, Str. Ciprian Porumbescu Nr. 5

Anfahrt: Mit dem Zug über die Strecke Bukarest — Suceava, Bahnstation Ițcani oder Burdujeni, weiter mit Autobus

Das Museum des Bukoviner Dorfes, an dessen Einrichtung man gegenwärtig arbeitet, ist das jüngste Vorhaben unter den rumänischen Freilichtmuseen.

Der Gedanke einer Darstellung des wertvollen Bestandes überlieferten volkstümlichen Hausbaus der Bukovina reicht in das Jahr 1858 zurück. Zwischen 1971—1975 führte man Forschungen aus, identifizierte man repräsentative Denkmäler, arbeitete man den Ausstellungsplan aus und erwarb man die ersten Exponate. 1976 wurden drei derselben im Museum aufgestellt und zwar handelt es sich um Wohnhäuser aus den Unterzonen Cîmpulung Moldovnesc, Humor und Rădăuți. Im gleichen Zeitraum kaufte man weitere acht Großexponate an und lagerte diese im Museum.

Das Ausstellungsareal soll nach Abschluß der Arbeiten 21 ha umfassen und erstreckt sich zwischen der Mirăuți-Kirche, dem Kloster Hl. Ioan, der Kirche Beizadelelor und dem Fürstenhof. Die Anlage eines Museums des Bukoviner Dorfes in diesem Raum findet ihre Begründung in der historischen Bestimmung dieser in Stadtnähe gelegenen Bodenfläche, die sich durch Mannigfaltigkeit der Reliefformen und das Vorhandensein einer archäologischen Reservation und desgleichen einer dendrologischen auszeichnet.

Der Museumsplan sieht hier die Aufstellung von 80 Einheiten traditionellen bäuerlichen Hausbaus vor, deren Gliederung nach geographischen und volkskundlichen Zonen vorgenommen wurde, indem man danach trachtete die komplexe Atmosphäre des bukoviner Dorfes, durch Aufstellung wasserkraftbetriebener technischer Anlagen und gewerblicher Werkstätten, bzw. durch Ausstattung der Anwesen mit ihrem vollständigen Inventar, zu rekonstruieren. Den Dorfcharakter zu unterstreichen such man durch Aufstellung einer Kirche, einer Schule, des Rathauses, einer Backstube usw.

Geplant ist desgleichen die Rekonstruktion eines mittelalterlichen Straßenzuges, der Wohnhäuser, Läden mit Waren einschlägiger Zunftgewerbe (Kürschner, Weber usw.), eine Herberge umfassen soll, um das Handelsleben des Marktes Suceava, als Durchgangspunkt und Umschlagplatz am Kreuzpunkt großer Handelsstraßen zu veranschaulichen. Desgleichen sah man die Veranstaltung eines Jahrmarktes überlieferter Gewerbe — Kürschnerei, Böttcherei — in Suceava vor.

Gegenwärtig umfaßt der Sammlungsbestand des Museums vier wiederaufgebaute Wohnbauten, aus: Ostro — zweite Hälfte des XVIII. Jh., Cîmpulung Moldovenesc — Ende des XVIII. Jh., Dorna — XIX. Jh., Straja — erste Hälfte des XIX. Jh.; drei angekaufte und im Museum gelagerte Wohnhäuser aus: Pîrteştii de Jos, Mănăstirea Humorului und Bilca, alle aus dem XIX. Jh.; 11 Wirtschaftsgebäude aus verschiedenen Gegenden: Mănăsirea Humorului — XVIII. Jh., Chirat und Botoşana — aus der gleichen Zeit.

Bezeichnung: MUSEUM VOLKSTÜMLICHEN HAUSBAUS DES GORJGEBIETS

Anschrift: Dorf Curtișoara, Stadt Bumbești-Jiu, Kreis Gorj.

Öffnungszeiten:

- April — September: 9—17 Uhr;
- Oktober — März: 9—16 Uhr;
- montags geschlossen

Anfahrt: Eisenbahnstation Pârîngu, an der Strecke Bukarest — Craiova — Tirgu Jiu — Petroșani; Autobusverbindung: Tirgu Jiu Curtișoara (10 km).

Besondere Hinweise: Photographieren und Filmen im Innern der Bauten nur mit Einverständnis des Kreismuseums Gorj.

Dienstleistungen: ständige Museumsführungen; Verkaufsstand für Veröffentlichungen, Ansichtskarten und Volkskunsterzeugnisse.

Kulturdarbietungen: Veranstaltung von Vorträgen, Besprechungen, Colloquien, Begegnungen mit Volkskünstlern, Dorftanz, Folkloreprogrammen.

Das Museum für volkstümlichen Hausbau des Gorjgebiets liegt in dem 10 km nördlich von Tirgu Jiu befindlichen Dorf Curtișoara, an der Fernstraße Nr. 66, nahe eines Baukunstensembles, bestehend aus: der Cula Cornoiu (ziviler Wehrbau mit meist fensterlosem Erdgeschoß — XVIII. Jh.), einer Kirche aus dem Jahre 1820 und dem Bojarensitz Constantin Neamțu (1927).

Im Jahre 1968 veranstaltete man in der Cula Cornoiu eine Volkskunst-Dauerausstellung die Holzschnitzereien, Keramik und Haus-textilien, bzw. Trachtenstücke des Gorjgebiets. Der Bau, der diese Ausstellung beherbergt ist ein für das XVIII. Jh. kennzeichnendes Bau-denkmal und in seiner Nähe errichtet man im Jahre 1820 eine aus Mauerwerk bestehende Kirche, deren Schutzheiliger der Heilige Johannes der Täufer ist. Die gut erhaltenen Wandmalereien stellen außer religiösen Themen die Stifter der Kirche dar.

Das Bauensemble aus dem XIX. Jh. ergänzt ein gedeckter und mit Bildnissen der vier Evangelisten geschmückter Brunnen, den eine daran angebrachte Inschrift als dem Jahr 1896 zugehörig datiert.

In den Jahren 1927—1928 erbaute man in der Nähe den Landsitz der Familie Neamțu, als Sommerresidenz.

Auf einer 13 ha messenden Bodenfläche in der Nähe der erwähnten Denkmäler, begann man im Jahre 1970 mit der Einrichtung des Museums bäuerlichen Hausbaus, das 1975 eingeweiht wurde. Es umfaßt Gehöfte, Wohnhäuser, monumentale Tore, Lagerhäuser und aus dem

Gorjgebiet stammende technische Anlagen. Das Gebiet selbst gehört zu den interessantesten Zonen der Holzarchitektur Rumäniens.

Die innerhalb des Museums aufgestellten Denkmäler gehören verschiedenen Entwicklungsphasen des bäuerlichen Hausbaus an, veranschaulichen im Großen jedoch als Zeitraum das XVIII.—XX. Jh.

Die aus verschiedenen Dörfern stammenden Denkmäler Bäuerlichen Hausbaus vermitteln dem Besucher ein Bild der Beschäftigungen der Einwohner dieses Gebiets, d.h.: den Ackerbau, die Viehhaltung, das Hirtenwesen, den Obstbau und Weinbau, die Weberei und die Stickerie, usw.

Die Abteilung für technische Anlagen — Wassermühlen, Tuchwalzen, Ölpressen, Weinkeltern, Brandweindestillen, Handmühlen — illustrieren den technischen Entwicklungsstand einer nicht allzuweit zurückliegenden Periode, wie auch einen wahren Schatz des Erfindungsreichtums.

Die Bauernhäuser und -stuben enthalten alles im Alltag notwendige Gerät, das die Einwohner ihrer Herkunftszonen benutzten.

Unter den im Museum ausgestellten Denkmälern bäuerlichen Hausbaus fallen die Wohnhäuser aus Dobrița (Hodîrca—Haus), Tîrgu Cărbunești (Colțescu—Haus), Țicleni (Negreanu-Haus) und Plopșoru (Udriște-Haus), durch ihre Monumentalität, ihre Proportionen und ihren Dekor ins Auge.

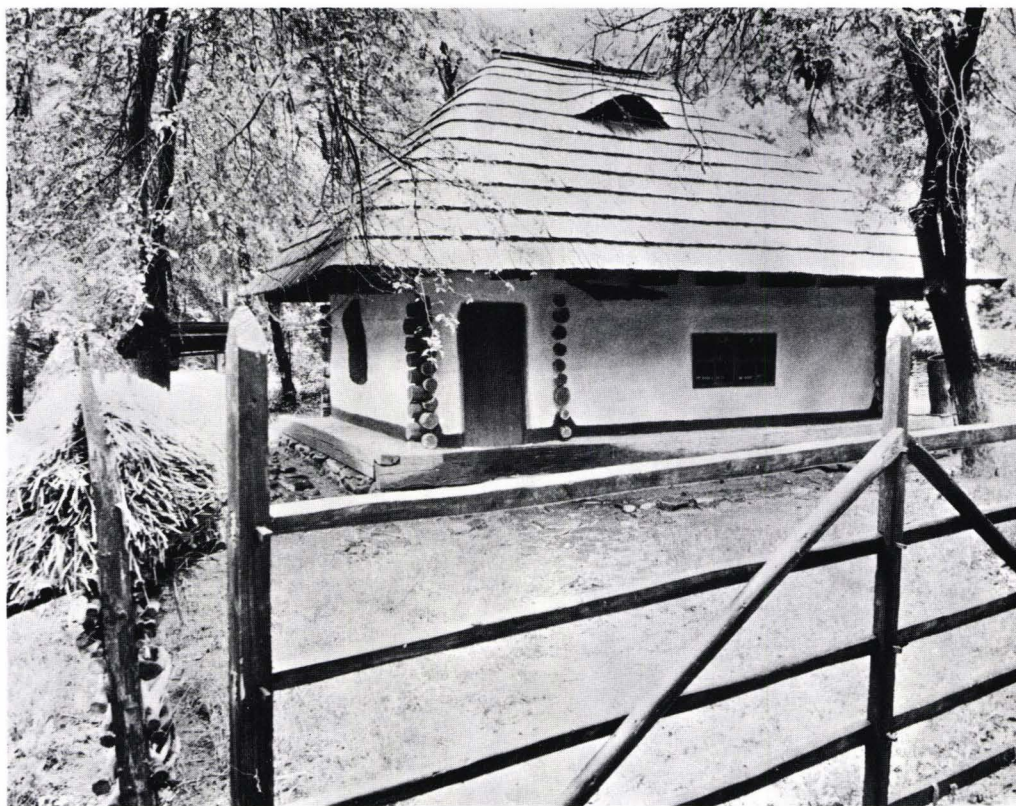
Zum Museumsbestand gehören auch zahlreiche Sammlungsgegenstände aus dem Volkskunde- und dem Volkskunstbereich, von denen manche als einmalig bezeichnet werden könnten.

Biserică de lemn, Dragomirești — Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Satului
Dragomirești wooden church — Maramureș, XVIIIth century. The Village Museum
Eglise de bois, Dragomirești — Maramureș, XVIIIe siècle. Musée du Village
Holzkirche aus Dragomirești — Maramureș, XVIII. Jh. Museum des Dorfes

Gospodărie Berbești — Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Satului
Berbești farmstead — Maramureș, XVIIIth century. The Village Museum —
Ferme de Berbești — Maramureș, XVIIIe siècle. Musée du Village
Bauernhof aus Berbești — Maramureș, XVIII. Jh. Museum des Dorfes —

Casă de lemn cu două încăperi, Mastacăn — Neamț, sec. XIX. Muzeul Satului

Mastacăn two-roomed wooden house — Neamț, XIXth century. The Village Museum

Maison de bois à deux pièces, Mastacăn — Neamț, XIXe siècle. Musée du Village

Aus Holz gebautes Zweiraumhaus, Mastacăn — Neamț, XIX. Jh. Museum des Dorfes

Casă din birne rotunde, Șurdești — Maramureș — sec. XVIII. Muzeul Satului

Round wooden beam house — Șurdești — Maramureș. XVIIIth
century. The Village Museum

Maison en rondins, Șurdești — Maramureș XVIIIe siècle. Musée du Village

Aus Rundbalken errichtetes Wohnhaus, Șurdești — Maramureș —
XVIII. Jh. Museum des Dorfes

Colț de interior. Casa Mastacăn — Neamț, sec. XIX. Muzeul Satului
 Inner corner. Mastacăn house — Neamț, XIXth century. The Village Museum
 Coin d'intérieur. Maison de Mastacăn — Neamț, XIXe siècle. Musée du Village
 Stubenecke. Wohnhaus aus Mastacăn — Neamț, XIX. Jh. Museum des Dorfes

Tinda casei Rușețu — Buzău, sec. XX. Muzeul Satului

Rușețu house entry — Buzău, XXth century. The Village Museum

Salle d'entrée (*tinda*). Maison de Rușețu — Buzău, XXe siècle. Musée du Village

Flur des Wohnhauses aus Rușețu — Buzău, XX. Jh. Museum des Dorfes

<https://biblioteca-digitala.ro>

Cuptor de ars ceramică. Muzeul Satului
Pottery burning oven. The Village Museum
Four de potier. Musée du Village
Töpferei-Brennofen. Museum des Dorfes

Gospodărie de pescar și cherhana, Mahmudia — Tulcea. Muzeul civilizației populare
ASTRA — Sibiu

Fisherman farm house and fishery, Mahmudia — Tulcea. The Folk Civilisation Museum
ASTRA — Sibiu

Ferme de pêcheur et installation spécifique pour la conservation du poisson
(*cherhana*), Mahmudia — Tulcea. Musée de la Civilisation Populaire ASTRA — Sibiu

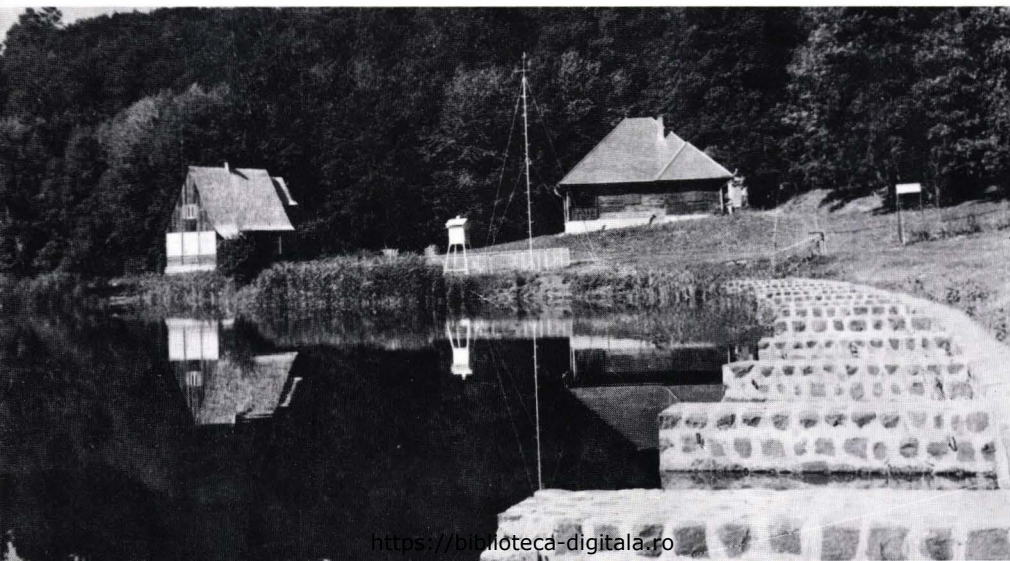
Fieschergehöft und Fischlagerhaus (Kerchane), Mahmudia — Tulcea. ASTRA-Museum
für Volkstümliche Zivilisation — Sibiu

Muzeul civilizației populare ASTRA. Vedere spre lac.

The Folk Civilisation Museum ASTRA. View from the lake side

Musée ASTRA. Vue sur le lac

ASTRA-Museum für Volkstümliche Zivilisation. Ansicht vom See aus

Gospodărie — atelier pentru prelucrarea borangicului, Croici — Gorj. Muzeul
ASTRA
Farmstead-raw silk processing workshop, Croici — Gorj. ASTRA Museum
Ferme-atelier pour la préparation de la soie grège, Croici — Gorj. Musée ASTRA
Gehöft und Werstätte zur Bastseidenverarbeitung aus Croici — Gorj.
ASTRA-Museum

Gospodărie — atelier de instrumente muzicale, Hodac — Mureș. Muzeul ASTRA.
 Farmstead-musical instruments workshop, Hodac — Mureș. ASTRA Museum
 Ferme-atelier d'instruments de musique, Hodac — Mureș. Musée ASTRA
 Gehöft eines Flötenmachers aus Hodac — Mureș. ASTRA-Museum

Povarnă cu roată hidraulică, Sîrbești — Gorj. Muzeul ASTRA
 Hydraulic wheel operated plum brandy distillery, Sîrbești — Gorj. ASTRA
 Museum
 Installation à roue hydraulique pour la préparation de l'eau-de-vie de prunes, Sîrbești
 — Gorj. Musée ASTRA
 Brandweindestille mit Wasserschöpftrad, Sîrbești — Gorj. ASTRA-Museum

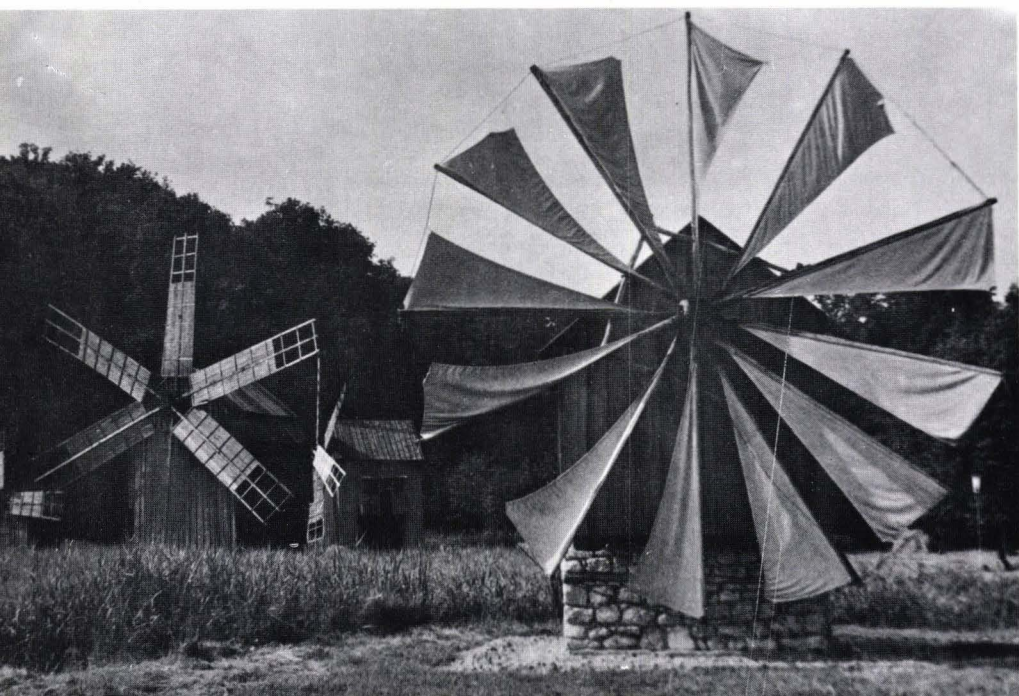

Moară cu șase «ciuturi» — roți orizontale, Găleșoaia — Gorj. Detaliu, Muzeul
ASTRA

Six „bucket” mill — horizontal wheels, Găleșoaia — Gorj. ASTRA Museum

Moulin à six roues horizontales (*ciuturi*), Găleșoaia — Gorj. Détail. Musée
ASTRA

Mühle mit sechs waagerechten Löffelrädern, Găleșoaia — Gorj. Ausschnitt.
ASTRA-Museum

Mori de vînt, Dunavăț, Frecăței, Enisala — Tulcea, sec. XIX. Muzeul ASTRA
Wind mills — Dunavăț, Frecăței, Enisala — Tulcea, XIXth century. ASTRA
Museum

Moulin à vent, Dunavăț, Frecăței, Enisala — Tulcea, XIXe siècle. Musée ASTRA
Windmühlen, Dunavăț, Frecăței, Enisala — Tulcea, XIX. Jh. ASTRA-Museum

Casă cu prispă și foișor, Vulturești — Argeș, 1848. Muzeul Golești
 House with porch and watch tower — Vulturești — Argeș, 1848. Museum Golești
 Maison avec terrasse (*prispă*) et belvédère (*foișor*) de Vulturești — Argeș, 1848. Musée de Golești
 Wohnhaus mit Laubengang und Laube, Vulturești — Argeș, 1848. Golești
 Museum

Îmnițe și poverne, sec. XIX. Muzeul Golești
 Cellars and plumb brandy distillery specialised section, XIXth century. Museum Golești
 Celliers et installations pour la préparation de l'eau-de-vie (*poverne*), XIXe siècle Musée de Golești
 Vinkeller und Schnapsdestillen, XIX Jh., Golești Museum

Conac de deal, Curtișoara — Gorj, sec. XIX. Muzeul Golești

Hill manor-house, Curtișoara — Gorj, XIXth century. Museum Golești

„Conac“, Curtișoara — Gorj, XIXe siècle. Musée Golești

Weinlagerhaus Curtișoara — Gorj, XIX. Jh. Golești Museum

Han, Posești — Prahova, sec. XIX. Muzeul Golești

Inn, Posești — Prahova, XIXth century. Museum Golești

Auberge de Posești — Prahova, XIXe siècle. Musée de Golești

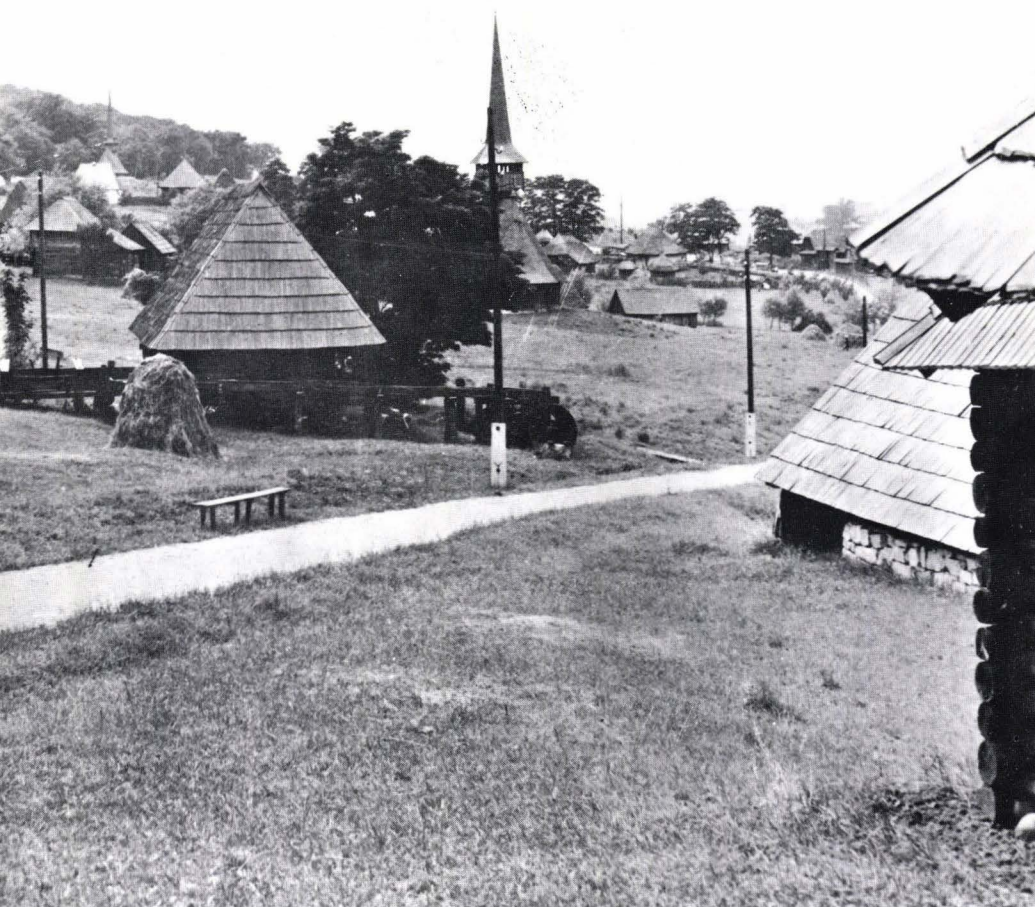
Einkkehrhaus, Posești — Prahova, XIX. Jh. Golești Museum

Casă cu două nivele și prispă pe patru laturi, Glodeni — Gorj, 1847. Muzeul Golești

Two-storeyed house surrounded by porch on four sides, Glodeni — Gorj, 1847. Museum Golești

Maison à deux niveaux avec terrasse (*prispă*) tout autour, Glodeni — Gorj, 1847. Musée de Golești

Zweigeschoßiges Wohnhaus mit entlang dreier Seiten verlaufendem Laubengang, Glodeni — Gorj, 1847. Golești Museum

Vedere generală. Muzeul etnografic al Transilvaniei, Cluj-Napoca
The Ethnography Museum of Transilvania, Cluj-Napoca. General view
Vue générale. Musée d'Ethnographie de la Transylvanie, Cluj-Napoca
Volkskundemuseum Transsilvaniens, Cluj-Napoca, Gesamtansicht

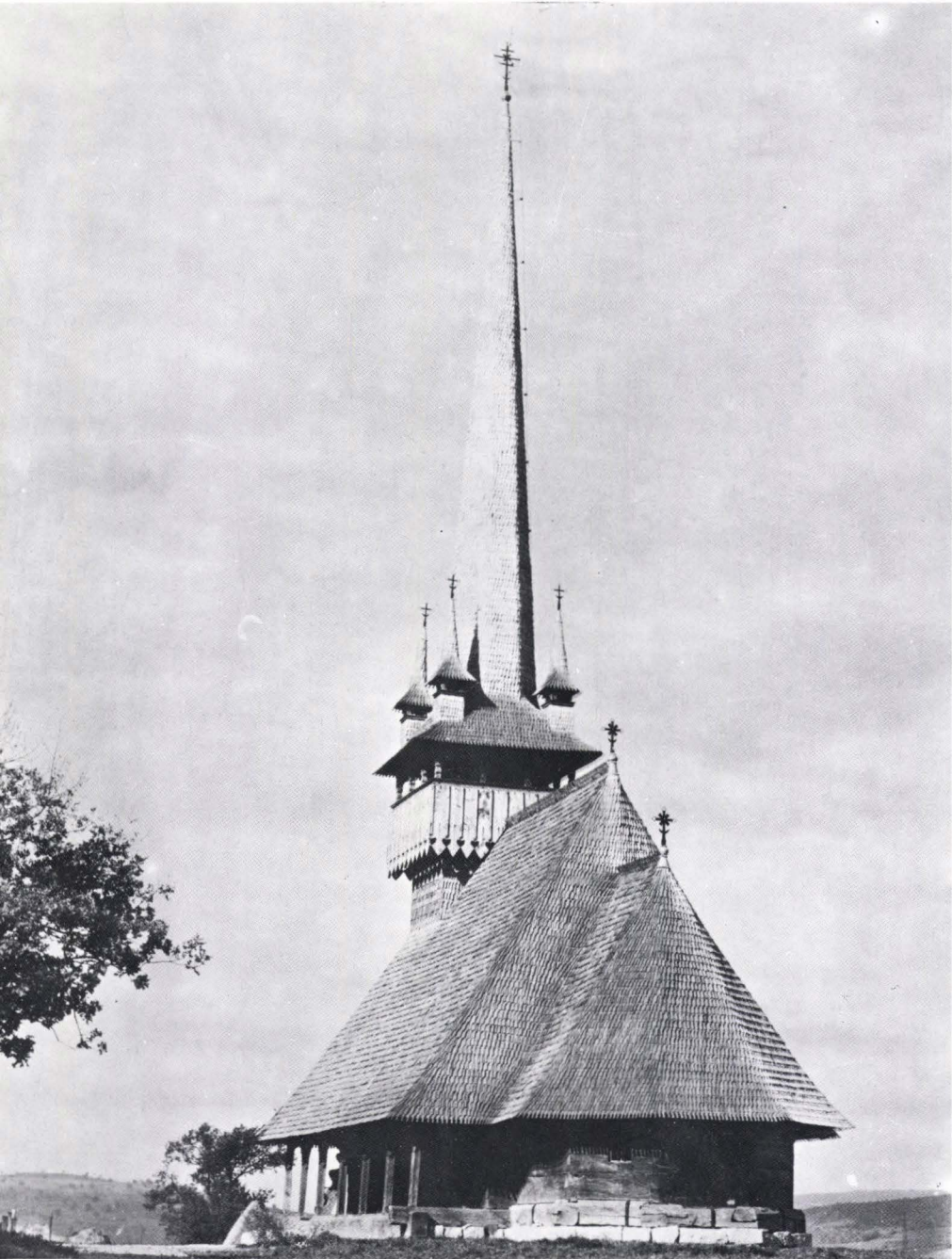

Poartă Abrud, 1793 și casă Vidra — Alba, sec. XIX. Muzeul etnografic al Transilvaniei

Abrud gate (1793) and Vidra house (XIXth century) — Alba. The Ethnography Museum of Transilvania

Porte, Abrud, 1793 et Maison de Vidra — Alba, XIXe siècle. Musée d'Ethnographie de la Transylvanie

Toreinfahrt, Abrud, 1793 und Wohnhaus aus Vidra — Alba, XIX. Jh. Volkskundemuseum Transsilvaniens

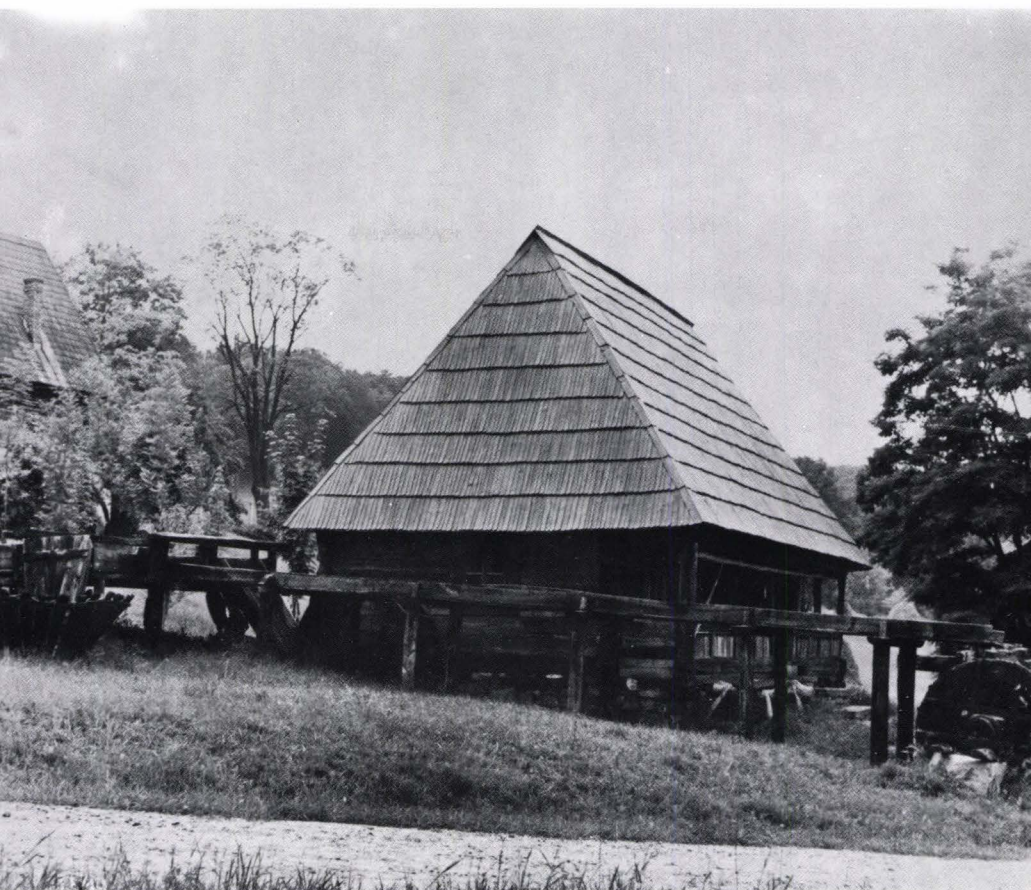

Biserică de lemn, Petrind — Sălaj, 1612. Muzeul etnografic al Transilvaniei

Wooden church, Petrind — Sălaj, 1612. The Ethnography Museum of Transylvania

Eglise de bois, Petrind — Sălaj, 1612. Musée d'Ethnographie de la Transylvanie

Holzkirche, Petrind — Sălaj. Volkskundemuseum Transsilvaniens

Complex meșteșugăresc, sec. XIX, Hărnicești — Maramureș. Muzeul etnografic al Transilvaniei

Manufacturing complex, XIXth century, Hărnicești — Maramureș. The Ethnography Museum of Transilvania

Ensemble d'ateliers artisanaux, Hărnicești — Maramureș, XIXe siècle. Musée d'Ethographie de la Transylvanie

Handwerkskomplex, XIX. Jh., Hărnicești — Maramureș. Volkskundemuseum Transilvanies

Piuă de ulei, Sartăș — Alba, sec. XIX. Muzeul etnografic al Transilvaniei

Oil press, Sartăș — Alba, XIXth century. The Ethnography Museum of Transilvania

Broyeur à huile, Sartăș — Alba, XIXe siècle. Musée d'Ethnographie de la Transylvanie

Ölmühle, Sartăș — Alba, XIX. Jh. Volkskundemuseum Transsilvaniens
<https://biblioteca-digitala.ro>

Fruntar de moară, Josenii Bîrgăului, 1813. Muzeul etnografic al Transilvaniei

Mill front part, Josenii Bîrgăului, 1813. The Ethnography Museum of Transylvania

Fronteau de moulin, Josenii Bîrgăului, 1813. Musée d'Ethnographie de la Transylvanie

Mahlgang einer Wassermühle, Josenii Bîrgăului, 1813. Volkskundemuseum Transsilvaniens

Cula de piatră, Bujoreni — Vilcea, sec. XIX. Muzeul arhitecturii tradiționale vilceane, Bujoreni — Vilcea

Stone "cula", Bujoreni — Vilcea, XIXth century. The Museum of Traditional Vilcea Architecture, Bujoreni — Vilcea

Maison fortifiée (dite *koula*) de Bujoreni — Vilcea, XIXe siècle. Musée de l'Architecture Traditionnelle de Vilcea, Bujoreni — Vilcea

Aus Stein errichtete „Cula“ (befestigter Wohnbau) Bujoreni — Vilcea, XIX. Jh. Museum für traditionellen Hausbau des Vilceagebiets, Bujoreni — Vilcea

Casă cu foișor, Stoenеști — Vilcea, sec. XIX. Muzeul Bujoreni

House with tower, Stoenеști — Vilcea, XIXth century. Museum Bujoreni

Maison à belvédère (*foișor*), Stoenеști — Vilcea, XIXe siècle. Musée de Bujoreni

Haus mit Vorlaube, Stoenеști — Vilcea, XIX. Jh. Museum Bujoreni

Han cu prisă și foișor, Vilcea, sec. XX. Muzeul Bujoreni

Inn with porch and tower, XIXth century. Museum Bujoreni

Auberge à terrasse (*prispa*) et belvédère (*foișor*) de Vilcea, XXe siècle. Musée de Bujoreni

Herberge mit Laubengang und Vorlaube, Vilcea, XX. Jh. Museum Bujoreni

Poartă și casă din lemn, Țicleni — Gorj, sec. XVIII. Muzeul arhitecturii populare din Gorj, Curtișoara

Wooden gate and house, Țicleni — Gorj, XVIIIth century. The Gorj Folk Architecture Museum, Curtișoara

Porte et maison de bois, Țicleni — Gorj, XVIIIe siècle. Musée de l'Architecture Populaire de Gorj, Curtișoara

Tor und Wohnhaus aus Holz, Țicleni — Gorj, XVIII. Jh. Museum für Volkstümlichen Hausbau des Gorjgebiets, Curtișoara

Casă cu prispă pe două laturi, Cîrligeni — Gorj, sec. XIX. Muzeul Curtișoara

House with porch on two sides, Cîrligeni — Gorj. XIXth century. Museum Curtișoara

Maison avec terrasse (*prispă*) sur deux côtés, Cîrligeni — Gorj, XIXe siècle. Musée
de Curtișoara

Wohnhaus mit entlang zweier Seiten verlaufendem Laubengang, Cîrligeni — Gorj,
XIX. Jh. Museum Curtișoara

Casă cu două nivele, Olari — Gorj, sec. XVIII. Muzeul Curtișoara

Two-storeyed house, Olari — Gorj, XVIIIth century. Museum Curtișoara

Maison à deux niveaux, Olari — Gorj, XVIIIe siècle. Musée de Curtișoara

Zweigeschoßiges Wohnhaus, Olari — Gorj, XVIII. Jh. Museum Curtișoara

Casă cu două nivele, Tîrgu Cărbunești — Gorj, sec. XVIII. Muzeul Curtișoara
 Two-storeyed house, Tîrgu Cărbunești — Gorj, XVIIIth century. Museum Curtișoara
 Maison à deux niveaux, Tîrgu Cărbunești — Gorj, XVIIIe siècle. Musée de
 Curtișoara
 Zweigeschoßiges Wohnhaus, Tîrgu Cărbunești — Gorj, XVIII. Jh. Museum
 Curtișoara

Casă cu prispă la ambele nivele și scară exterioră, Tîrgu Cărbunești, sec. XVIII. Muzeul Curtișoara

House with porch on both floors and outdoors staircase, Tîrgu Cărbunești, XVIIIth century. Museum Curtișoara

Maison avec terrasse à chaque niveau (*prispa*) et escalier extérieur, Tîrgu Cărbunești, XVIIIe siècle. Musée de Curtișoara

Bauernhaus, zweigeschoßiger Laubengang und Außentreppe, Tîrgu Cărbunești, XVIII. Jh. Museum Curtișoara

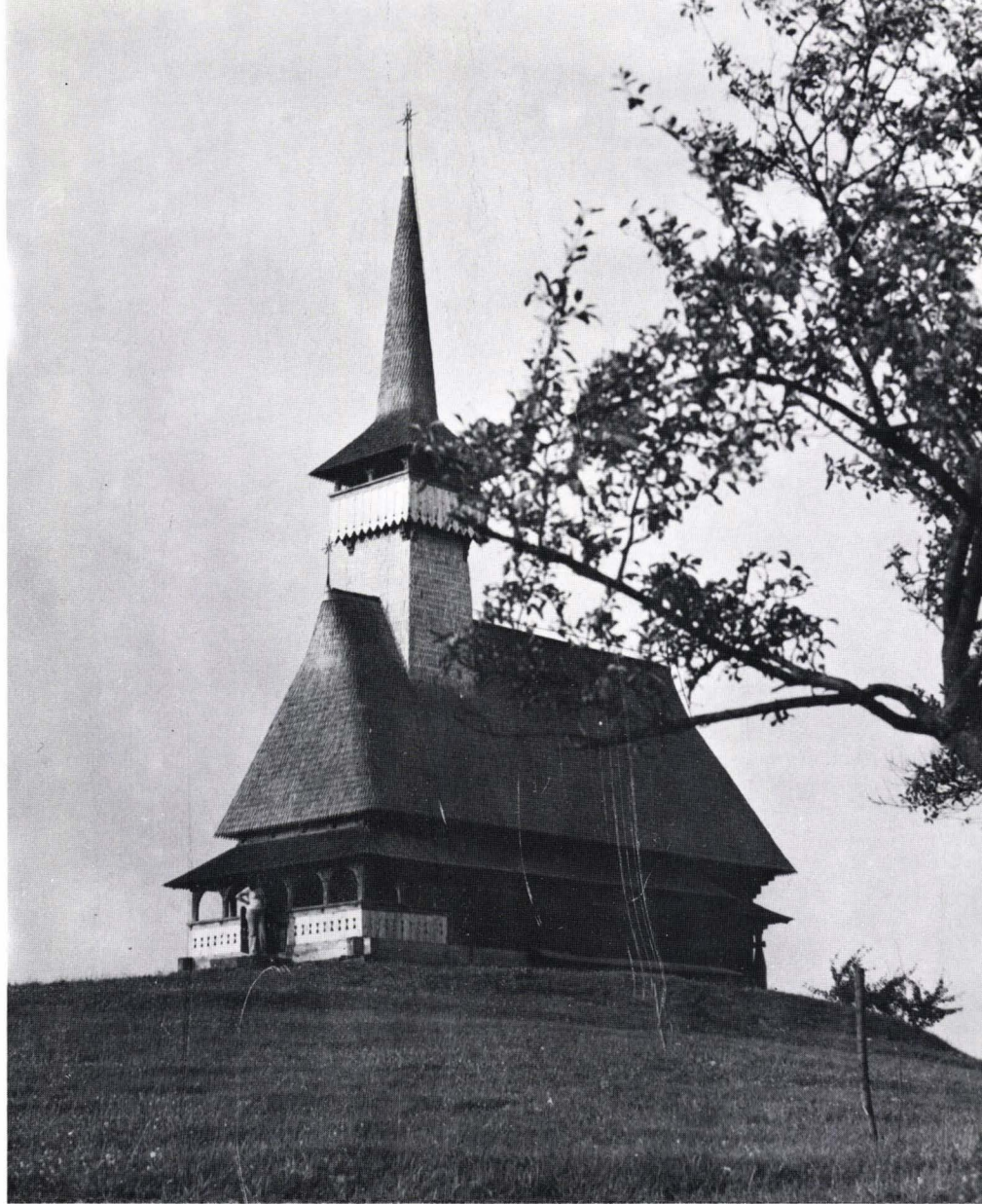

Uliță. Muzeul satului maramureșean, Sighetu Marmăției — Maramureș

Lane. The Maramureș Village Museum, Sighetu Marmăției — Maramureș

Rue de village. Musée du Village de Maramureș. Sighetu Marmăției — Maramureș

Dorfstraße, Museum des Maramureschgebiets, Sighetu Marmăției — Maramureș

Biserică de lemn, Oncești — Maramureș, sec. XV. Muzeul Sighetu Marmăției

Wooden church, Oncești — Maramureș, XVth century. Museum Sighetu Marmăției

Eglise de bois, Oncești — Maramureș, XVe siècle. Musée de Sighetu Marmăției

Holzkirche aus Oncești — Maramureș, XV. Jh. Museum Sighetu Marmăției

Casă cu tirnaț la fațada principală, Ferești — Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Sighetu Marmăției

House with "tirnaț" on the front, Ferești — Maramureș, XVIIIth century. Museum Sighetu Marmăției

Maison à terrasse surélevée (*tirnaț*) sur la façade principale, Ferești — Maramureș. XVIIIe siècle. Musée de Sighetu Marmăției

Bauernhaus mit Laubengang an der Hauptfassade, Ferești — Maramureș, XVIII. Jh. Museum Sighetu Marmăției

Detaliu de poartă, Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Sighetu Marmăției

Gate detail, XVIIIth century. Maramureș. Museum Sighetu Marmăției

Porte. Détail, Maramureș, XVIIIe siècle. Musée de Sighetu Marmăției

Ausschnitt eines Totpfeilers, Maramureș, XVIII. Jh. Museum Sighetu Marmăției

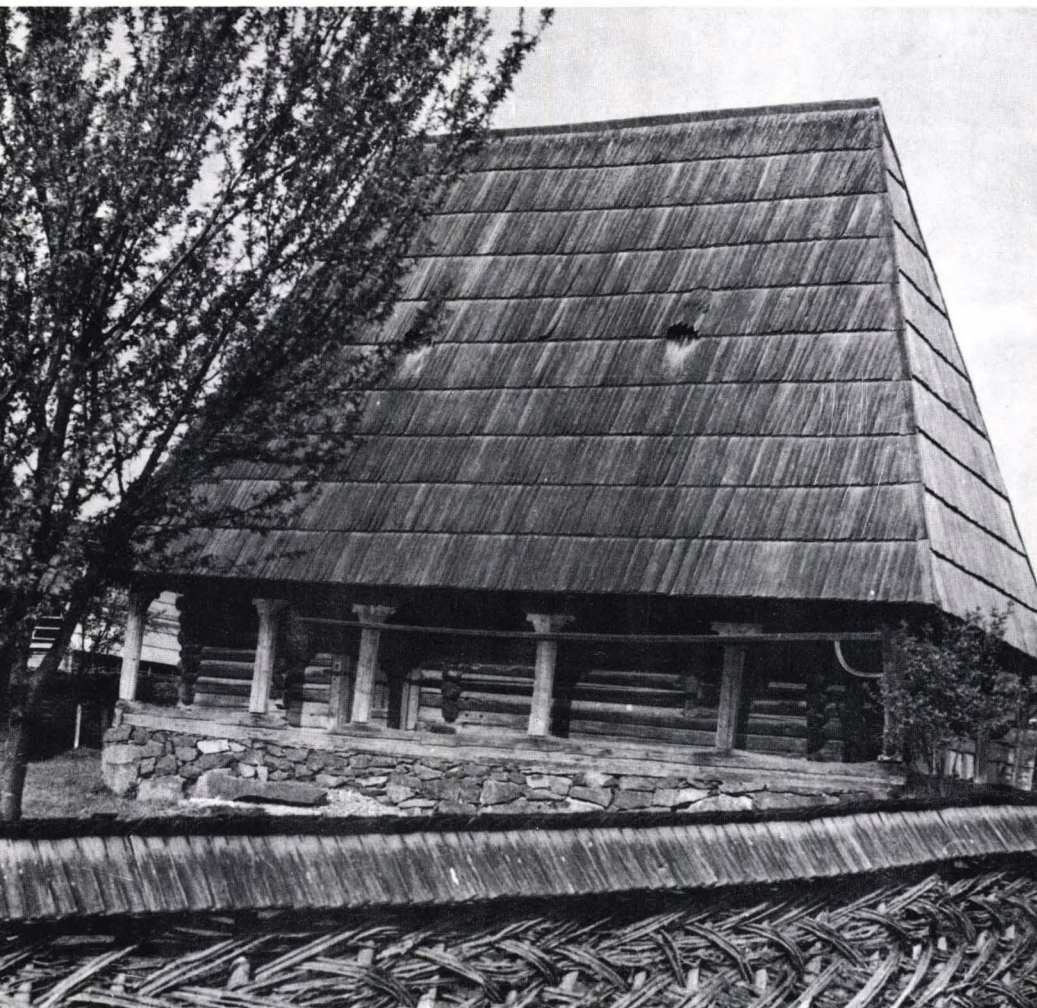

Poartă, Vadu Izei — Maramureș, sec. XIX. Muzeul Sighetu Marmației

Gate, Vadu Izei — Maramureș, XIXth century. Museum Sighetu Marmației

Porte, Vadu Izei — Maramureș, XIXe siècle. Musée de Sighetu Marmației

Toreinfahrt, Vadu Izei — Maramureș, XIX. Jh. Museum Sighetu Marmației

Casă cu *tîrnaț* la fațada principală, Ieud — Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Sighetu Marmăției

House with "*tîrnaț*" on the front, Ieud — Maramureș, XVIIIth century. Museum Sighetu Marmăției

Maison à terrasse surélevée (*tîrnaț*) sur la façade principale. Ieud — Maramureș, XVIIIe siècle. Musée de Sighetu Marmăției

Bauernhaus mit Laubengang entlang der Hauptfassade, Ieud — Maramureș, XVIII. Jh. Museum Sighetu Marmăției

Colț de interior, Călinești — Maramureș, sec. XVIII. Muzeul Sighetu Marmăției

Inner Corner, Călinești — Maramureș, XVIIIth century. Museum Sighetu Marmăției

Coin d'intérieur, Călinești — Maramureș, XVIIIe siècle. Musée de Sighetu Marmăției

Stubenecke, Călinești — Maramureș, XVIII. Jh. Museum Sighetu Marmăției

Gospodărie, Preluca Nouă — Maramureș, sec. XIX. Muzeul etnografic al județului Maramureș — Baia Mare

Farmstead, Preluca Nouă — Maramureș, XIXth century. The Maramureș District Ethnography Museum, Baia Mare

ferme de Preluca Nouă — Maramureș, XIXe siècle. Musée d'Ethnographie du département de Maramureș, Baia Mare

Gohöft, Preluca Nouă — Maramureș, XIX. Jh. Volkskunde-Museum des Kreiss Maramureș, Baia Mare

Aspect de gospodărie, Preluca Nouă — Maramureș, sec. XIX. Muzeul Baia Mare

Farmhouse view, Preluca Nouă, XIXth century. Museum Baia Mare

Aspect d'une ferme, Prelunca Nouă — Maramureș, XIXe siècle. Musée de Baia Mare

Ansicht eines Gehöfts, Preluca Nouă — Maramureș, XIX. Jh. Museum Baia Mare

Șură-grajd acoperită cu paie, sec. XVIII, Buteasa — Maramureș. Muzeul Baia Mare

Thatched shed-stable, XVIIIth century, Buteasa — Maramureș. Museum Baia Mare

Grange-étable couverte de chaume, Buteasa — Maramureș, XVIIIe siècle. Musée de Baia Mare

Scheune und Stall mit Strohdach, XVIII. Jh. Buteasa — Maramureș. Museum Baia Mare

Cămară, Costeni — Maramureș. Muzeul Baia Mare
Pantry, Costeni — Maramureș. Museum Baia Mare
Resserre, Costeni — Maramureș. Musée Baia Mare
Vorratskammer, Costeni — Maramureș. Museum Baia Mare

Aspect de gospodărie, Tămăşeşti, sec. XIX. Muzeul Baia Mare
Farmhouse view, Tămăşeşti, XIXth century, Museum Baia Mare
Ferme Tămăşeşti, XIXe siècle. Musée Baia Mare
Gehöftansicht, Tămăşeşti, XIX. Jh., Museum Baia Mare

Școală, Nerej — Vrancea, sec. XX. Muzeul de arhitectură și tehnică populară Crîngul Petrești — Focșani — Vrancea

School house, Nerej — Vrancea, XXth century. The Folk Architecture and Technology Museum, Crîngu Petrești, Focșani — Vrancea

Ecole, Nerej — Vrancea, XXe siècle. Musée d'Architecture et Technique Populaires de Crîngul Petrești, Focșani — Vrancea

Schule, Nerej — Vrancea, XX. Jh. Museum für Volkstümlichen Hausbau und Technik Crîngul Petrești, Focșani — Vrancea

Colț de interior, Năruja — Vrancea, sec. XIX. Muzeul Crîngul Petrești
 Inner corner, Năruja — Vrancea, XIXth century. Museum Crîngu Petrești
 Coin d'intérieur, Năruja — Vrancea, XIXe siècle. Musée de Crîngul Petrești
 Stubenecke, Năruja — Vrancea, XIX. Jh. Museum Crîngul Petrești

Cramă, Dumbrăveni — Vrancea, sec. XIX. Muzeul Crîngul Petrești
 Wine-cellar, Dumbrăveni — Vrancea, XIXth century. Museum Crîngu Petrești
 Chai, Dumbrăveni — Vrancea, XIXe siècle. Musée de Crîngul Petrești
 Weinlagerhaus, Dumbrăveni — Vrancea, XIX. Jh. Museum Crîngul Petrești

Casă cu o încăpere, Sohodol — Brașov, sec. XVIII. Muzeul Bran
 One roomed house, Sohodol — Brașov, XVIIIth century. The Bran Museum
 Maison à pièce unique, Sohodol — Brașov, XVIIIe siècle. Musée de Bran
 Einraumhaus, Sohodol — Brașov, XVIII. Jh. Museum Bran

Piuă și darac, Cheia — Brașov, sec. XIX. Muzeul Bran

Fulling.mill and carding comb, Cheia — Brașov, XIXth century. Bran Museum

Foulon et carde, Cheia — Brașov, XIXe siècle. Musée de Bran

Tuchwalke und Wollkrempel, Cheia — Brașov, XIX. Jh. Museum Bran

Casă cu prispă la fațada principală, Moieciu de Sus — Brașov, 1841. Muzeul
Bran

House with porch on the front, Moieciu de Sus — Brașov, 1841. Bran Museum

Maison avec terrasse (*prispa*) sur la façade principale, Moieciu de Sus — Brașov,
1841. Musée de Bran

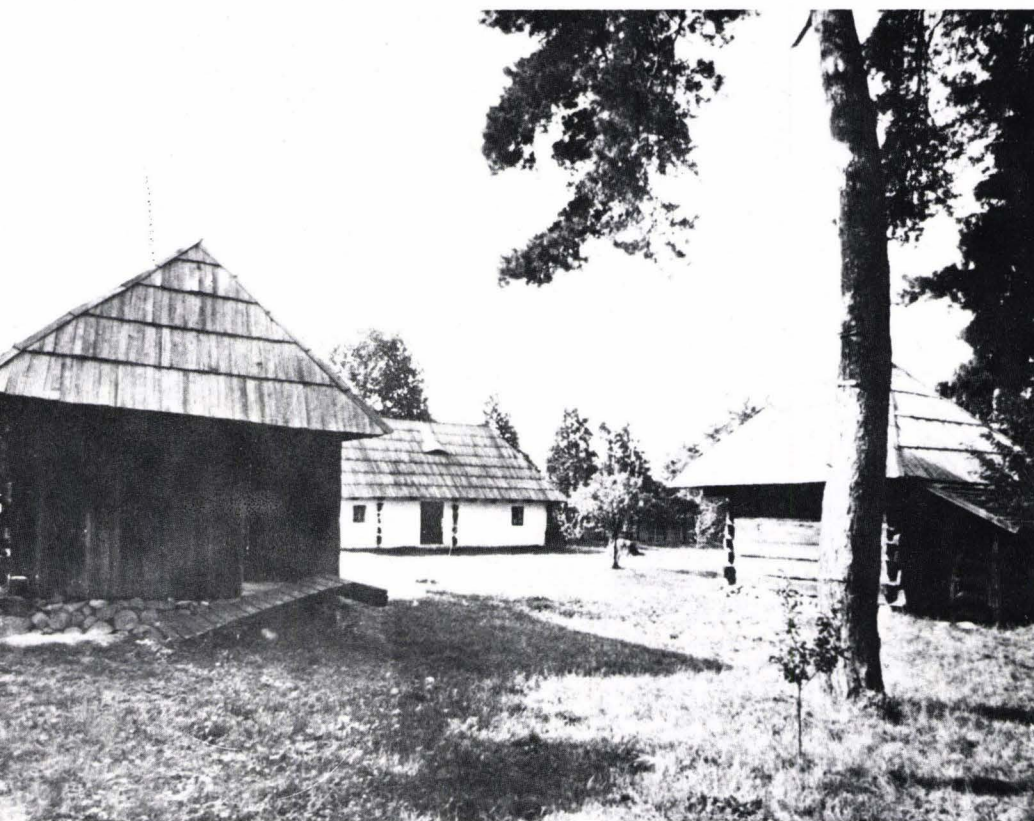
Bauernhaus mit Laubengang an der Hauptfassade. Moieciu de Sus — Bra-
șov, 1841. Museum Bran

Casă secuiască, sec. XVIII. Muzeul Miercurea Ciuc
 Szekler house, XVIIIth century. Museum Miercurea Ciuc
 Maison száklère, XVIIIe siècle. Musée de Miercurea Ciuc
 Sekler Bauernhaus, XVIII. Jh. Museum Miercurea Ciuc

Porți secuiești, sec. XIX. Muzeul secuiesc Miercurea Ciuc
 Szekler gates, XIXth century. The Szekler Museum, Miercurea Ciuc
 Portes de facture szäklère, XIXe siècle. Musée Szäkler, Miercurea Ciuc
 Sekler Tore, XIX.Jh., Sekler Museum, Miercurea Ciuc

Vedere din Muzeul etnografic Reghin — Mureș
 View from the Reghin Ethnography Museum — Mureș
 Vue du Musée d'Ethnographie de Reghin — Mureș
 Ansicht aus dem Volkskundemuseum Reghin — Mureș

Moară de apă, Vătava — Mureș, sec. XX. Muzeul Reghin

Water mill, Vătava — Mureș, XXth century. Reghin Museum

Moulin à eau, Vătava — Mureș, XXe siècle. Musée de Reghin

Wassermühle, Vătava — Mureș, XX. Jh. Museum Reghin

EDITURA MUSEION